CELJSKI tednik

CELJE, 3. februarja 1961
Leto XI., štev. 4

CENA IZVODU 20 DIN

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA CELJE

LIST IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE »CELJSKI TISK«

ODGOVORNI UREDNIK TONE MASLO

Naši poslanci v Ljudski skupščini

V ponedeljek in torek je bilo v Ljubljani prvo letošnje zasedanje republiške Ljudske skupščine, kjer so obravnavali kot osrednje vprašanje program perspektivnega razvoja Slovenije. Podpredsednik Izvršnega sveta Viktor Avbelj je podal ekspoze o programu perspektivnega razvoja Slovenije. V njem je poudarjeno, da bo razvoj v prihodnjih letih še bolj razširil materialne osnove naše družbene ureditve, še bolj podprl razvoj produkcijskih sil in s tem omogočil stalno večanje življenjskega standarda in krepitev socialističnih družbenih odnosov.

V razpravi o perspektivnem razvoju Slovenije je sodelovalo število poslancev, med njimi tudi ljudski poslanci iz celjskega okraja Ivan Žmaher, Ivan Kovač, Riko Jerman, Stane Sotlar, Franc Perše in Desanka Kozič. Izvlečke iz vsebine njihove razprave bomo objavili v prihodnji številki našega lista.

Po razpravi je Ljudska skupščina sprejela resolucijo o programu perspektivnega razvoja LR Slovenije v razdobju od leta 1961 do 1965. Osnovna značilnost resolucije je, da bo hiter in skladen razvoj gospodarstva omogočil tudi nadalnjnjo krepitev družbenih odnosov. Razen tega je LS sprejela tudi republiški plan ter proračun za leto 1961 ter vrsto drugih zakonov.

Z ZBOROVANJA REZERVNIH OFICIRJEV IN PODOFICIRJEV V CELJU

Najboljši med najboljšimi

Organizaciji rezervnih oficirjev in podoficirjev v celjskem okraju in občini najboljši v Sloveniji

Za letošnji občni zbor Okrajnega odbora Združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev za celjski okraj, ki je bil pred dnevi v Celju, je značilno predvsem dvoje: Že nekaj let nazaj ni bila razprava na občnem zboru tako vsebinsko bogata in plodna kot letos, občnega zbora pa se je tokrat udeležilo tudi nekaj vidnih osebnosti. Med številnimi gosti smo zapazili generalpodpolkovnika **Staneta Potočarja,** sekretarja Okrajnega komiteja ZKS **Franca Simoniča,** narodnega heroja — polkovnika **Franca Rojška** in predstavnika Glavnega odbora ZROP Slovenije **Stanka Petelina-Vojka.**

Nadvse prisrčni so bili prizori, ko so v dvorano, kjer so rezervni oficirji in podoficirji zborovali, stopili pionirji in mladinci treh strelskih družin iz Celja in zaželeli zborovalcem in njihovemu delu še večjih uspehov. Občni zbor je prišla pozdravit tudi delegacija vojakov iz celjske garnizije, ki je nato tudi prisostvovala zborovanju.

Predsednik okrajnega odbora ZROP **Ivan Divjak** je v svojem poročilu nanizal vrsto uspehov, ki so jih občinski odbori in pododbori dosegli v zadnjem obdobju, dotaknil se je tudi pomanjkljivosti in težav, ki so jih spremljale, hkrati pa nakazal nekaj smernic za uspešnejše delo pri vzgoji in izobrazbi rezervnega starešinskega kadra naše armade.

Rezervni oficirji in podoficirji so v velikem številu vključeni v aktivno delo političnih organizacij, v svoji organizaciji pa so dosegli zavidljive uspehe glede strokovnega izobraževanja. Pri tem so predvsem težili, da z raznimi kvalitetnimi predavanji, praktičnimi vajami na terenu, ogledi vojaških objektov in strokovnimi filmi utrdijo znanje o sodobnem načinu vojskovanja. Nekaj predavanj so priredili tudi za širši krog ljudi.

Pri izobraževalnem delu so nudili izdatno pomoč aktivni oficirji iz celjske garnizije, ki so nosili levji delež, da so bila strokovna predavanja v vseh občinah na dostojni višini. Ker so bila predavanja kvalitetna in zanimiva, je tudi udeležba na predavanjih porasla v primerjavi s prejšnjimi leti. Razen rednih predavanj so priredili 28 predavanj za širšo javnost, 16 praktičnih vaj na terenu, večje število rezervnih oficirjev in podoficirjev pa je sodelovalo tudi pri vajah vojaških edinic. Veliko število rezervnih oficirjev in podoficirjev je vključeno tudi v strelske družine in so na raznih tekmovanjih dosegli kar lepe uspehe.

V plodni razpravi so zlasti podčrtali važnost nenehnega strokovnega izobraževanja, ki mora biti čim bolj praktično in načrtno. Da bi izboljšali delo, bodo morali povečati stik s članstvom, nedisciplinirane člane, ki se predavanj ne udeležujejo, pa bodo morali klicati na odgovornost. Predvsem pa bo potrebno s filmi in s praktičnim spoznavanjem sodobnega orožja ter z vajami na terenu usposabljati rezervni starešinski kader.

General podpolkovnik **Stane Potočar** je predvsem podčrtal važnost vojaškega izobraževanja za krepitev obrambne moči, poudaril je pomen izvenarmadne in predvojaške vzgoje, vsemu temu prizadevanju pa je treba dati tudi politično vsebino. Okrajnemu in občinskemu odboru ZROP v Celju je čestital na doseženih uspehih, saj sta ta dva odbora po uspehih prva v Sloveniji. Tudi vsi ostali gostje so organizaciji čestitali k doseženim uspehom in hkrati opozorili na letošnje naloge, ko proslavljamo 20-letnico vstaje. V jubilejnem letu bo potrebno delo še pospešiti in skupaj z organizacijo Zveze borcev organizirati čim več prireditev in proslav.

Tovariš **Franc Simonič** je v razpravi nanizal nekaj praktičnih napotkov za boljše delo. Poudaril je predvsem važnost krepitve obrambne moči pri mladih ljudeh in opozoril na potrebo večjega sodelovanja občinskih političnih organizacij z organizacijami rezervnih oficirjev in podoficirjev. Delati moramo tako, da bomo usposobili vsakega državljana za obrambo domovine kot ga usposabljamo za izgradnjo socializma. Če bomo poleg strokovnega izobraževanja nudili tudi trdnejše politično vzgojne temelje, bomo izvršili osnovno nalogo v naših organizacijah rezervnih oficirjev in podoficirjev. Na koncu je tov. Simonič čestital organizaciji k doseženim uspehom ter petim najbolj prizadevnim članom odbora podelil skromna priznanja za njihov trud in prizadevanje.

-ma-

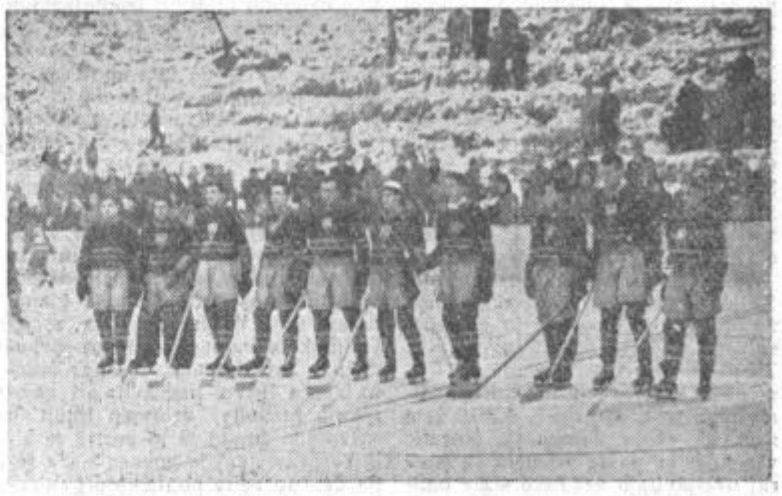

Drugi v državi

Mnogim lepim uspehom, ki so jih v zadnjih dveh letih zabeležili celjski hokejisti, so v soboto in nedeljo dodali še enega — na državnem prvenstvu mladinskih moštev so mladi člani HDK Celja osvojili častno drugo mesto za Jesenicami, toda pred OHK Beogradom ter beograjskim Partizanom. Na sliki — mladi celjski hokejisti pred začetkom finalne tekme. Več o prvenstvu berite na deseti strani lista.

Pred sindikalnimi občnimi zbori

POGOVOR S PREDSEDNIKOM OSS V CELJU TOV. JOŽETOM JOŠTOM

Kako ocenjujete glavne naloge letošnjih občnih zborov sindikalnih podružnic?

O teh problemih in teh nalogah smo s sindikalnimi funkcionarji v zadnjem času precej razpravljali. Zato menim, da je skupno stališče, ki se je v teh razpravah izkristaliziralo, bistveno. Gre namreč za to, da bodo sindikalne organizacije pred občnimi zbori in zlasti na občnih zborih dajale podroben obračun enoletnega dela in da bodo kot eno izmed najvažnejših vprašanj obravnavali probleme, ki se porajajo v zvezi z razmerjem med porastom realnih dohodkov za-

poslenih in porastom proizvodnje ter tudi način razdeljevanja osebnih dohodkov. Ravno tako je pomembno, da ves kolektiv razpravlja o perspektivnem programu podjetja in kako naj bo spričo nalog perspektivnega programa razmerje med gospodarskimi investicijami in vlaganji za družbeni standard; vštevši seveda sredstva za strokovno izobraževanje, šport, oddih ter kulturno rast vseh zaposlenih. Tu tudi ne bi smeli pozabiti problemov in nalog v zvezi z higiensko tehnično zaščito delavcev.

Kako ocenjujete analizo in naloge direktnega političnega dela sindikalnih podružnic?

Ločevati politične naloge od operativnih ne moremo. Vendar menim, da je poglavitna politična naloga sindikalnih podružnic krepitev samoupravnih organov v smeri razvijanja socialističnih odnosov v kolektivu. To pomeni, potrebno je analizirati, v koliki meri je samoupravljanje v posameznih podjetjih uveljavljeno in kaj bo potrebno na tem področju še storiti. Druga pomembna naloga je aktivno zalaganje in uveljavljanje razdeljevanja osebnih dohodkov v okviru ekonomskih enot. Zlasti pri slednjem menim, da bo v naslednjem obdobju potrebno narediti odločnejši korak naprej; da bo treba dati ekonomskim enotam ustrezne samoupravne organe. In sicer ne samo formalno, ali tako, da bodo vodili le politiko razdeljevanja osebnih dohodkov, temveč tudi, da bodo razpolagali s sredstvi za proizvodnjo, da bodo vodili samostojno kadrovsko politiko in podobno.

Občni zbori sindikalnih podružnic se morajo odločneje zavzeti za to stališče, saj je tudi družba ustvarila za uresničitev teh principov ugodnejše pogoje. Tu imajo včasih odgovorni vodstveni kadri v kolektivih pretirano bojazen. Ne gre namreč za prehitevanje gospodarskih pogojev, pač v glavnem gre za to, da take pogoje ustvarimo. Pomembno politično vlogo pri tem pa bodo morale imeti predvsem sindikalne organizacije, in sicer v smislu, da pripravijo kolektiv za te spremembe tam, kjer do njih še ni prišlo. Vzporedno s temi nalogami je potrebno v ekonomskih enotah osnovati samostojna politična vodstva.

Razumljivo je, da bi bilo napačno, če bi občni zbori zastavili svoj vpliv zgolj za urejanje notranjih problemov. Predvsem sindikalne podružnice morajo imeti vselej pred očmi, da so dolžne vplivati tudi na pravilno urejanje problemov predvsem družbenega standarda v komuni. To pa hkrati tudi pomeni iskanje potrebnih materialnih sredstev za potrebe komune. Skratka, ton komunalnemu razvoju naj dajejo delovni kolektivi — proizvajalci in upravljalci.

Kako gledate na organizacijske probleme in pripravljanje občnih zborov sindikalnih podružnic?

V tem obdobju priprav na občne zbore moram poudariti, da se nahajamo v obdobju velikih družbeno političnih dogajanj z močnim poudarkom na razvijanju socialističnih družbenih odnosov. Zato tudi menim, da bodo občni zbori morali imeti delovni značaj v tej smeri. To posebej omenjam zaradi nekaj nevšečnih izkušenj iz lanskega leta, kjer so bili občni zbori bolj formalnost, brez resnih političnih priprav, pač pa je bila večja skrb posvečena »veselemu delu«.

Kaj menite o izbiri bodočih vodilnih osebnosti v sindikalnih podružnicah?

To vprašanje sodi med najpomembnejše naloge, ker je od pravilne izbire ljudi za vodenje sindikalne podružnice mnogokrat veliko odvisno. Menim, da naj bo naša osnovna smer ta, da obdržimo dobre, delovne in gospodarsko ter politično pravilno usmerjene sindikalne voditelje v podružnicah, ki so to dokazali s svojim uspešnim delom, in da je treba vključevati tudi mlade proizvajalce, ki imajo voljo do sindikalnega dela.

-mi-

RAZPRAVA O SMERNICAH PERSPEKTIVNEGA PLANA CELJSKE OBČINE

Kaj bomo gradili Z ZDRUŽENIMI SREDSTVI

Od vseh je odvisno, kakšno bo Celje v prihodnjih letih

Prav v teh dneh teče v delovnih kolektivih celjske občine razprava o smernicah perspektivnega plana. V kolektivih predvsem razpravljajo o soudeležbi pri financiranju najvažnejših komunalnih in družbenih objektov, ki bi se naj zgradili v naslednjih petih letih. Kljub temu, da imajo v marsikaterem podjetju dokaj lastnih problemov z rekonstrukcijo, ki jo nujno terja današnji čas, se v kolektivih zavzemajo za koristno združevanje sredstev za gradnjo nekaterih komunalnih in družbenih objektov v Celju, kajti očitno zaostajanje na tem področju je doseglo že takšno stopnjo, da gradnja ne trpi nobenega odlašanja in je sedanje stanje že podvrženo javni kritiki občanov.

Za mesto kot je Celje je že nevzdržno, da nima primernih kulturnih institucij, kjer bi lahko prirejali razne večje kulturne, zabavne, gospodarske in športne prireditve. Prav tako so zaradi intenzivne stanovanjske izgradnje ter zaradi izvajanja pomembnih regulacijskih del na Savinji v zadnjih letih zaostale nekatere nujne komunalne naloge, ki jih tudi ne kaže več odlašati. Zlasti vodovod in kanalizacija je v takem stanju, da če ne bi pristopili v naslednjih letih k njihovi rekonstrukciji, bi lahko to pomenilo resno oviro za nadaljnji razvoj mesta.

O vseh teh problemih sedaj razpravljajo v delovnih kolektivih, ki presojajo važnost teh del, ugotavljajo sredstva, ki bi jih v ta namen lahko dali na razpolago, in predlagajo tudi prioritetni red gradenj. Pobuda občinskega ljudskega odbora, da je na ta način pristopil k reševanju teh tako važnih vprašanj družbenega standarda, je vsekakor hvalevredna. **Na podlagi široke demokratične razprave in sklepov delovnih kolektivov bo dobil občinski odbor jasno sliko glede pripravljenosti združevanja sredstev v ta namen in glede prioritete gradenj, kar bo služilo za podlago pri setavljanju perspektivnega plana in letnih planov občine.**

Po dosedanjih podatkih lahko računamo, **da razpolagajo gospodarske organizacije v celjski občini z okoli 2 milijarde 200 milijonov dinarjev prostih sredstev. Za izvršitev vseh teh del v petih letih bi potrebovala občina poleg lastnih sredstev še 1 milijardo 240 milijonov din odnosno letno 250 miljonov dinarjev združenih sredstev za negospodarske investicije. Za uresničitev tega načrta bi morale vse gospodarske organizacije vsako leto prispevati 12 odstotkov sredstev iz sklada skupne uporabe. To pa tudi ne predstavlja takšno breme, zlasti če se zavedamo, da s tem rešujemo za vsakega prebivalca življenjsko važno vprašanje, ki bo hkrati dvignilo naše mesto glede urejenosti na kvalitetno višino.**

Kaj bomo z združenimi sredstvi gradili? Predvsem centralno prireditveno dvorano v vrednosti 200 milijonov dinarjev, ki bi naj bila dograjena že drugo leto. V petih letih naj bi uredili sodobne prostore za centralni muzej in strokovno knjižnico v vrednosti 90 milijonov din. Po možnosti še letos naj bi v prostorih magistrata uredili muzej NOB v vrednosti 20 milijonov din. V prvih štirih letih naj bi zgradili mladinski in pionirski dom ter lutkovno gledališče v vrednosti za 30 milijonov din. Dalje bi bilo potrebno opremiti nove prostore za Ljudsko knjižnico in čitalnico v vrednosti 10 milijonov din, zgraditi glasbeno šolo za 70 milijonov din. Sem sodi izgradnja kulturno izobraževalnega doma v vrednosti 75 milijonov din ter stanovanja za prosvetne in zdravstvene delavce v vrednosti 120 milijonov din.

Za dograditev mlekarne v letošnjem letu je potrebno še 60 milijonov din, za dograditev centralne restavracije v Gaberju in ureditev lokalov družbene prehrane bi bilo potrebno v letošnjem in prihodnjem letu 170 milijonov din. Za izgradnjo otroških zavetišč in ureditev prostorov stanovanjskih skupnosti je potrebno 20 milijonov din, za izgradnjo Doma Partizana 80 milijonov in za umetno drsališče 100 milijonov.

Čeprav je glavni investitor tovornega kolodvora v Cretu direkcija železnic, ki bo investirala v ta namen preko 2 milijarde dinarjev, bo celjska občina pri tem prispevala 105 milijonov din predvsem za odkup zemljišča, porušitev zgradb na tem kraju in za izgradnjo novih stanovanj. Preložitev Koprivnice in Sušnice ter hkrati s tem ureditev kanalskega omrežja, ki postaja v Celju nevzdržno, bi veljala v prvi fazi del v prvih dveh letih preko 500 milijonov din. Vsled vedno večjih potreb, ker se mesto vedno bolj razvija, **je nujna obnova vodovoda iz Vitanja že v naslednjih dveh letih. Vrednost teh del so ocenili na kakih 350 milijonov din.** Razen tega naj še omenimo ureditev Mariborske ceste za sodoben promet, za kar je potrebno 30 milijonov din v letošnjem letu, regulacijo Voglajne v vrednosti 100 milijonov din ter premočrtno povezavo Otoka s Trubarjevo ulico do Trga Svobode, kar bo stalo 20 milijonov din.

-ma-

Poslovno sodelovanje

Občinski zbor proizvajalcev je priporočal podjetjem IFA in Tovarni tehtnic, da se tesno povežeta na kooperativni osnovi. Tako bi naj tovarna finomehanike IFA (bivši IDRO) nudila Tovarni tehtnic za okoli 70 tisoč strojnih ur uslug letno s čimer bo Tovarna tehtnic lahko osvojila izdelavo avtomatskih tehtnic »Bizerta« po licenci zahodnonemške firme. Vsekakor ta predlog in pobuda zasluži najprej hvalo, razen tega pa še posebno pozornost, ker gre dejansko za koristno uveljavljanje osnovne zamisli o poslovnem sodelovanju med industrijskimi podjetji v komuni.

Pred konferenco

SZDL V CELJSKI OBČINI

V torek, 7. februarja se bo ob osmih zjutraj začela v veliki dvorani Narodnega doma konferenca SZDL za celjsko občino. Vsi delegati in gosti so že sprejeli poročilo, ki obravnava delo komisij in nakazuje osnovne probleme, na katere so naletele organizacije pri usmerjanju celotne dejavnosti v občini. Spričo tega je razumljivo, da se bodo delegati bolje pripravili na razpravo.

Konferenca bo potekala ves dan in bo imela delovni značaj. Po uvodnem delu in poročilu se bo njeno delo nadaljevalo v dveh komisijah, in sicer za družbeni sistem in gospodarstvo ter v komisiji za idejno politično vzgojo ter organizacijska vprašanja.

Vabimo delegate in goste, da se konference udeležijo v polnem številu.

Združitev TOB s Cinkarno

V torek je o priporočilu občinskega zbora proizvajalcev za združitev Tovarne organiskih barvil s Cinkarno razpravljal ves kolektiv. Na skupnem sestanku so se spričo posebno ugodnih pogojev in pristopanja k reševanju perspektive tega podjetja odločili, da se združijo s Cinkarno. Po zasedanju vsega kolektiva se je sestal še delavski svet, ki je sprejel priporočilo kolektiva in predlagal, da se v četrtek sestaneta oba delavska sveta (TOB in Cinkarne), kjer bodo skupno razpravljali o združitvi. Sedanja Tovarna organiskih barvil bo sodelovala kot samostojna ekonomska enota, zaenkrat bodo ostali tudi pri sedanjem proizvodnem programu, in sicer tako dolgo, da se najdejo ustrezne možnosti za razvoj tega bodočega obrata Cinkarne.

ZA ALŽIRSKE OTROKE

Tudi pri Okrajnem strelskem odboru v Celju je bila ustanovljena komisija za zbiranje pomoči alžirskim otrokom. Odboru je uspelo, da je s prodajo posebnih blokov v šolah in podjetjih zbral 1,841.830 dinarjev pomoči.

VREME

Padavine pričakujemo okrog 1. februarja, nato od 5. do 7. februarja in od 11. dalje. Vmes bo suho oziroma lepo razdobje vremena. Do 5. februarja bo milo vreme in bo mraz le ponoči. Okrog 6., zlasti okrog 11. februarja pričakujemo vdor mraza s snegom.

OBČINSKA KONFERENCA SZDL V LAŠKEM

SZDL NAJ SPODBUJA INICIATIVO DELOVNIH LJUDI

V nedeljo je bila v Laškem redna letna konferenca tamošnje občinske organizacije Socialistične zveze. Uspel zbor je pokazal, da je organizacija SZDL stopila v zadnjem letu velikim uspehom naproti, saj je pri iskanju novih oblik in metod dela zabeležila pomembno uveljavitev.

Razen številnih delegatov je konferenci prisostvovala še članica Glavnega odbora SZDL Slovenije MARIJA VILFANOVA, nadalje ljudski poslanec JAKOB ŽEN in predsednik Okrajnega odbora SZDL Celje FRANC LUBEJ.

Konferenca je potekala v prijetnem razpoloženju. K temu sta v nemajhni meri pripomogla nastop ženskega zbora Svobode ter prisrčen pozdrav laških pionirjev. Spričo tega, da so delegati že z vabilom na konferenco sprejeli obširno poročilo o delu organizacij Socialistične zveze, pa tudi o uspehih, ki so jih delovni ljudje laške občine dosegli na ostalih področjih, je predsednik Občinskega odbora SZDL **Ljubo Zelič** nakazal le nekatere najvažnejše značilnosti iz dela organizacij, zlasti pa še naloge, ki čakajo Socialistično zvezo v prihodnosti.

Ko je analiziral delo organizacij SZDL, je dejal, da so se v glavnem že prilagodile vlogi, ki jo je nakazal peti kongres SZDL Jugoslavije. Zlasti lep uspeh so dosegle pri tehnični in organizacijski utrditvi. Mimo tega so organizacije SZDL zelo razširile svojo dejavnost. Navzlic vsemu temu pa se pri delu še zmeraj uveljavljajo nekatere stare oblike in metode. Značilna je namreč ugotovitev, da sekcije še niso zaživele. Prav lepe uspehe so zabeležili pri povečanju števila članov, saj imajo zdaj v organizacijah dve tretjini vseh volivcev, kar je za skoraj sto odstotkov več, kot so jih imeli pred dvema letoma.

Priprave na občinsko konferenco SZDL so vskladili s pripravami na razpravo o petletnem perspektivnem programu gospodarskega razvoja laške občine. V tej zvezi so znova poudarili vlogo in pomen politične organizacije, ki naj spodbuja iniciativo delovnih ljudi pri izpolnjevanju planskih nalog. Ko pa je tovariš Zelič govoril o informiranosti članov, je dejal, da so na tem področju še mnoge pomanjkljivosti in da bo treba več napraviti za to, da bodo državljani bolje seznanjeni z delom ljudskega odbora, njegovih organov, skratka z delom vseh organov upravljanja. Obdobje, v katerega stopamo, je še dejal tovariš predsednik, je eno najbolj značilnih in pomembnih; to še predvsem zaradi sprejema novega petletnega plana, zaradi nove delitve dohodka, utrjevanja komunalnega sistema in podobno. Zato bo morala Socialistična zveza še več napraviti pri spodbujanju iniciative delovnih ljudi.

Izredno zanimiva in pestra je bila razprava, saj je pokazala, da sega delo in vpliv politične organizacije ne samo v suha, a zato nič manj važna organizacijska vprašanja, temveč prav tako na vas, v delovne kolektive, ustanove in šole. Udeleženci konference so z veseljem sprejeli besede delegata iz laškega rudnika, ki je dejal, da so se problemi v rudniku že tako uredili, da zdaj z večjim zaupanjem gledajo na njegovo prihodnost. Kakor rudnik, ki je lani dosegel rekordno proizvodnjo (134.500 ton), tako je tudi Zavod za medicinsko rehabilitacijo zabeležil doslej največji uspeh — 2556 pacientov v lanskem letu. Od tega so imeli 143 popolnih ozdravljenj ter 2171 primerov zboljšanja stanja. Trenutno pa sili v ospredje zahteva po izvajanju obnovitvenih del. Kolektiv Lesne galanterije v Rimskih Toplicah je lani izvozil 98 odstotkov proizvodnje. To kaže, da je naročil iz inozemstva dovolj, dosti manj pa je za njegove izdelke zanimanja na domačem trgu. Sicer pa priznajmo — kolektiv že nekaj let nazaj rešuje svoje proizvodne probleme z lastnimi sredstvi, zato tudi denarja za osebne dohodke ni toliko, oziroma ga ni bilo v tolikšni meri, kot so želeli. Letos bodo te stvari nekoliko popravili. Tudi v tekstilni tovarni Volna mislijo na rekonstrukcijo. Sprva so jo mislili izvesti na dosedanjih prostorih. Poznejši računi pa so pokazali, da bi takšno vlaganje sredstev ne rodilo zaželenih rezultatov. Zato so pripravili načrt gradnje nove tovarne na prostoru sedanjega nogometnega igrišča.

Prav lepe uspehe so v laški občini dosegli pri izobraževanju, pa čeprav še nimajo občinske delavske univerze. Zato pa je več iniciative pokazala ustrezna komisija pri občinskem odboru SZDL. Vendar so naloge na polju politično ideološkega dela zdaj že prerasle okvir občinske komisije; spričo tega nameravajo še letos ustanoviti delavsko univerzo.

Razprava je odprla še niz drugih problemov, tako komunalnega kot turističnega značaja in podobno. V njej pa je sodelovala tudi tovarišica Vilfanova, ki je prvi del svojega govora namenila delu in pomenu sekcij za zunanjo politiko. Kjer koli so namreč začele delati te sekcije pri krajevnih organizacijah SZDL, povsod se je v njih zbralo veliko število državljanov, kar kaže, da se naši ljudje močno zanimajo za zunanje politične probleme in da hočejo aktivneje sodelovati pri njihovem obravnavanju. Vendar, je dejala tovarišica Vilfanova, naj bi sekcije za zunanjo politiko ne delale samo zavoljo tega, da bi tolmačile principe naše zunanje politike, temveč, naj bi v njih državljani aktivneje proučevali najrazličnejša vprašanja zunanjega sveta.

V zaključnem delu konference je spregovoril še tovariš Lubej, ki je zlasti poudaril dejstvo, da je občinska organizacija SZDL v Laškem med prvimi v okraju, ki je v zadnjem času opravila izredno veliko delo in to tako v organizacijskem pogledu, kot tudi pri uvajanju nekaterih novih oblik dela. Ko pa je govoril o bodočih nalogah, je omenil petletni perspektivni plan. Borba za njegovo uresničitev, je dejal, bo tudi ena izmed glavnih nalog organizacij SZDL.

M. B.

Na čelu SLOVENSKIH TURISTIČNIH KRAJEV

V Rogaški Slatini so lani vnovič zabeležili znatno večji obisk, kot v 1959. letu. Medtem, ko je znašalo število nočitev (oskrbnih dni) 1959. leta 210.000, se je lani ta številka povzpela že na 244.000. Posebno razveseljivo je naraščanje števila inozemskih obiskovalcev. Število njihovih nočitev pa je naraslo od 17.000 v 1959. letu na 24.000 lani. Ta podatek je razveseljiv tembolj, ker smo lani tako v slovenskem kot državnem merilu zabeležili padec inozemskega turizma. Za Rogaško Slatino pa je razveseljiva še ugotovitev, da je delež inozemskega turizma že narasel na deset odstotkov celokupnega obiska in da znaša povprečna doba bivanja tujcev v tem kraju 10,6 dni (jugoslovanski oziroma slovenski povpreček pa znaša tri do štiri dni). Tudi na našem celjskem turističnem področju je tak porast izjema, saj je v ostalih krajih inozemski turizem narasel le neznatno. Tako n. pr. v Dobrni za dve sto nočitev ali za 8 odstotkov.

Po začasnih podatkih lahko tudi sklepamo, da se bo Rogaška Slatina v lanskem letu uvrstila na čelo slovenskih turističnih krajev. Njena privlačnost mora biti zares precejšnja, saj so prometne zveze najslabše. Zaradi stalnih rekonstrukcij je železniška proga večkrat prekinjena, cesta od Stor do Podplata pa v takem stanju, da nujno odvrača slehernega motoriziranega turista. Upajmo, da bo postavka iz okrajnega družbenega plana, ki predvideva ureditev te ceste, v letošnjem letu zares realizirana.

-lr

V zadnjem tednu po DOMOVINI

Petek, 27. januarja

NA SEJI sveta za šolstvo LRS so razpravljali o reformi gimnazije ter o opisnem ocenjevanju dijakov.

Sobota, 28. januarja

PREDSEDSTVO Glavnega odbora SZDL Slovenije je razpravljalo o izrednem interesu, ki ga kažejo člani SZDL na politične probleme v svetu. V ta namen so dali pobudo za še večje ustanavljanje zunanjepolitičnih sekcij.

Nedelja, 29. januarja

VSE BRZOVLAKE v državi, pa tudi vse ekspresne, ki vozijo skozi našo državo, bodo še letos vozile nove Dieslove lokomotive. V ta namen jih bodo kupili okoli 120.

Ponedeljek, 30. januarja

PRVI DAN zasedanja Ljudske skupščine Slovenije je podpredsednik Izvršnega sveta LRS Viktor Avbelj podal ekspoze o programu perspektivnega razvoja Slovenije v naslednjih petih letih.

Torek, 31. januarja

LJUDSKA SKUPŠČINA Slovenije je sprejela resolucijo o programu perspektivnega razvoja Slovenije v razdobju od 1961. do 1965. leta.

Sreda, 1. februarja

NA REKO je prispelo 17 mornarjev, ki so 26. januarja preživeli hudo nesrečo parnika »Vrmac« pred Benetkami.

Pripravnica Glasbene šole

Izkušnje so pokazale, da je dosedanji način sprejemanja novincev na osnovi sprejemnih izpitov zelo pomanjkljiv. V nekoliko minutah ni mogoče zanesljivo ugotoviti vseh glasbenih sposobnosti otroka. Otroci po svojem temperamentu kaj različno odgovarjajo na stavljena vprašanja, zgodilo se je, da je bil sicer sposoben otrok preplašen ter je odgovarjal podpovprečno in obratno.

Nadalje učitelji zamujajo dragocene ure s poučevanjem elementarnih pojmov glasbe, kar gre v škodo pouka na instrumentu. Taki razlogi velevajo ravnateljstvu glasbene šole otvoritev posebnega tečaja za novince, **pripravnico.**

Ta nov teoretični oddelek glasbene šole bo začel delovati v II. polletju tega šolskega leta. Namen pripravnice je, da usposobi novince za učenje na raznih instrumentih. Mladina se bo seznanila z osnovnimi pojmi glasbene teorije, gojila bo ritmične vaje ter urila glasbeni spomin. Ob koncu šolskega leta se bodo mogli redni obiskovalci vpisati v glasbeno šolo kot redni učenci za klavir, violino, violončelo, pihala in trobila.

Tečaj »pripravnica« bo enkrat tedensko ob torkih od 14. do 15. ure oziroma ob petkih od 8. do 9. ure. Mesečna šolnina znaša 100 din. Interesenti naj izpolnijo v pisarni glasbene šole obrazce za vpis, taksirane s 50 din, najkasneje do 10. februarja 1961. V pripravnico bo sprejetih 60 novincev. Glasbena šola opozarja, da bodo odslej odpadli običajni sprejemni izpiti, kot redni gojenci bodo pa sprejeti le tisti, ki bodo opravili pripravni tečaj.

KONCERT

Velikega plesnega orkestra RTV Zagreb

Olepševalno in turistično društvo v Celju je znova pripravilo prijetno presenečenje za vse ljubitelje zabavne glasbe in popevk. V torek, 7. februarja bo namreč v veliki unionski dvorani nastopil veliki plesni orkester RTV Zagreb pod vodstvom Milenka Prohaske. Spored pa bodo izpopolnili še IVO ROBIĆ, GABY NOVAK, IVICA ŠERFEZI, nadalje zagrebški jazz kvartet, ansambel orglic Branka Kralja ter kvartet MELOS — »4 M«.

Gostje bodo imeli v Celju dva nastopa, prvega ob 18., drugega pa ob 20.15 uri.

Pri vaji ...

JUGOSLOVANSKE PIONIRSKE IGRE

Moj kraj - VČERAJ DANES JUTRI

Odbor za izvedbo jugoslovanskih pionirskih iger v celjskem okraju je že sprejel okvirni program prireditev, ki jih bo pripravil sam ali pa pri katerih bo sodeloval.

Tako bo vodstvo oddelka NOB pri Celjskem muzeju pripravilo potujočo razstavo, ki bo prikazala najvažnejše dogodke iz ljudske revolucije, hkrati pa tudi deportiranje mladine v nacistična taborišča. Razstava bo urejena v sedemnajstih krajih celjskega okraja in sicer v Celju, Žalcu, Preboldu, Vranskem, Mozirju, Gornjem gradu, Lučah, Šoštanju, Velenju, Vitanju, Šentjurju, Planini, Kozjem, Bistrici, Laškem, Smarju in Rog. Slatini.

V juliju bodo celjski planinci, taborniki in člani Zveze borcev organizirali pohod pionirjev po poti XIV. divizije. Celoten pohod bo razdeljen v več etap, ki jih bodo pionirji zlahka premagovali.

V septembru bo na vrsti potujoča likovna razstava pod temo: Moj kraj — včeraj, danes in jutri. Urejena bo v Velenju, Slov. Konjicah, Rogaški Slatini, Mozirju, Celju in Žalcu.

V mesecu tehnike, to je v oktobru in novembru, bo urejena razstava pionirske fotografije in tehničnih izdelkov. Glavni poudarek te razstave bodo spomeniki preteklosti, zlasti NOB ter objekti, ki so zrasli v povojnih letih.

Zelo zanimiva bo razstava literarnih prispevkov pionirjev, izdaj domačih pionirskih glasil in podobno.

Na čast jugoslovanskih pionirskih iger bo izvedena tudi okrajna revija glasbenih šol. To bo prav gotovo izredno zanimiva prireditev, saj bo prikazala pestro in bogato dejavnost na teh šolah v celjskem okraju.

Mnoge pionirske odrede, šole in podobno bodo v času pionirskih iger obiskali znani kulturni delavci, zlasti pa tisti, ki ustvarjajo za najmlajše.

Kakor na šolah ter v občinskih merilih, tako bo v Celju izvedena prireditev pod znanim naslovom »Pokaži, kaj znaš«. Skrb za organizacijo tega nastopa je prevzelo celjsko Olepševalno in turistično društvo.

Okrajni odbor za izvedbo jugoslovanskih pionirskih iger je dal tudi pobudo za srečanje pionirjev z znanimi političnimi, kulturnimi in športnimi delavci, gospodarstveniki itd. Na teh srečanjih naj bi se pionirji seznanili z najrazličnejšimi načrti in dejavnostjo.

V okvir pionirskih iger spada tudi strelsko tekmovanje, ki ga bo izvedel Okrajni strelski odbor. Program je zamišljen tako, da bodo do konca februarja izvedli tekmovanje posameznikov na vseh šolah, do 15. marca po sektorjih, do 1. aprila za občinsko prvenstvo ter do 25. aprila za okrajno prvenstvo.

Tekmovanja mladih šahistov imajo že nekajletno tradicijo. Zato bodo z enako vnemo in pozornostjo izvedena tudi letos.

Program prireditev jugoslovanskih pionirskih iger bo letos izpopolnil in obogatil tudi mladinski pevski festival. Okrajna revija mladinskih pevskih zborov bo letos v Rogaški Slatini.

V programu so tudi zimske športne igre pionirjev, ki pa, kot kaže, ne bodo izvedene v polnem obsegu. Izrečen je bil tudi predlog, da naj bi na tradicionalnem smučarskem tekmovanju Celje—Zagreb letos nastopili tudi pionirji obeh mest.

Junija bo v Celju okrajni telovadni nastop. Ob tej priložnosti, oziroma v okviru jugoslovanskih pionirskih iger pa bodo izročili namenu tudi športni stadion celjske gimnazije.

V sporedu športnih tekmovanj plavalci ne bodo izostali. Tekmovanje pionirjev pa bo izvedel celjski Neptun.

In končno, okrajni odbor za izvedbo jugoslovanskih pionirskih iger bo pomagal še pri organizaciji republiškega tekmovanja mladih ribičev v Celju.

-mb

POGLED po svetu

700 Starfighterjev, trenutno najboljših lovcev za nemško vojko. Po 15. letih nov val denacifikacije pod pritiskom Eichmanovih izpovedi. Otto Habsburški dobi potomca — sina, za botra bo šel menda sam papež, v znamenju stare, apostolske Avstrije. Tam daleč na zapadu se zruši letalo z atomsko glavico. In na Vzhodu upogibanje velikih rek, spreminjanje ledenega Severa.

Na tem mračnem ozadju — priprave za nov vrh, če smemo tako reči. Intoniral ga je Kennedy s svojim govorom na inavguraciji, pravim političnim omnibusom, saj je dal vsakomur nekaj, celo pesimistom, ki pravijo, da ni pozabil na ameriško »svobodo in pravico«. Vsi ga hvalijo, zahodnjaki in vzhodnjaki. Adenauer je tej odjugi na ljubo pognal v tek sovjetsko-nemška trgovinska pogajanja, poslal Kruppovega zunanjega ministra v Varšavo, da bi izpričal svojo dobro voljo. Francozi si obetajo od ZDA podporo zaradi Alžira in zaradi svoje vloge v Evropi. Ta utegne biti velika, vendar tvegana, zaradi francoskega gospodarstva nekaka hoja po slemenu. Angleži pričakujejo okrepitev svoje posredovalne vloge in s tem svojega ugleda. Angleški predsednik upa, da bo francoskega ugnal tako, da angleško gospodarstvo ne bo klonilo pred celino. Dirigirana dekolonizacija, ki jo zastopajo Angleži v Afriki, je všeč tudi francoskemu predsedniku, če ne bi imel nad seboj izvirnega greha v Alžiru. Angleškemu predsedniku se obeta tudi velika pot na Kitajsko, kjer naj bi nastopil kot Kennedyev emisar. To bi bila prav tako velika vloga kot nekoč posredovanje v Moskvi.

Sovjetska zveza je izpustila oba pilota RB-47 in Hruščev je izjavil, da se lahko takoj sestane s Kennedyem. Njegova koeksistenca bo postavljena pred preizkušnjo, saj velja za vse v načelu in v praksi. Treba bo še kaj storiti, ne samo izpuščati pilote. Treba bo še marsikaj storiti na obeh straneh.

Kongo je združil vso Afriko. Ni možno biti istočasno prijatelj in sovražnik. Svet solidarnosti afriških in azijskih držav je dva dni zasedal v Kairu. Sprejel je resolucijo, ki poziva azijske in afriške države, katerih čete so v Kongu, da izročijo svojo vojsko zakoniti kongoški vladi. To pomeni obsodbo OZN in razkrinkanje kolonialistov, ki so zdaj razširili svojo intervencijo s tem, da so v Katangi prevzeli vojsko francoski oficirji »strokovnjaki« za afriška vprašanja. Gestapovci in SS-ovci iz tujske legije prihajajo v Kongo. Čombe in drugi separatisti se združujejo zoper legalno vlado, iz Belgije prihaja orožje. Maroko in Indonezija sta potegnila svoje čete iz vojske OZN. Lumumba čaka na sodbo, njegov minister je že podlegel mučenju. Kongo postaja preizkušnja za ves svet.

V Alžiru pravzaprav nič novega. Referendum, ki so so ga spremljale francoske vojaške akcije, so Alžirci zavrnili z atentati in bombami, hkrati pa so ponudili, naj se spet začno pogajanja.

Morebiti se bo začelo tudi v Angoli, portugalski koloniji, kjer baje ni problemov. Salazar, diktator od leta 1932, je na stara leta doživel razcvet opozicije, ki je pritegnila pozornost vsega sveta s tem, ker se je zatekla na plovni objekt »Santa Maria«. Naj le doseže svoj cilj ta ladja Kolumbovega imena in zbriše sramoto Evrope, ki ni manjša od Španske.

T. O.

J. Pečenko

NOVI PREDSEDNIK OBČINSKEGA ODBORA SZDL V ŠENTJURJU

Takoj po konferenci so se sestali člani novoizvoljenega plenuma Občinske organizacije SZDL v Šentjurju pri Celju in izvolili člane izvršnega odbora ter ostale vodilne delavce. Za predsednika Občinskega odbora SZDL so izbrali Jov. **Jožeta Pečenka,** za podpredsednika **dr. Ivana Mozerja,** za sekretarja **Alojza Hermana** ter za blagajnika **Norberta Kincla.**

Razen tega so izvolili tudi predsednike komisij. Tako bo komisijo za politično ideološko delo vodil **Oto Pungartnik,** komisijo za družbene organizacije in društva **inž. Anton Jenšterle,** komisijo za delavsko in družbeno upravljanje **inž. Vlado Najžar** ter komisijo za pritožbe **Milan Grazeli.**

Pomagali bodo pri rekonstrukciji tovarne

Kakor vsi prejšnji, tako je tudi trinajsti občni zbor članov društva Ljudske tehnike Tovarne emajlirane posode potrdil izredno plodno, a hkrati pestro in hvaležno delo te organizacije. Letos so svoj obračun podali ob novi zastavi, ki so jo kot prvo društvo v državi razvili lansko leto. Pa še nekaj — letos je tov. Ludvik Pavčič slavil deseto obletnico, kar je v tem društvu sprejel predsedniško mesto.

Sedem sto dvainosemdeset članov ali za 130 več kot lansko leto, je sledilo in propagiralo geslo »tehniko ljudstvu«. Pri uresničevanju te naloge so dosegli pomembne uspehe, ki se predvsem kažejo v tem, da so v glavnem izpolnili vseh 78 sklepov, kolikor so jih sprejeli na prejšnjem občnem zboru. Delo, ki so ga opravili ni bilo majhno. To so potrdili tudi zbori, ki so jih imeli v strojno orodjarskem, v emajlirskem, gospodinjskem krožku, nadalje v krožku za predelavo pločevine, v avto-moto, foto in radio krožku. Če na hitro pregledamo delo v teh skupinah, potem najdemo nešteto tečajev, nadalje veliko skrbi za izdelovanje prototipov, za organizacijo razstav itd. V tem smislu so sprejeli tudi delovni načrt za naslednje obdobje. Mimo tega so na zboru sklenili, da bodo s svojim delom in vrsto različnih prireditev dostojno počastili dvajsetletnico ljudske vstaje. Večina krožkov pa si je zadala tudi nalogo, da bo pomagala pri rekonstrukciji tovarne. Končno so sprejeli še sklep, da bodo za plaketo »Borisa Kidriča«, ki jo podeljuje Centralni odbor Ljudske tehnike Jugoslavije dolgoletnim in požrtvovalnim članom organizacij Ljudske tehnike, predlagali Avgusta Šosterja, Franca Ribiča, Erika Šalekarja, Stefko Hartmanovo, Draga Dolžana in Jožeta Korenta.

-an

Predsednik društva Ljudske tehnike Ludvik Pavčič med branjem poročila.

Naš vsakdanji kruh...

V današnji številki obravnavamo v naši anketi vprašanje dosedanjih dvojnih cen kruha in probleme, ki jih je povzročila slabša kakovost kruha iz nove peči v Gaberju. To vprašanje je toliko bolj aktualno, ker gre za kruh, za res vsakdanjo potrebo vsakega prebivalca. Zato smo v tej anketi predvsem zasledovali namen, da o teh problemih spregovori čim več Celjanov. Polemika okoli »celjskega kruha« se je namreč tako živahno razvila, da bo javna razprava lahko bistveno koristila. Rešila probleme anketa vsekakor ne bo, bo pa po svoje pomagala pri ureditvi tega vprašanja.

Gre za dva problema

Podpredsednik celjske občine Beno Krivec je tako odgovoril na naša vprašanja:

Vprašanje vsakdanjega kruha je v zadnjem obdobju v Celju res izbilo z vso ostrino. Vendar menim, da moramo pri tem ločiti dva povsem posebna problema — vprašanje dosedanjih dvojnih cen in kvalitete kruha, ki ga daje nova peč v Gaberju.

Naj najprej odgovorim na prvo inačico problema. V Celju imamo dve pekarski podjetji. Mestne pekarne in Združene pekarne, ki so v sklopu veletrgovskega podjetja Veležitar. Tako delujeta obe pekarni v različnih pogojih.

Menim pa, da je treba povedati, da je Celje glede cen kruhu izpod povprečja cen v Sloveniji. V Ljubljani na primer velja črni kruh 58 din, beli pa 70 din. So pa tudi kraji, kjer imajo nižje cene. To še posebej potrjuje pravilnost politike, da je treba kolektivom pustiti, da sami odločajo o kalkulacijah. Spričo tega, da gre za najpomembnejši prehranbeni proizvod, pa je široka obravnava problema, ki ste ga načeli zelo umestna in koristna.

Čisto drugačen pa je problem, ki ga ustvarja slaba peka kruha v novi peči. S tem nismo, niti ne moremo biti zadovoljni. Dalj časa smo namreč menili, da gre za prehodne težave, vendar nas zaskrbljuje dejstvo, da se zadeva le počasi popravlja in predvsem, da se kvaliteta iz dneva v dan spreminja. To je pripeljalo tako daleč, da ob določenih dnevih potrošniki jemljejo kruh v prodajalnah Mestne pekarne le, če drugega ne dobijo.

Če me že vprašujete za razlog, moram povedati, da je po mojem mnenju osnovni vzrok nezadostna pozornost in usposobljenost osebja, ki upravlja s pečjo. Morda je v peči tudi tehnična napaka. Vendar bi se predvsem v korist potrošnikov le-ta, če obstaja, morala najti in odpraviti. Zlasti če upoštevamo, da

podobne peči v Zagrebu, Novem mestu, Zagorju in drugod dajejo boljši in tudi izvrsten kruh.

Eno vprašanje - deset odgovorov

Tudi tokrat smo hoteli zvedeti mnenja mnogih Celjanov, saj bo lahko le tako slika o tem problemu popolnejša. Tako je tudi sedaj bilo na isto vprašanje deset dokaj različnih in nasprotujočih si mnenj, vendar v vseh najdemo nekaj resnice, ki nas približa k cilju — kako reševati ta in podobne probleme. Deset v en sestavek strnjenih odgovorov nam da namreč tole sliko:

● Kot sem poučena, je podražitev kruha v delavskih pekarnah nastala zaradi boljše kvalitete kruha. Tu tudi kupujem kruh in menim, da je precejšnja razlika v kakovosti kruha. Zato me podražitev ni bistveno prizadela.

● Gospodinje pač navadno z družinskim »proračunom« skušamo doseči, kar se le da. Morda je zaradi tega, ker gre za kruh, podražitev tudi tako nepriljubljena. Vendar menim, da se bodo žene lahko odločile, kje bodo kupovale kruh. Razlika bi lahko pa samo priganjala eno in drugo podjetje, da bi zadostili zahtevam potrošnikov po dobrem in pravilno pečenem kruhu.

● Mislim, da so dvojne cene kruhu v Celju nevzdržne. Če bi osnovna razlaga bila različna kvaliteta, bi to bilo še do neke mere opravičljivo. Zaradi večjih stroškov v enem podjetju pa bi razlik v ceni ne smelo biti.

● Problem leži samo v kvaliteti kruha, ki ga spečejo v novi mehanizirani peči. Razumeti moramo, da ima ta kolektiv predvsem zaradi novega načina peke precej problemov in da se trudijo, da bi kakovost izboljšali. Morda je zaradi tega trenutno razlika v ceni umestna in celo koristna.

● Večinoma slišimo pojasnilo, da se lahko potrošniki odločijo, kje bodo kupovali kruh. Tam, kjer je dražji, ali pa v prodajalnah, kjer je cenejši. Vendar ta trditev popolnoma ne drži. V zunanjih predelih mesta so večinoma samo prodajalne Delavskih pekarn, kjer so kruh podražili.

● Občina je vložila precejšnja sredstva za izgradnjo sodobne pekarne, in sicer predvsem zato, da bo končno spravljen z dnevnega reda problem kruha. Toda kaže, da še ni rešen. Prepričan sem, da bo kolektiv Mestnih pekarn rešil tudi problem kvalitete kruha.

● Morda gledam na ta problem preveč »po domače«. Zdi pa se mi, da ni bistvene razlike med kruhom spečnim v enem in drugem podjetju. Razen seveda spodrsljajev, ko v prodajalnah Mestnih pekarn dobimo samo zažgan kruh. Tega bi pa res ne smelo biti.

● V dnevnem časopisju smo brali o napovedani pocenitvi pšenice. Zato res ne morem razumeti podražitve kruha.

● Kalkulacije cen v naših podjetjih so predvsem zadeva kolektiva. Spričo tega, da to pot gre za najpomembnejši prehranbeni proizvod, pa je široka razprava tudi umestna.

● Menim, da je občinski ljudski odbor v Celju ravnal popolnoma pravilno, ko so odborniki kar dvakrat temeljito obravnavali vprašanja sedanje podražitve kruha. to je treba posebej pohvaliti. Gre namreč za kruh. Sicer pa več o dvojnih cenah ne moremo govoriti, ker so tudi v ostalih prodajalnah izravnali ceno.

Samo da bi bil...

Tovarišica Marija Mavričeva, ki sem jo srečala isti dan, je odgovorila nekoliko drugače:

»Kje kupujete kruh in kaj menite o njegovi kvaliteti?«

»Kruh kupujem v mlekarni. Plačam ga vnaprej, ko odhajam v službo. Tako sem že redkokdaj v skrbeh za kruh. Pa vendar je včasih hudo, če veš, da ti kruha lahko pred nosom zmanjka. Mlekarna, v kateri kupujem kruh, ga nabavlja v pekarni na Drapšinovi cesti in moram reči, da je to najboljši kruh v Celju. Ko sem zadnjič prinesla v službo štruco črnega kruha, mi sodelavke skoraj niso verjele, da je res črn. Nekajkrat pa sem kupila kruh tudi že v »Mestni pekarni«, toda družina z njim ni bila zadovoljna. Ne bi mogla točno reči, kaj mu manjka. Morda ga pustijo premalo vzhajati, ali ga prehitro pečejo. Ne vem, zdi se mi nekako »brez okusa«. Toda tega ne razumem, zakaj so v nekaterih pekarnah podražili kruh. Pa tudi razlika med belim in črnim je precej očitna.«

Vsak začetek je težak

O vprašanjih, ki jih tokrat obravnavamo v naši anketi, smo prosili za mnenje tudi direktorja podjetja »Mestne pekarne« tov. Franca Miheliča, ki nam je takole odgovoril:

Preden karkoli povem, moram pojasniti, da je tudi naše podjetje s prvim februarjem povečalo cene kruhu. In sicer zaradi tega, ker ne moremo več dobiti moke iz Banata. Tako odslej kupujemo moko pri »Veležitarju«, in sicer pod istimi pogoji kot Združene pekarne. Razumljivo je, da smo zaradi povečane cene moki, morali dvigniti tudi ceno kruhu.

Posebno pa je vprašanje kvalitete kruha v naši pekarni. Moram priznati, da ljudje dostikrat upravičeno kritizirajo, da pa so včasih kritike tudi le pavšalne. V zadnjem času smo namreč dosegli precejšnje uspehe pri izboljšanju kvalitete. Menim pa, da bomo s še večjim trudom in pazljivostjo dosegli še več. Tudi nekatere pomanjkljivosti nam bodo instalaterji te dni na peči popravili. Na koncu pa bi rad poudaril, da si ves kolektiv prizadeva za kvaliteto kruha, da vselej in povsod obravnavamo to kot osnovno vprašanje in da je boljša kvaliteta kruha naš prvi cilj.

Imam pa eno osebno željo, da si sami ogledate kruh in ga tudi poizkusite. Tako se boste sami prepričali o kvaliteti.

Vsi morajo vedeti zakaj

Ko smo zbirali odgovore na naše anketno vprašanje: »Kaj menite o dvojnih cenah in kakovosti kruha v nekaterih celjskih pekarnah, smo prosili za mnenje tudi tajnika Občinskega sindikalnega sveta Ivana Pertinača. Takole je odgovoril:

Vsekakor moramo o tem problemu obvestiti vse potrošnike, ki so domala tudi vsi proizvajalci. Povedati je potrebno vzroke in razna stališča, ker kratko malo stojimo pred dejstvom, da imamo v Celju nove cene kruhu in da kakovost kruha v prodajalnah Mestnih pekarn ne ustreza. Stališče Občinskega sindikalnega sveta je, da so dvojne cene kruha umestne samo tedaj, kadar gre za različno kvaliteto. Vendar dosedanja cena kruha v Združenih pekarnah in nižja v Mestnih ne sme biti rezultat višjih stroškov, oziroma na drugi strani neprimerne kvalitete. To pa je povzročilo največ hude krvi. Če pa je vzrok višjim cenam posrednik, je treba poiskati rešitev, da bosta obe pekarni dobivali moko po nižji ceni. Zniževanje stroškov je namreč osnova dobrega gospodarjenja. Nova situacija, ki je nastaja s tem, da so tudi

Mestne pekarne dvignile ceno, zadevo še poslabša. Vendar pa ob tem posebej poudarjam, da je prav, če o tem dajo zadnjo besedo potrošniki.

Vprašanje slabe kakovosti kruha v Mestnih pekarnah pa je posledica problema organizacije dela. O tem je razpravljal tudi upravni odbor tega podjetja skupno s sindikalno podružnico, kjer so ugotovili, da so kritike potrošnikov, ki izvirajo iz te slabosti, upravičene. Skupno reševanje tega problema pa bo verjetno prineslo boljše uspehe glede kakovosti kruha.

Uboge prodajalke

Ratko Orožim je dejal:

Ljudi, ki kupujejo kruh v prodajalnah Delavskih pekarn, je morda prizadela podražitev kruha. Nasprotno pa nas, ki kupujemo redno kruh v prodajalnah Mestnih pekarn, bolj prizadene včasih prav nemogoča kakovost kruha. Saj razumemo, da so v začetku težave. Toda kruh je treba vendarle jesti. In, če je zažgan, znotraj na surov je to lahko dokaj težko opravilo. Zato se mi zdi, da je potrebno ta problem najprej rešiti. Zlasti še zato, ker Mestne pekarne posredujejo Celjanom večje količine kruha in ker bodo končno le spričo svojih zmogljivosti glavni oskrbnik Celja s kruhom.

Vredno pa je še nekaj povedati. Včasih se ljudje jezijo na prodajalko, ki dejansko ni prav nič kriva, da je prav ta dan slab kruh. Te ženske po krivici morajo preslišati in prenašati mnoga zmerjanja in še kaj. Zato pa se mi zdi javno obravnavanje tega problema, ki zadene vsakega Celjana, toliko pomembnejše. Tako bodo kaj od pripomb slišali tudi ljudje, ki so za oskrbo mesta s kruhom tudi odgovorni.

Ne vemo zakaj

Z namenom, da povprašam, kaj meni o celjskem kruhu, sem se podala tudi k tovarišici Roziki Kegu.

»V Gaberju smo se nove pekarne zelo veselili. Menili smo, da bo z njo prišlo v prodajalne več kruha in da bo tudi boljši. Na žalost pa zdaj tega ne moremo docela ugotoviti. Včasih je skoraj slabše kot je bilo prej. Ne razumem, kako to, da ta velika in moderna pekarna peče slabši kruh. Zvišanje cen je razburilo marsikatero gospodinjo. Saj končno štiri dinarje pri kilogramu res ni veliko. Toda štiri dinarje danes, štiri dinarje jutri, ob koncu meseca pa je človek včasih v zadregi. Po vrhu vsega nas jezi še to, ker ne vemo, čemu in zakaj se je cena kruhu zvišala. -ij

Intervju na ulici

Naproti je pripeljal kolo, na katerem je čez volan visela mreža s kruhom. Ko sem naperil vanj svoj aparat, je zamahnil z roko, kakor češ nobenega slikanja.

— Za kaj pravzaprav gre? je vprašal.

— Nič takega. Bi mi lahko povedali kakšno besedo o kruhu?

— O kruhu? se je začudil.

— Veste, ta kruh ni vedno dober. Včasih ga zmanjka in človek mora stati v vrsti. Tudi ni vedno svež. Ne razumem, kje so vzroki, ko imamo vendar sodobno pekarno.

— Kako pa si razlagate podražitev?

— Kako bi si jo naj razlagal? Verjetno se je podražila moka.

— Ste s podražitvijo zadovoljni?

— Ja, kaj pa moremo! Kruh bi se lahko podražil tudi za tri kovače ali še več, ljudje bi ga vseeno jedli. Ko pa je to osnovna hrana.

Intervju na tržnici

Gospodinja F. M. iz Celja mi je na vprašanje, kaj misli o celjskem kruhu, odgovorila takole:

— Vsekakor je res, da s tem kruhom včasih nekaj ne štima. Dostikrat ga zmanjka in človek lahko čaka nanj in se gnete v vrsti, nazadnje pa ga spravi v slabo voljo še slaba kvaliteta. Ne rečem, vedno.

— In kaj mislite o podražitvi?

— Povedala bom kar odkrito, da z njo nisem zadovoljna. Kolikor sem slišala, je to zaradi moke.

Jasne besede

V novi pekarni v Gaberju sem se pogovarjal tudi s tovarišem Mirkom Tajnškom, ki je o teh problemih takole dejal:

V času, odkar delamo z novo pečjo, smo imeli nekaj burnih obdobij, in sicer največ v začetku, ko peč še ni bila vpeljana. To pa ni nastalo, kot nekateri pravijo zaradi nezadostne strokovnosti, temveč zaradi neenakomerne temperature v peči in prevelike količine temeljne vlage. Ta obdobja so povzročila največ hude krvi in največ negodovanja. Nesrečo smo tudi imeli, da smo nekaj časa dobivali silno slabo moko iz mlina v Medlogu. Pozneje smo iz Banata dobili boljšo moko, a se je tudi tu kakovost poslabšala. To so bili še vzporedni vzroki.

V vsem času pa so ves kolektiv in vse organizacije ter organi samoupravljanja reševali in iskali ustrezen način, da bi te pomanjkljivosti odpravili. Po temeljitih razpravah smo tudi reorganizirali delo in proizvodni postopek. Tako v zadnjih dneh lahko z veseljem ugotavljamo, da se kakovost kruha, ki prihaja iz peči, bistveno zboljšuje, da je vedno manj pritožb in da je povpraševanje po kruhu v naših prodajalnah vse večje.

Kar pa zadeva podražitev kruha tudi v naših prodajalnah pa je zadeva silno preprosta. Moka se je podražila, nekoliko so se povečali tudi nekateri drugi stroški — rezultat pa je danes že vsem Celjanom znan. Tudi pri nas je kruh dražji. V tem grmu je namreč zajec, drugje ga ne kaže iskati.

Na kraju želim povedati še dve stvari. V obratu smo z moko, ki jo sedaj dobivamo od »Veležitarja«, zelo zadovoljni, tako naj bi dobivali še naprej. Istočasno pa se mi zdijo škodljivi skrajno napeti odnosi med obema pekarskima podjetjema v Celju. Lojalna konkurenca nam mora biti vselej prvo napotilo za delo in zraven dobri medsebojni odnosi, ker oboji delamo za Celjane.

Skupni jezik je potreno najti

Vsekakor smo v tej majhni anketi morali zvedeti tudi mnenje kolektiva Združenih pekarn, ki so samostojna enota proizvodnega podjetja Veležitar. Naši želji so radi ugodili in pri njih smo priredili majhen razgovor, ki so se ga udeležili predsednik delavskega sveta, šef enote Združenih pekarn in direktor podjetja. Tole so nam povedali:

Predsednik delavskega sveta Stane Prašnikar: Menim, da je razburjanje okoli cen kruha nastalo po nepotrebnem, in sicer predvsem zavoljo enostranskega obravnavanja vprašanja, kar je seveda vzbudilo med prebivalci nepotrebno razburjanje. Zdelo bi se mi prav, da bi se ob tako kočljivem problemu vsedli skupaj, da bi skupaj razjasnili zadevo, ker končno vsi vemo, da so se pogoji pri nakupovanju žita in moke spremenili.

Direktor Veležitarja Ivan Uranjek: Ocena, ki je vzbudila največ hude krvi med prebivalstvom, češ da je porasla enostransko zaradi posrednika je nezadostno proučena. Naše pekarne so bile tudi prej v sklopu matičnega podjetja. Torej bi logično morala biti cena različna že prej. Vendar ni tako. Šele spremembe na trgu z žitom in moko so povzročili zaradi višjih cen žita in moke tudi višje cene kruha. Jasno je bilo tudi, da bodo morale tudi Mestne pekarne povišati ceno, kar se je zgodilo, ker so to morali storiti tudi v Ljubljani in v drugih mestih. Menim pa, da bi na obravnave, ki lahko povzročijo toliko razburjanja med prebivalstvom, morali povabiti tudi kolektiv, ki je prizadet in ki se ga grajajo. Jasno pa je, da je nujno potrebno ta problem razčistiti in potrošnikom jasno povedati za kaj gre.

Ivan Pelko, šef Združenih pekarn: Sodim, da je zelo umestno osvetliti problem z vseh strani in povedati, kaj menijo potrošniki, eno in drugo podjetje, politični forumi in organi občine. O celjskem kruhu smo že veliko govorili, to in ono. Vselej pa pozabljamo osnovno stvar, da so ti napeti odnosi, ki se med obema podjetjema kakorkoli ustvarjajo zelo škodljivi. To kvari delovne pogoje, zmanjšuje elan in ustvarja psihozo, ki je v kolektivih nevzdržna, kar pa končno gre vse na račun potrošnika. Zato tudi sodim, da bi obč na skupaj s političnimi organizacijami morala sklicati skupni sestanek, kjer bi se stališča razjasnila in o čemer bi podrobno morali seznaniti potrošnike. Ker na koncu koncev obe podjetji izdelujeta kruh, ki je osnovno živilo in ki ga prebivalci morajo kupovati ne glede na to kolika je cena in kaka je kvaliteta. Slednje pa končno potrošnikom-Celjanom le ne more biti brezpomembno. Zavedajmo se tudi, da ljudje hočejo vedeti, kaj se dogaja in zakaj je tako.

Eno pismo od ene štruce

DRAGI STRIC UREDNIK

nimam veliko cajta, ker se učim, ker sem za počitnice en šus od slovenščine fasal, za kar izrekam tovarišici eno lepo priznanje in eno zahvalo, čeprav ne zastopim zakaj mi je pokvarila eno zimsko veselje kakor je rekel tudi naš ata, kateri jih je tovaršici na moj račun fajn povedal, na kar se je vmešala še naša mama in rekla da sploh ne zastopi, da morejo od enih bogih dijakov ene take vragolije od slovenščine in enih drugih predmetov zahtevat, ker ko je ona hodila v šolo ni nikoli nič znala, na kar sem rekel, da nimam cajta enih takih diskuzij poslušat, ker sem obljubil da bom eno pismo od ene štruce napisal, od ene moke in od ene podražitve, katero smo v Celju z velikim veseljem sprejeli, ker se je kazala ena potreba da bi en tako važen artikel kakor je kruh eno ekonomsko stimulacijo dobil za eno pomanjkanje in eno ležanje na policah, za eno njegovo trpljenje katero mu včasih ene preglavice povzroča da hujša in se suši, za kar pravijo da so krive ene vrste pred pekarno katere imajo eno tako moko in en kvas kateri ga nič ne dviga pač pa ga še potlači da je včasih enim čudnim oblikam podoben, enemu ledru kakor je rekel naš ata kateri je kruh že eno dolgo vrsto let in kateri je tudi rekel da se mu zdi zelo čudno ko imamo eno perfektno pekarno, katera je baje pekla ene take izmozgane žemlje, na kar sem ga vprašal kaj misli od podražitve enih štruc, na kar mi je rekel, da je to od enega konkurenčnega značaja od dveh mok in da je bil že zadnji cajt za en tak ukrep, kateri ima za posledico eno tako nezasličano kolobocijo, katera baje sploh ne bi bila potrebna, ko bi eno enotno kruhovsko politiko po Celju vodili, katera bi vsem državljanom en dober kruh ponujala, da jim včasih ne bi bilo treba postopati v vrstah in vohati enega prijetnega vonja od svežega kruha in potiti enih srag, katere poti zdaj ob enem grenkem kosu kruha, katerega je odrezala tovarišica od slovenščine.

Tvoj Tonček

RAZPRAVE NA OBČINSKEM LJUDSKEM ODBORU, V SINDIKALNIH KROGIH, MNENJA STROKOVNJAKOV IZ OBRTI IN IZ TRGOVSKE STROKE IN NA KRAJU MNENJA ANKETIRANIH CELJANOV V NAŠI ANKETI PA OPOZORILA PREBIVALCEV NA RAZNIH SESTANKIH SO OPOZORILA PREDVSEM NA NEKATERE ODNOSE MED PEKARSKIMA PODJETJEMA: ZDRUŽENIMI PEKARNAMI, (KI SO V SKLOPU »VELEŽITARJA« IN KI JIH LJUDJE ŠE VEDNO IMENUJEJO DELAVSKE PEKARNE) IN MESTNIMI PEKARNAMI. RAZEN TEGA PA JE V ISTEM ČASU TUDI KOLEKTIV MESTNIH PEKARN MORAL ZVIŠATI CENO ZA KRUH. TAKO V CELJU DEJANSKO NE OBSTAJAJO VEČ DVOJNE CENE KRUHA. MENIMO PA, DA BODO TA MNENJA KLJUB TEMU KORISTILA, KER RAZPRAVA O FORMIRANJU CEN, O KVALITETI IN O ODNOSIH MED OBEMA PODJETJEMA ŠE NE MORE BITI ZAKLJUČENA. ZDAJ SE BO ŠE V VEČJI MERI RAZVILA, ZATO BO NAM TUDI V NAPREJ DOBRODOŠEL VSAK KONSTRUKTIVNO OBRAVNAVAN DOPIS O TEH PROBLEMIH. IN NA KRAJU, NE SMEMO POZABITI, DA BO PREDVSEM V INTERESU VSEGA MESTA, DA BODO PREBIVALCI S TEMI PROBLEMI DO KRAJA SEZNANJENI, KER BODO TAKO NEKATERE OBJEKTIVNE TEŽAVE TUDI RAZUMLJIVE IN JIH LJUDJE ZARADI NEVEDNOSTI NE BODO KRATKO MALO OBSOJALI. ZATO TUDI MENIMO, DA BO NAŠA DOLŽNOST, DA BOMO TUDI ZAKLJUČKE ŠIROKE RAZPRAVE O TEH PROBLEMIH, KI BO VSEKAKOR MORALA SLEDITI, DOLŽNI ŠE OBRAVNAVATI.

IZ NAŠIH KOMUN

Z OBČINSKE KONFERENCE SZDL V ŽALCU

Vlogo SZDL je čutiti na vseh področjih

V nedeljo dopoldne je bila v Žalcu občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva, ki so ji poleg 207 delegatov prisostvovali tudi član Glavnega odbora SZDL Slovenije ANDREJ PETELIN, podpredsednik OLO Celje MIRAN CVENK, sekretar OO SZDL STANE SOTLAR ter predstavnika občinskih odborov SZDL iz Šoštanja in Mozirja.

V razpravi je sodelovalo veliko število delegatov, med njimi tudi gostje, ki so s tehtno besedo prispevali svoj delež. Poročilo o delu organizacije SZDL je podal predsednik občinskega odbora SZDL IVAN KOVAČ.

Poročilo je zajelo nekatera najvažnejša vprašanja družbeno politične dejavnosti organizacije SZDL. Za organizacijo SZDL, je bilo rečeno, je bilo preteklo leto eno najbolj razgibanih let, tako v pripravah na V. kongres SZDLJ kakor v izvajanju njegovih sklepov. Kongres je namreč jasno začrtal vlogo Socialistične zveze v pogojih vedno bolj razvijajočega se družbenega samoupravljanja, katerega sestavni del je postala tudi organizacija SZDL.

V tem smislu so bili tudi v žalski občini na vseh področjih doseženi veliki uspehi. Mnoge krajevne organizacije so se močno okrepile, velik napredek je bil dosežen pri izpopolnjevanju komunalnega sistema, organov delavskega in družbenega upravljanja ter v razširitvi dela družbenih organizacij in društev. Na gospodarskem področju je bil izpolnjen petletni načrt v štirih letih, izboljšali so sistem razdeljevanja osebnih dohodkov ter ustvarili boljše življenjske pogoje delovnih ljudi.

Seveda pa so se pojavljale tudi določene pomanjkljivosti. Da bi namreč organizacija SZDL lahko postala resnična javna tribuna, kjer bi reševali vsa vprašanja našega družbenega življenja, bi bilo treba aktivizirati vse subjektivne sile na terenu. **V tem pogledu dajejo široke možnosti podružnice SZDL, ki so jih v žalski občini ustanovili 9, razen tega pa tudi sekcije, ki jih je trenutno 35. Te oblike dela, ki jih je nakazal tudi V. kongres, naj bi predvsem vsebinsko okrepile organizacijo SZDL. Tu lahko člani stvarno obravnavajo vse probleme svojega področja, dajejo predloge in pripombe, kako naj bi posamezne zadeve reševali skupno s krajevnimi odbori in ostalimi činitelji.**

Vloga delovnih ljudi bi se naposled morala uveljaviti tudi na zborih volivcev. Ti so prav gotovo najbolj demokratična oblika družbenega upravljanja v komuni. Toda v žalski občini se še vedno niso dovolj uveljavili. Podcenjevanje te široke oblike, je bilo rečeno v poročilu, bo potrebno odpraviti, hkrati pa bolj upoštevati mnenja, kritiko in pripombe volivcev. Dalje bo treba vzbuditi več interesa pri vseh državljanih, da bodo ti sodelovali na teh zborih. Ker se je dogajalo, da so bili državljani slabo poučeni o posameznih ukrepih organov komune, bi bilo v bodoče treba predložiti v obravnavo zborom volivcev vsa važnejša vprašanja v občini. **Med volivci za zbore doslej ni bilo interesa predvsem zato, ker so bili zbori preveč formalni.**

Pomemben člen v komunalnem sistemu je zbor proizvajalcev. Vsebina njegovega dela se je v zadnjem času izboljšala, vendar se še vedno ni dovolj uveljavil pri obravnavanju problemov socialističnega gospodarjenja kakor tudi ne pri uveljavljanju nagrajevanja po vloženem delu v gospodarskih organizacijah in kontroli organov delavskega samoupravljanja. Slabost njegovega dela je bila tudi v preslabi povezavi članov z njihovimi volivci. Spričo tega nekatere pobude niso našle dovolj razumevanja in podpore proizvajalcev. Člani zbora proizvajalcev bi naj zato večkrat sklicevali zbore s proizvajalci. Tako bi bilo mogoče tolmačiti določene ukrepe zbora. Poglobljena dejavnost in večja aktivnost pa bo vsekakor potrebna, ker bo v nadaljnji decentralizaciji in demokratizaciji prihajalo vse več pristojnosti na zbor proizvajalcev.

V nadaljevanju je poročilo zajelo dejavnost svetov občinskega ljudskega odbora ter razvoj gospodarstva in družbenih služb, razen tega pa še delavsko samoupravljanje, izobraževanje proizvajalcev, probleme visokokvalificiranih strokovnih kadrov in drugo. Medtem ko so desetletne izkušnje delavskega samoupravljanja rodile bogate sadove in razpolagajo delavski sveti s polovico vsega družbenega proizvoda, pa je bilo v tem pogledu čutiti vrzel v kmetijski proizvodnji. Zadružnemu delavcu bo treba dati v upravljanju zadruge tisto mesto, ki mu pripada. **Naloge v kmetijstvu bodo zlasti z ustanovitvijo enotne kmetijske zadruge velike in zagotoviti bo treba čim širše in demokratično upravljanje, razvijati družbena posestva in njihovo delavsko upravljanje. V tem pa so tudi neposredne naloge organizacije Socialistične zveze v občini.**

Z OBČINSKE KONFERENCE SZDL V ŽALCU

VELIK NAPREDEK SAVINJSKE DOLINE

Na občinski konferenci SZDL v Žalcu je govoril predsednik občinskega ljudskega odbora Tone Delak o bodočih gospodarskih nalogah občine. Med drugim je dejal, da bo Savinjska dolina v tem času doživela velik napredek, nato pa je navedel nekaj konkretnih akcij, ki jih bo treba uresničiti.

Ker je v občini poleg kmetijstva močno razvita industrija, saj odpade nanjo 43 odstotkov bruto produkta, bo treba predvsem obdržati dosedanjo stopnjo. V tem smislu bo treba nadaljevati z rekonstrukcijo in modernizacijo industrijskih objektov, pri rudniku v Zabukovci pa pričeti z raziskovalnimi deli in vrtanjem v središču doline.

V kmetijstvu se bodo v tem obdobju povečale površine in s tem tudi proizvodnja v socialističnem sektorju, pri čemer se bodo kmetijska gospodarstva specializirala, ob koncu pa se združila v veliki agrokombinat. Posebno skrb bodo posvetili pridelovanju hmelja in živinoreji, kmetijska zadruga pa bo še nadalje širila kooperacijske oblike proizvodnje. V gozdarstvu bodo pričeli gojiti hitro rastoče drevje in pogozdili bodo hribovita in oddaljena področja. Povečale se bodo tudi potrebe po gradbenih kapacitetah, pri čemer bo treba ustanoviti novo remontno podjetje.

Z vsem tem v zvezi bo treba izboljšati cestni promet in modernizirati ceste Žalec—Gotovlje, Latkova vas—Prebold, Doberteša vas—Polzela, Manjši kraji se bodo povezali telefonično na najbližjo pošto, v občini pa bodo pričeli s pripravami za avtomatizacijo telefonskih zvez. V trgovini predvidevajo obnovo obstoječih poslovalnic in specializacijo trgovin po večjih krajih.

Velike spremembe bodo zajele tudi gostinstvo in turizem, saj bodo odprli nekaj novih gostišč, zgradili motel ob glavni cesti, uredili planinski dom na Gori Oljki in na Bukovci, umetno jezero v Braslovčah, weekend naselje v Preboldu itd.

Razen tega bodo pri stanovanjski skupnosti v Žalcu ustanovili servisne delavnice, obstoječa obrtna podjetja pa opremili s sodobnimi stroji ter na novo ustanovili predvsem podjetja avtomehanične in kovinske stroke.

Na področju zdravstva predvideva perspektivni načrt zgraditev ambulante v Šempetru ter postavitev občinskega zdravstvenega centra v Žalcu. Na kraju planskega obdobja pa bodo uvedli popolno zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev.

Ker je šolstvo enakopravni člen v verigi družbenih faktorjev, mu bo perspektivni načrt posvetil vso skrb. Predvsem bodo dogradili šolo v Libojah, rekonstruirali šoli v Šempetru in Petrovčah ter pričeli z gradnjo nove šole v Gržah. Poleg tega bodo v Žalcu pričeli z gradnjo vajenske šole, ki bo imela tudi center za strokovno izpopolnjevanje; na Vranskem pa bo pričela šola za defektno mladino. V načrtu pa je naposled še zgraditev kulturnega centra v Žalcu.

Perspektivni načrt bo zajel prav tako vprašanja nadaljnjega razvoja telesne vzgoje, saj predvidevajo poleg izgradnje stadionov v Žalcu, Prebold in na Polzeli še gradnjo plavalnih bazenov v Žalcu in na Vranskem, zgraditev primernih telovadnic itd.

Pri vsem tem, je poudaril predsednik občinskega ljudskega odbora Delak, bo potrebno sodelovanje vseh članov SZDL, vseh proizvajalcev, delovnih kolektivov in državljanov, da se bodo ti čim bolje seznanili s perspektivnim načrtom in da bo vsakdo vedel, kakšna je njegova naloga. Treba bo zastaviti vse sile, da bodo naloge uresničene in morda celo presežene.

IVAN DEBELAK novi podpredsednik

Na prvi seji novoizvoljenega občinskega odbora SZDL v Žalcu je bil za predsednika ponovno izvoljen Ivan KOVAČ, za novega podpredsednika pa upravnik KZ Žalec-Gotovlje Ivan DEBELAK.

S. L.

S SEJE OBČINSKEGA ODBORA V ŽALCU

Občinsko službo še bolj približati ljudem

Pred dnevi je bila v Žalcu seja obeh zborov občinskega ljudskega odbora, na kateri so obravnavali poročila tajnika ObLO, sveta za blagovni promet in tržne inšpekcije. Razen tega so sprejeli nekaj dopolnitev odlokov odborniških komisij — odlok o notranji organizaciji upravnih organov ObLO, o sistemizaciji delovnih mest v upravnih organih, o določitvi uradnih ur za upravne organe idr.

Poročilo o stanju organizacije in dela uprave občinskega ljudskega odbora je obravnavalo nekatere spremembe v notranji strukturi občinskega ljudskega odbora in upravnih organov. Te spremembe naj bi izpopolnile ves mehanizem v smislu nadaljnje demokratizacije občinske službe. V dosedanjem sistemu so se namreč pokazale določene pomanjkljivosti, ki so terjale posamezne dopolnitve poslovanja, da bi bile tako metode in sistem dela enostavnejši, prilagojen dejanskim potrebam in zato bolj učinkovit. Organizacija uprave bo tako z uvedbo nekaterih novih služb pripomogla, da bodo državljani laže izpolnjevali svoje dolžnosti do družbe kakor tudi uveljavljali svoje pravice.

Poleg službe, ki bo opravljala analize in dokumentacije z različnih področij in nudila statistične podatke, bodo uvedli informacijsko in sprejemno službo, ki bo opravljala nekatere usluge državljanom, razen tega pa dajala informacije predstavnikom tiska, radia itd. V okviru referata za pravne zadeve bo poslovala služba za reševanje prošenj in pritožb, naslovljenih na predstavniški organ. Iz pristojnosti občinskih upravnih in drugih organov bodo prenesli nekatere zadeve na organe družbenega upravljanja. Tako bodo šolske zadeve reševali šolski odbori, vprašanja prosvete občinski svet Svobod, telesne vzgoje občinska zveza za telesno vzgojo, zdravstveno problematiko upravni odbori zdravstvenih ustanov, socialno varstvo, krajevni odbori in stanovanjske skupnosti itd.

Vse to pa je seveda narekovalo tudi sistemizacijo delovnih mest ter ukinitev dostavne službe, ki naj bi jo opravljali preko pošte. Hkrati s tem bo prav tako treba reševati kadrovsko vprašanje, kakor vprašanje nagrajevanja uslužbencev, stanovanjsko vprašanje in drugo.

Na dnevnem redu seje je bilo še poročilo o delu sveta za blagovni promet, gostinstvo in turizem, iz katerega povzemamo, da so bili na tem področju v občini doseženi določeni uspehi, da pa še vedno niso bile izkoriščene vse možnosti, ki bi te panoge gospodarske dejavnosti prilagodile dejanskemu stanju (zlasti slabo poslovanje v nekaterih trgovinah je privedlo do večjih primanjkljajev), ter poročilo o delu tržne inšpekcije, ki je v preteklem letu opravila 119 pregledov in izdala 21 upravnih odločb za odstranitev raznih pomanjkljivosti ter prepovedi prodaje živil.

DAROVALI SO KRI

Organizacija Rdečega križa je s sodelovanjem organizacije SZDL pripravila transfuzijski postaji v Celju tri uspele krvodajalske akcije.

Prve dni januarja je transfuzijska ekipa v Andražu pod Goro Oljko zbrala od 76 krvodajalcev 21.070 ml krvi. Večina darovalcev krvi je bila kmetov, kar dokazuje, da je tudi med kmečkim prebivalstvom razumevanje do te človekoljubne akcije.

V sredi januarja so darovali kri dijaki Srednje kmetijske šole v Vrbju. Ti so na lastno željo pred zaključkom šole poklicali ekipo, da bi skupaj darovali kri, preden se razidejo na delovna mesta širom po Sloveniji. Od 57 prijavljenih gojencev je darovalo 51 dijakov 16.610 ml krvi.

Vsa pričakovanja pa je presegla akcija v Rogaški Slatini dne 20. januarja. Prijavilo se je kar 293 prebivalcev, od katerih jih bo nekaj darovalo kri pri ponovni akciji, ki bo poleti v steklarni. Dve sto šest prijavljencev je v mrazu prišlo na mesto, da bi izpolnili svojo obljubo. Od vseh pregledanih jih je bilo 153, ki so darovali kri. Akcija je trajala do poznih popoldanskih ur in ob zaključku je celjska transfuzijska ekipa zabeležila doslej največjo količino krvi — 42.740 ml. Odborniki Rdečega križa so ves čas pomagali ekipi, za kar jim gre vsa zahvala.

Med temi velikimi akcijami pa smo na postaji srečevali naše najzvestejše krvodajalce, ki ne čakajo, da jih kličemo, temveč prihajajo kar sami.

Vsem, ki so darovali kri in vsem, ki so zbiranje izvedli in pri akcijah pomagali, se v imenu bolnikov Splošne bolnišnice v Celju organizacija Rdečega križa in transfuzijska postaja v Celju najlepše zahvaljujeta.

V februarju bodo krvodajalske akcije 2. in 10. na Polzeli in 22. v Preboldu.

Organizacija RK — Transfuzijska postaja Celje

Pred konferenco SZDL v Šoštanju

V soboto bo v Velenju redna letna konferenca občinskega odbora SZDL, ki bo analizirala tako gospodarsko kakor politično in družbeno problematiko v občini ter sprejela smernice nadaljnjega razvoja. Konferenca bo toliko važnejša, ker bo v času sprejemanja petletnega perspektivnega načrta.

Od pokongresne konference dalje je organizacija SZDL v šoštanjski občini dosegla vidne rezultate. Pri osnovnih organizacijah so ustanovili 26 sekcij, razen tega pa vključili v organizacijo precejšnje število novih članov. Največ volivcev so vključili v Škalah in Topolšici. Ker pa odstotek vključenih članov v SZDL ni zadovoljiv, bo ena važnih nalog dela organizacije tudi ta, da bo v svoj krog pritegnila še ostale državljane.

Na konferenci bodo nadalje obravnavali vprašanja društev. Poročilo občinskega odbora ugotavlja, da kljub prizadevanju občinskih političnih forumov delo vseh društev ni zadovoljivo. Nekatera društva še vedno ne najdejo ustreznih oblik. Tem društvom bo morala tudi organizacija SZDL nuditi potrebno pomoč, usmeriti svojo dejavnost predvsem v to, da bo skrbela za boljšo povezavo med društvi, spremljala njih problematiko in jih idejno vodila.

Posebno vprašanje je vprašanje vloge SZDL pri obveščanju državljanov. Ker ima vsak državljan pravico sodelovati v samoupravnih organih, je potrebno, da je tedaj tudi o sklepih teh organov obveščen. Prav tu pa se kažejo še vedno določene pomanjkljivosti.

Konferenca bo posvetila posebno pozornost perspektivnemu načrtu občine. Šoštanjska občina je na gospodarskem področju dosegla lepe uspehe, izpolnila je petletni načrt v štirih letih, njena nadaljnja naloga pa bo, da bo poleg izgradnje nekaterih objektov pospešila razvoj stanovanjske izgradnje, kmetijstva in obrti. Osnovne smernice bodočega perspektivnega načrta izhajajo iz ugotovitve, da sloni ves gospodarski razvoj Saleške doline na ogromnih zalogah lignita, ki jih cenijo na 600 do 700 milijonov ton. Izgradnja sušilnice premoga, veleplinarne in toplarne s cevovodi do večjih središč Slovenije bo ena izmed temeljnih nalog. S tem v zvezi bo vsekakor treba misliti na urbanistično ureditev celotne doline, ki se razvija v en sam industrijsko močen center.

V skladu s tem se bo povečala tudi osebna potrošnja za okrog 42 odstotkov na prebivalca letno, občutno pa se bo spremenila tudi struktura prebivalstva, saj predvidevajo, da se bo število kmečkega prebivalstva zmanjšalo od sedanjih 19 na 16 odstotkov v 1965. letu. Bi

Občni zbori sindikalnih podružnic

Na plenumu Občinskega sindikalnega sveta Šoštanj, kamor so povabili tudi predsednike in tajnike vseh sindikalnih podružnic ter sekretarjev osnovnih organizacij ZK, so govorili o pripravah na občne zbore sindikalnih podružnic. Sklenili so, da bodo povsod množične predkonference, na katerih bodo govorili o vseh gospodarskih problemih, predvsem pa o nagrajevanju po učinku dela ter o strokovnem in ideološkem izobraževanju. Prav te dni so se občni zbori sindikalnih podružnic tudi že pričeli.

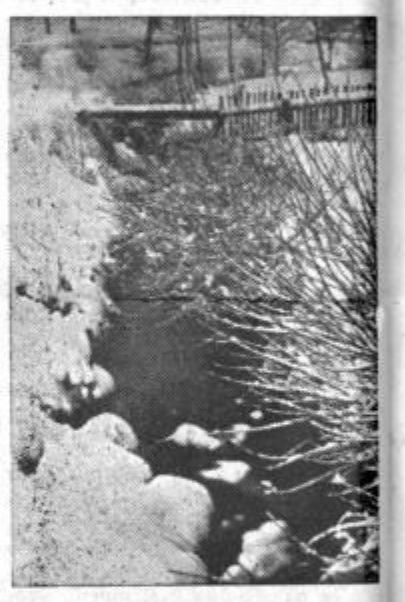

Letošnja zima je zelo muhasta. Med tem, ko je hribe krepko obložila z belo odejo, pa jo v dolinah pogrne samo za toliko časa, da nanjo ne pozabimo. Zadnje dni se je izneveril celo mraz. Zato so takšni zimski motivi, ki so bili v »modi« še na začetku tega tedna, zdaj že »obledeli«.

Združitev kmetijskih zadrug

Občinski ljudski odbor v Šoštanju je na svoji zadnji seji potrdil sklepe občnih zborov kmetijskih zadrug v Belih vodah, Smartnem ob Paki, Šoštanju in Velenju o združitvi teh zadrug v enotno zadrugo s središčem v Šoštanju. Na občnih zborih omenjenih zadrug so po vsestranski razpravi ugotovili, da je ta združitev ekonomsko upravičena in potrebna. Nova zadruga bo imela letno okrog 600 milijonov dinarjev prometa in bo lahko ustvarila boljše pogoje za razvoj kmetijstva v šoštanjski občini.

Ker so poudarili, da združitev ne bi smela okrniti zadružnega upravljanja, bodo na vseh sedežih dosedanjih zadrug poslovne enote, ki bodo imele svoje poslovne zadružne svete.

Preteklo nedeljo pa je bil prvi skupni setanek vseh dosedanjih zadružnih svetov, na katerem so izvolili zadružni svet, ki bo vodil posle zadruge do volitev v zadružne svete. Na tem sestanku so obširno obravnavali tudi naloge nove kmetijske zadruge v letošnjem letu. Sklenili so, da bodo posebno pozornost posvetili proizvodnemu sodelovanju s kmetovalci ter nadaljnjemu razvoju zadružnega posestva v Smartnem ob Paki in pašniškega obrata v Belih vodah.

Za predsednika zadružnega sveta so izvolili Avgusta Podgorška, ki je tudi predsednik občinskega sveta za kmetijstvo.

F. L.

Gospodarski

CESTA ŠTORE-PEČOVJE

Gradbeni oddelek pri celjski občini nam je poslal pojasnilo na vprašanje bralca v rubriki »Vaše vrstice«. Takole pravijo:

Cesta od Štor do Pečovja je res v slabem stanju. Temu je vzrok predvsem to, da ob cesti ni urejeno odvodnjavanje in da cesta ni vzdrževana z rednim posipanjem gramoza.

Prvi vzrok je pričela Uprava za ceste in kanalizacije Celje, ki skrbi tudi za to cesto, odpravljati že v januarju, takoj po opozorilu svojega cestnega nadzornika. Uprava bo izvršila vsa potrebna dela, da se odpravijo na cesti vsa nevarna mesta in uredi odvodnjavanje.

Teže bo rešiti vprašanje stalnega vzdrževanja ceste. Za posipanje z gramozom ima namreč Uprava za ceste in kanalizacije odmerjena tako pičla sredstva, da z njimi nikakor ne more redno vzdrževati vseh cest na področju naše občine. V tem pogledu bodo morali prizadeti uporabniki ceste poiskati pomoč pri Stanovanjski skupnosti Štore, ki ima enake dolžnosti in pravice kot prejšnji krajevni odbor. Pričakujemo, da bodo prebivalci tudi sami pripravljeni sodelovati pri popravilu ceste. V tem primeru ne dvomimo, da bodo v okviru Stanovanjske skupnosti uspešno rešili tudi ta komunalni problem.

Oddelek za gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve pri ObLO Celje

Občni zbori gasilskih društev

Na območju krajevnega odbora Prebold so bili pred dnevi občni zbori gasilskih društev, na katerih so razpravljali o izpopolnjevanju gasilcev. Še vedno je precej nesreč, ki jih povzroča nepazljivost in nepoučenost. Dolžnost starejših članov bi bila, da bi učili mlajše člane. Prav tako bi bilo treba misliti na mladinske in pionirske desetine. Tem bi lahko nudili strokovno pomoč s predavanji v šoli. Danes je toliko najrazličnejših varnostnih naprav, da bi jih morali poznati vsi državljani. Toda statistike so pokazale drugačno sliko. Gori! Na pomoč! Te besede lahko zakriči še tako neuki človek, nuditi pomoč pa je druga stvar. In zato so sklenili prav na vseh občnih zborih, da je treba ljudi čim bolj seznaniti z osnovnimi ukrepi.

Vesti iz Grž

DELO MLADINE

Društvo prijateljev mladine v Gržah vedno bolj skrbi za delo mladinskih organizacij, ki so v tem kraju kar tri. Vse tri organizacije so aktivne, vendar pa so jim doslej nudili premalo pomoči. Mladina se najbolj udejstvuje pri sekcijah Svobode in v Partizanu. Pred nedavnim so priredili dva družabna večera. Vedno večja udeležba mladine je tudi pri raznih idejno političnih predavanjih. -ez

ŠOLA ZA STARŠE

Lani decembra je pričela z delom šola za starše. Glede na nekatere izkušnje iz preteklega leta, ko je šola uspešno delovala, ni bilo težko začeti. Doslej je priredila že pet predavanj, pripomniti pa je treba, da je obisk staršev in mladih zaključnih premajhen. -ez

ZA ALŽIRSKE OTROKE

Na osnovni šoli v Gržah so se pionirji in mladinci z vso vnemo lotili zbiranja sredstev za alžirske otroke. Doslej jim je uspelo zbrati 34.275 dinarjev, ki so jih že poslali v Beograd; z zbiranjem pa nadaljujejo. -ez

POJASNILO

V zadnji številki smo na 3. strani pomotoma zapisali, da nam je odgovor iz »Topra« poslal vodilni uslužbenec iz tega podjetja. Delavski svet nas je obvestil, da je bilo to mnenje delavskega sveta. Napaka je nastala iz čisto tehničnega vzroka. Odgovor ni bil podpisan, v spremnem dopisu, kjer so prosili za objavo odgovora, pa je nekdo tudi v dobri veri podpisal vodilno osebo v podjetju. Iz tega razloga je bila tudi polemika vodena z direktorjem podjetja tovarišem Plevnikom namesto z delavskim svetom podjetja »Topra«.

IZ ŽIVLJENJA NA VASI

Izvor pobud za napredek kmetijstva

PRED ČASOM SO PREDSTAVNIKI ZADRUŽNIH ORGANIZACIJ IN DRUŽBENIH POSESTEV USTANOVILI OKRAJNO KMETIJSKO GOZDARSKO ZBORNICO. ZA TAJNIKA ZBORNICE SO IZVOLILI INŽENIRJA VELJKA KRIŽNIKA, KI JE UGODIL NAŠI PROŠNJI IN ODGOVORIL NA NEKAJ VPRAŠANJ O BODOČEM DELU ZBORNICE.

● VPRAŠANJE: Katere so glavne naloge nove Kmetijsko-gozdarske zbornice v celjskem okraju?

● ODGOVOR: Osnovna naloga je brez dvoma skrb za napredek kmetijske in gozdarske proizvodnje. S tem pa je tesno povezana tudi druga poglavitna, načelna in praktična naloga — tesno sodelovanje zbornice z občinskimi ljudskimi odbori, ki so in ki bodo vse bolj nosilci kmetijske politike. Konkretne naloge nove zbornice pa so: skrb in

vsestranska prizadevanja za modernizacijo proizvodnih postopkov v kmetijstvu, vzgoja in usposabljanje zaposlenih v kmetijstvu in gozdarstvu, ukrepi in stvarne sugestije za izboljšanje ekonomike, notranje organizacije, nagrajevanja in upravljanja. Skratka za razvijanje razen čistih gospodarskih elementov tudi onih, ki spreminjajo in oplemenitujejo družbene odnose.

Zbornica pa bo sproti analizirala razvoj in vzroke posameznih problemov, ki bi se pojavljali. Konkretno in koristno delo pa bo v zvezi s tem, da bo zbornica sproti obveščala vse svoje člane in občine o posameznih perečih problemih, ki jih prinaša razvoj in ki jih je treba sproti in z enotnih stališč reševati.

Razen tega sodi med zelo pomembne naloge zbornice analitično obravnavanje razvoja socialističnega sektorja. Zlasti še zato, ker se nahajamo v fazi, ki posebno ostro zahteva načrtnost in ustrezno načrtovanje razvoja.

Zbornica bo tudi tesno sodelovala s člani pri izdelovanju proizvodnih programov, pri zastopanju interesov kmetijstva kot gospodarske panoge.

Poudariti pa je potrebno, da bo za pospeševanje modernizacije kmetijske proizvodnje zbornica nastopala kot pobudnik. Posamezne naloge s tega področja pa bo posebno obdelal kmetijsko tehnološki in projektivni zavod, ki smo ga ustanovili predvsem v ta namen.

● VPRAŠANJE: Kakšna bo oblika in delo novega zavoda za napredek kmetijstva?

● ODGOVOR: Kmetijski tehnološki in projektivni zavod bo posebna ustanova, ki se bo sama finansirala. Delali pa bodo po naročilih članov zbornice. In sicer, razne projekte, arondacijske predloge, načrte za izkoriščanje kmetijskega prostora in podobno. Zavod bo skrbel tudi za urejanje specializiranih farm in plantaž. Vendar kaže pri tem pripomniti, da je pri delu zavoda bistvena metoda dela. Pri nas smo se namreč odločili, da bodo strokovnjaki, ki bodo izdelali kateri koli program, tudi sodelovali pri uresničevanju tega programa. Tako bodo programi bolj življenjski, skratka že pri projektiranju bodo težili za skrajno realnostjo in iskali najboljše gospodarske oblike.

● VPRAŠANJE: Na koncu smo tovariša Križnika vprašali še o neposrednih nalogah, ki stoje pred novo zbornico in katere naloge bodo morali najprej uresničiti.

● ODGOVOR: Med najaktualnejše naloge vsekakor sodi formiranje ustreznih odborov pri zbornici. Tako bomo v teh dneh ustanovili odbore za živinorejo, poljedelstvo, sadjarstvo in vinogradništvo, gozdarstvo, za družbeno kmetijsko proizvodnjo in odbor za izobraževanje kadrov v kmetijstvu.

Morda pa bo potrebno ustanoviti še posebne komisije za probleme vodnega gospodarstva, komisijo za krčenje gozdnih površin in za urejanje gozdnih plantaž. Razen tega pa vsekakor na prvo mesto sodi organizacija usposabljanja kmetijskih delavcev in delavcev, ki so zaposleni v gozdarstvu.

Zbornica bo tudi izdelala program investicijske dejavnosti v kmetijstvu za letos, analizirali bomo posamezne probleme in ves sistem nagrajevanja v kmetijstvu ter obdelali proizvodne uspehe kmetijstva v celjskem okraju za preteklo leto. Zlasti slednja analiza bo s svojimi posebnostmi tudi velika opora za naslednje obdobje.

Spomladanska setev pred durmi

Jesensko deževje je v mnogih krajih oviralo jesensko setev. Oranje je v posameznih obdobjih bilo ponekod celo nemogoče. Tako se je zgodilo, da so ostali traktorji na njivah, zariti do osi v razmočeno zemljo. Z goseničarji so jih morali potegniti z njive in podobno. To jesensko deževje je bilo za setev huda ovira. Posledica pa je bila, da je posejano premalo ozimine. Pomladna setev bo zato še toliko pomembnejša.

O tem so v večini kmetijskih zadrug posebno skrbno razpravljali, saj je razumljivo, ker tudi ob novih sodobnih metodah kmetovanja — zaradi tega še bolj — velja stari pregovor: »Kakor boš sejal, tako boš tudi žel!«

O tem problemu so razpravljali tudi okrajni, republiški in zvezni zadružni organi. Bili so mnenja, da bo potrebno predvsem poskrbeti zadostne količine kakovostnega semena, da pa bodo morali kmetovalci izbrati pravi čas za spomladansko setev.

Spomladi sejemo tedaj, ko se je zemlja že toliko osušila, da jo je možno obdelovati. Nekatere krmne rastline pa lahko posejemo tudi prej, in sicer kar po snegu. Jaro žito, oves in ječmen je umestno posejati že marca, seveda, če to dopušča vreme.

Vsekakor pa bo letošnja pomladna setev zelo pomembna. Strokovnjaki to pot znova opozarjajo na seme. Menijo, da je v tem času potrebno znova razpravljati o potrebi dobrega semena. Razen tega je potrebno poskrbeti za zamenjavo semena, ker je po določenem času nujno potrebno zamenjati lastno domače seme. Zadružniki pa pri nakupu semena morajo natanko vedeti od kod je seme, ki so ga kupili. Zadružniki lahko ob nakupu semena tudi zahtevajo uradno potrdilo o kvaliteti in vrsti semena. Zlasti pomembno je tudi, da zadružniki ne nabavljajo starega semena, ker to slabše kali in je za pomladno setev seveda toliko bolj primerno.

Vsekakor pa velja pripomniti, da so zadružne organizacije letos prav tem problemom posvetile več pozornosti in kaže, da so se pri nas temeljito pripravili na pomladno setev.

ŽENA NA VASI

JE PREOBREMENJENA

PRED KRATKIM JE BILO V LJUBLJANI POSVETOVANJE KMETIJSKIH PROIZVAJALK, KI SO SE GA UDELEŽILE ZADRUŽNICE IN ČLANICE KOLEKTIVOV DRUŽBENIH POSESTEV IZ VSE SLOVENIJE. POSVETOVANJA SO SE UDELEŽILE TUDI PREDSTAVNICE IZ CELJSKEGA OKRAJA. RAZEN NEKATERIH DRUGIH PEREČIH PROBLEMOV SO POSEBNO ANALITIČNO OBDELALI VPRAŠANJE OBREMENJENOSTI ŽENA V KMETIJSTVU IN NA VASI.

Ugotovili so, da mehanizacija kmetijskih del res razbremenjuje kmetijsko delavko in jo izenačuje s kmetijskim delavcem. Vendar ne do kraja. Ženske dobijo sicer enako delo, vendar pa so zaradi tega, ker so večinoma nekvalificirane, tudi slabše plačane. Razen tega pa jih močno obremenjuje gospodinjsko delo in skrb za družino. Zato so na tem posvetovanju bili mnenja, da bo potrebno na poseben način omogočiti ženam, ki delajo v kmetijstvu, da bodo pridobile ustrezno kvalifikacijo, hkrati pa bo potrebno razbremeniti ženo na vasi nekaterih gospodinjskih del.

Pri tem ni posebne razlike med vasjo in mestom. Gre namreč za ustanavljanje raznih manjših servisov, obratov družbene prehrane, pralnic, šivalnic in podobno. Posebno skrb pa bodo krajevni odbori in zadruge morale posvetiti ustanavljanju otroških varstvenih zavodov, kjer bodo otroci zaposlenih žena v kmetijstvu.

Na tem posvetovanju pa so bili enotni glede nadaljnje gradnje stanovanj za kmetijske delavce. Ta prizadevanja bo potrebno še naprej krepiti, vendar bo moralo obveljati načelo, da se naj stanovanjska poslopja gradijo v kmetijskih središčih, kajti le tako bodo vse ustanove in razni servisi zares dostopni delovni ženi na vasi.

ŠOLA ZA STARŠE

Občinska delavska univerza v Šentjurju pripravlja ustanovitev šole za starše. Po prvem načrtu naj bi v tej šoli posredovali osem zanimivih predavanj, predvsem vzgojne vsebine. Menijo, da bodo lahko takšno šolo ustanovili v Šentjurju, nadalje na Planini in Ponikvi.

OBSTAJAJO POGOJI

V zadnji številki smo objavili komentar o problemih višinskih hribovitih krajev, od koder vse bolj odhajajo mladi ljudje v dolino in kjer se pojavljajo posebni problemi za nadaljnji razvoj kmetijstva. Naš sestavek je obravnaval probleme iz mozirske občine, vendar so nam iz laške občine poslali prispevek, ki kaže na primer, kako je ta problem možno praktično premagati.

Pred leti je bivša kmetijska zadruga v Laškem kupila na Šmohorju 10 hektarov veliko posestvo. Pozneje so z odkupom zemljišč obrat na Šmohorju razširili še za nadaljnjih 6 hektarov. Kasneje je ta obrat prevzelo kmetijsko družbeno posestvo Planina. Vendar to ni tako bistveno. Bistveno pa je, da so lani imeli na pašniku 28 plemenskih telic, kjer so jih pri paši premikali s parcele na parcelo. Skupni prirastek živine na tem preprostem višinskem pašniku je bil okoli 3 tisoč 200 kilogramov, kar pomeni okoli 700 tisoč dinarjev. Če odštejemo stroške, ugotovimo, da se je obrat na Šmohorju dobro izplačal in tudi obnesel.

V tem primeru sicer ne moremo govoriti o intenzivni živinoreji, vendar je možno na zemljiščih, kjer so strmi nemočni, tudi z ekstenzivno živinorejo, predvsem z vzrejo plemenske živine doseči zadovoljive rezultate.

● Podobno preprosto računico bodo morali upoštevati tudi v drugih hribovitih krajih v našem okraju, zlasti tam, kjer ostajajo številne hribovite kmetije brez naslednikov in kjer bodo zadruge brez mnogo sredstev lahko uredile podobne hribovite pašniške obrate, kot so ga ustanovili na Šmohorju.

● Ta sestavek pa tudi praktično potrjuje osnovno misel sestavka v prejšnji številki, namreč, da problemom višinskih kmetij treba pristopati bolj odločno in da bo v vseh občinah, kjer se ti problemi pojavljajo v ostri obliki potrebno poiskati nemudoma ustrezno rešitev. Obrat na Šmohorju pa samo kaže na eno izmed načico reševanja tega problema.

POSREDNI ODGOVOR

● Pred kratkim so v Celju sedanju občinskega sveta za kmetijstvo sklenili, da bo zemljišča, ki jih je dosedaj posedoval Klub za konjski šport, prevzela Kmetijska zadruga Celje. Klubu bodo ostala le še zemljišča, ki so v sklopu gospodarskih poslopij. Člani sveta so bili mnenja, da si bo klub z ustreznimi pogodbami s kmetijsko zadrugo lahko priskrbel potrebne količine krme. S tem bo rešen tudi problem obdelave zemljišč, ki je lani okoliškim prebivalstvom vzbudil precej različnih komentarjev.

Svet za kmetijstvo je sprejel tudi odredbo, po kateri je v celjski občini cepljenje prašičev proti svinjski kugi obvezno.

Več skrbi

Na nedeljski konferenci SZDL v Žalcu je o kmetijskih problemih govoril upravnik kmetijske zadruge v Žalcu Karel Kač. Poudaril je odgovornost nalog, ki čakajo kmetijske proizvajalce z združitvijo vseh zadrug v Savinjsko kmetijsko zadrugo, kakor tudi to, da bo s tem v zvezi potrebno več skrbi posvetiti organom upravljanja stimulativnemu nagrajevanju kmetijskih delavcev, saj se je pokazalo, da so njihovi prejemki znatno nižji od prejemkov industrijskih delavcev. Okrepiti bi bilo treba nadalje obstoječi kader. Ker zavzema kmetijstvo poleg industrije v občini najvažnejše mesto, gre za pomembna vprašanja, od katerih rešitve bo odvisna produktivnost kmetijske proizvodnje.

Boljši stik s proizvajalci

Posebno vprašanje v gozdarstvu so že dolgo predstavljali zasebni proizvajalci v primerjavi z ostalim gozdnim gospodarstvom. Ob združevanju kmetijskih zadrug pa so skoraj v vseh občinah celjskega okraja priključili zasebne gozdove v sklop kmetijskih zadrug, ki so tako prevzele odgovornost za pravilno gospodarjenje tudi na kmečkih gozdnih parcelah. Edino na Šmarskem, kjer ni tako izrazitega gozdarstva, se niso mogli ogreti za zamisel, da bi nove kmetijske zadruge v celoti prevzele tudi gozdarstvo. Na večih pogovorih, kjer so sodelovali predstavniki Gozdnega gospodarstva iz Celja, upravniki kmetijskih zadrug in predstavniki občine, so slednjič prišli do svojstvene oblike, ki nekako najboljše odgovarja kmetijskim pogojem na Šmarskem. Zasledovali so dva cilja: boljši stik z neposrednimi proizvajalci, ki ga vsekakor nudi kmetijska zadruga, in strokovno nego ter planiranje v gozdarstvu, kar lahko zagotovi najboljše le Gozdno gospodarstvo, ki ima zato tudi primeren strokovni kader.

Na temelju navedenih predpostavk so se zedinili za obliko tesnega sodelovanja med kmetijskimi zadrugami in gozdnim gospodarstvom. Gozdno gospodarstvo, ki ima svoj obrat v Rogaški Slatini in ga bo osamosvojilo verjetno tudi v Podčetrtku, bo še naprej vodilo strokovno stran; to se pravi, da bo planiranje, strokovni nadzor, nega gozda še vedno v oskrbi GG Celje, ki ima za to strokovnjake. Kmetijske zadruge pa prevzamejo ves blagovni promet, odkup in prodajo, ker bodo tako bolj neposredno v stiku s proizvajalci. Seveda, bodo blagovni promet opravljale po dispozicijah gozdnega gospodarstva, ki je nosilec plana. Kljub temu bodo posamezne faze pri gojitvi in negi gozda izvajale tudi kmetijske zadruge na osnovi posebnih pogodb, ki jih bodo občasno sklepale z gozdnim gospodarstvom.

Mnenja so, da je za šmarsko zgornji dogovor popolnoma umesten in v skladu s sklepom okraja, ki predvideva, naj prevzamejo kmetijske zadruge gozdarstvo le tedaj, če imajo za to primerne pogoje. Na Šmarskem so mnenja, da je sprejeta oblika sodelovanja med gozdnim gospodarstvom in kmetijskimi zadrugami še posebno umestna prav zaradi racionalne razporeditve gozdarskega strokovnega kadra, s katerim razpolaga predvsem GG Celje. Na podlagi omenjenega dogovora se bo prav gotovo okrepila vloga kmetijskih zadrug, ki bo ustvarila tesnejši stik z neposrednim proizvajalcem poleg ostale kmetijske proizvodnje tudi v gozdarstvu.

s.

Vaše vrstice

Mleko v alkoholno pijačo?

Tako me je vprašal nek živinorejec, ko ga je zadruga obvestila, da s februarjem preneha z zbiranjem mleka, ker je podjetje »Mlekopromet« Celje odpovedalo prevzem.

To ironično vprašanje proizvajalca in ukrep »Mlekoprometa« je resno vprašanje za živinorejce na področju Dobrne, predvsem pa za posestvo kmetijske zadruge.

Od 1948. leta dalje je posestvo stalno dajalo višje mleka »Mlekoprometu« Celje. Spričo pomanjkanja mleka v Celju je zadruga organizirala tudi zbiranje mleka od zasebnih živinorejcev. Posestvo zaloga tudi zdravilišče Dobrno, delno Mladinski dom v Dobrni in pa ostale drobne potrošnike. Proizvodnja mleka na posestvu je preko 80.000 l letno, od tega je prejelo »Mleko — Celje« lani preko 38.000 litrov in od zasebnih živinorejcev 17.500 l. Zaradi ukrepa »Mlekoprometa« Celje nastaja pri posestvu velik problem rentabilnosti živinoreje v dosedanji zasnovi, ker bi kakršna koli drugačna uporaba mleka imela za posledico večji finančni primanjkljaj pri živinoreji. Vsi, ki se bavimo z živinorejo pa prav dobro vemo, da cene živinorejski proizvodnji ne krijejo stroškov proizvodnje.

V kolikor bi »Mlekopromet« vztrajal pri svojem ukrepu, bo posestvo moralo svoje krave mlekarice prodati ali pa jih v okviru naše zadruge Celje premestiti v bližino mesta na primer v Ljubečno, kjer so za to prostori in bi s tem omogočili, da mleko pride neposredno na trg.

Posestvo bi se moralo preusmeriti na vzrejo pitane živine. Kaj bo na to reklo zdravilišče? Kako bo s preskrbo Mladinskega doma in kje bodo dobili mleko ostali potrošniki, če posestvo preusmeri živinorejo? Kako se bo zadruga pomenila s svojimi člani živinorejci, katerim so strokovnjaki leta in leta svetovali več živine, več mleka? Predvsem pa ukrep »Mlekoprometa« Celje vsaj po mojem mnenju ni na mestu, ker gradi v bližini Celja sodoben mlekarski obrat, ki bo prav gotovo zbiral mleko s širšega področja, ne pa samo iz Savinjske doline in bi bilo prav, da bi področne zadruge na osnovi tega dvignile proizvodnjo mleka (ne pa nasprotno). F. Ž.

Kaj pravite?

Zaposlen sem bil v rudarskem podjetju v celjskem okraju. Človek bi pričakoval, da bodo v gospodarski organizaciji, kjer imajo zaposlenega pravnega referenta in še vrsto strokovnjakov, skrbeli za zakonitost, predvsem pa še zakonito ukrepali v primerih, kadar gre za pravice delavcev.

V jeseni 1960. leta mi je bilo odpovedano delovno razmerje z dokaj čudno motivacijo. Tudi rednega letnega dopusta zaradi oviranja nekaterih vodilnih uslužbencev nisem mogel izkoristiti. Zato sem ob odhodu pismeno prosil, da mi dopust plačajo, saj je to moja pravica in je jasno citirana v čl. 36 zakona o delovnih razmerjih. Prav tako se gospodarska organizacija ni držala čl. 33 zakona o delovnih razmerjih, ki pravi, da je treba delavcu najpozneje v 30 dneh sporočiti dan nastopa dopusta. Odgovor upravnega odbora je bil negativen in brez obrazložitve. Meseca novembra pa sem dobil potrdilo, da lahko koristim dopust v drugi gospodarski organizaciji. Ker sem menil, da bo moj zahtevek končno naletel na razumevanje, sem vložil prošnjo za intervencijo na inšpekcijo dela pri občinskem ljudskem odboru. -ček

Pismo o eni beli cesti

TOVARIŠ UREDNIK,

morda se boš dolgočasil, ko boš prebiral to pismo — morda celo zezehal, ali pa boš pokazal čuteče srce meni in vsem, ki jim »bela cesta« greni življenje.

Da, da... »bela cesta«, na kateri je že nedolžni mali »fičo« dobil pljunek, ker nehote pljuva »belo« blato na nas uboge bledoličnike. Veš, ne da bi bili ničemurni, vendar nam že preseda to bliskovito menjanje poklicev... »Spet zidarji smo, al' peki«...

Morda boš podvomil v moje besede. Pa nikar. Doma sem namreč ob »lepi beli cesti« Celje—Rogaška Slatina.

Tolaži nas le-to, da avtomobili neradi zahajajo po naši »beli cesti«. Bojijo se za svoje vzmeti, šoferji pa za svoje ledvične kamne, kot je pikro zapisal »Pavliha«.

Mi pa kljub temu, kot stare brihtne kmečke buče, hodimo raje ob deževnih dneh po travnikih in njivah. Čevlje si namreč že nekako osnažimo, obleko pa bi si teže.

No, na kraju ti tovariš urednik namesto pozdrava svetujem, če boš hodil kaj mimo nas, jo tudi ti raje mahni preko njiv in travnikov, ker ti sicer nihče ne bo verjel, da si urednik. Le črno te bodo gledali v Celju, misleč, da si »peka«!

Nenavadno toda koristno

Strašno nejevoljen je bil ta možakar — delavec zaposlen pri nekem gradbenem podjetju, ko mu je bilo naročeno, da mora zaradi dela na višini pripasati varnostni pas in se privezati. Tudi kakšna kletvica mu je potihoma ušla, da mu to ni potrebno, je dejal, da ga pri delu ovira in da se mu ni in ne bo nič zgodilo in...

Niso redki primeri, ko delavci kljub neštetim opozorilom ne nosijo varnostnih pasov in niso privezani, čeprav delajo na delovnih mestih, kjer lahko vsak čas zdrsnejo in padejo ter se poškodujejo.

Vemo, dobro vemo, da so nekateri naši delavci pri takih delih zelo korajžni in da že dolga leta delajo brez varnostnih pripomočkov, vemo pa tudi, da je moral že marsikdo plačati tako malomarnost z življenjem ali drugimi posledicami. Kar privežimo se, bolje prej, ker bo potem, ko bomo na tleh, prepozno.

KULTURA IN PROSVETA

PRVI DIPLOMANTI

NA TEHNIŠKI ŠOLI ZA ODRASLE

V dneh od 23. do 26. januarja so bili zaključni izpiti na Tehniški šoli za odrasle v Celju. Dvajset slušateljev te šole iz vrst delavcev celjskih in okoliških podjetij je uspešno prestalo zadnjo preizkušnjo in si pridobilo naslov tehnika strojniške in elektrotehniške stroke. Na zaključni slovesnosti v petek 27. januarja jim je vodja oddelkov za odrasle prof. Franjo Jakhel izročil težko priborjene diplome, prisotni predstavniki Okrajnega sveta za šolstvo, Občinskega ljudskega odbora Okrajnega in Občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev, Občinskega zbora proizvajalcev in ravnatelj redne Tehniške šole, pa so v izbranih besedah izrazili priznanje novim tehnikom in podčrtali pomen Tehniške šole za celjsko gospodarstvo. Posebno tehtne so bile besede člana Republiškega sveta za šolstvo in predsednika izpitne komisije tov. ing. Huberta Fröhlicha, ki je med drugim dejal, da je bil prijetno presenečen nad temeljitim znanjem kandidatov pri izpitu. Po vsem tem zasluži dogodek, da mu posvetimo še nekaj vrstic in podamo kratek historiat še premalo znanih oddelkov za odrasle na Tehniški šoli v Celju.

Začelo se je jeseni leta 1957, ko je na pobudo Okrajnega in Občinskega sveta Svobod v Celju Ljudska univerza organizirala posebne večerne oddelke za delavce, v katerih so se le-ti pripravljali za izpite na rednih šolah. Med njimi je bilo tudi 76 slušateljev, ki so se odločili za študij na tehniški srednji šoli in od teh je le sedanjih 20 diplomantov vztrajalo do uspešnega konca. Delo ni bilo lahko. Po osmih urah dela v podjetju so ti slušatelji morali petkrat na teden prihajati v šolo in bolj ali manj aktivno sodelovati pri pouku do poznih večernih ur. Njihovi vrstniki so si lahko v tem času poiskali razna razvedrila, hodili na sprehode ali na ples, v kino ali drugam, v najboljšem slučaju so opravljali nadurno delo ali se na kak drug način koristno zaposlili, slušatelji tehniške šole pa so morali k pouku, tistih nekaj ur prostega časa pa so mnogokrat morali porabiti za risbe in drugo domače delo. Nekateri med njimi so se vozili več ur daleč v šolo, kar je bilo zlasti v zimskem času zelo neprijetno in zahtevno. Nekatera podjetja so kmalu vsaj delno omilila težke pogoje šolanja svojih delavcev, krajšala so jim delovni čas ali jim nudila materialno pomoč. »Niso pa to bila vsa podjetja!« kot je omenil zastopnik diplomantov na zaključni slovesnosti.

Ob koncu prvih dveh let so morali slušatelji opravljati zelo zahtevne izpite na redni Tehniški šoli v Ljubljani, kjer so sicer s prijaznim očesom gledali na »celjska prizadevanja«, vendar jim v svojih osnovnih zahtevah niso mogli prizanašati. Zato je razmeroma mnogo slušateljev omagalo že v prvih etapah študija in je le nekaj nad 20 slušateljev dočakalo ustanovitev redne Tehniške šole v Celju, h kateri so bili priključeni kot posebni oddelki za odrasle vsi nekdanji oddelki Ljudske univerze. S tem je bilo delo precej olajšano in ker so medtem oddelki za odrasle na tehniških šolah dobili tudi posebne — odraslim prilagojene načrte, je teklo delo v zadnjih semestrih gladko in brez večjih težav. Seveda če izvzamemo vprašanje prostorov, ki še do danes ni ugodno rešeno in ki je med drugim privedlo do tega, da so današnje diplomante kar štirikrat selili. Gotovo jim to ni bilo v vzpodbudo pri njihovem delu!

Pred leti je v Celju že obstajal Delavski tehnikum, vendar je skozenj šla samo generacija, potem pa je iz neznanih razlogov ugasnil. Tokrat je že nekaj več naraščaja, ker je zavest o potrebi izobraževanja odraslih prodrla v vseh krogih proizvodnje in letošnjim diplomantom sledi na njihovi poti kar 7 oddelkov prvega, drugega in tretjega letnika, ki že bolj varno in urejeno jadrajo k svojemu cilju. Prvim diplomantom-»ledolomilcem« pa vse naše priznanje za vztrajnost, požrtvovalnost in lep končni uspeh! Med drugim so potrdili tudi to, da je našemu delavcu danes **zares** odprta pot do vseh — tudi najvišjih stopenj izobrazbe.

Pomoč pri uveljavljanju šolske reforme

Že nekaj let se šolske oblasti in vzgojitelji trudijo, da bi vnesli v pouk več pestrosti in nazornosti. Ponekod jim je to uspelo bolj, drugod manj. Vsepovsod pa primanjkuje finančnih sredstev.

Zelo lep primer pomoči in razumevanja je nedavno pokazala uprava celjskega Zdravstvenega doma. Ta je učencem I. osnovne šole sprva posojala mikroskop, kasneje pa jim ga je kratkomalo podarila. Učenci in vzgojitelji so veseli tega darila in se bodo zanj oddolžili z vztrajnim delom v šoli. Ta primer je vsekakor vreden pohvale in posnemanja. Verjamemo, da je v podjetjih in ustanovah dosti aparatov in naprav, ki jih ne potrebujejo, bi pa bile sijajni pripomočki, ki bi izpopolnili siromašne šolske kabinete.

Po novem zakonu o financiranju šol bodo prav podjetja dolžna skrbeti za šole na svojem območju. Ta pomoč bi bila lahko zelo intenzivna, če bi na primer podjetja napravila seznam odpadnih strojnih delov, starih elektromotorjev in podobnih predmetov. Namesto, da take reči romajo k Odpadu ali jih za mali denar prodajajo kam drugam, bi lahko učenci izvlekli iz njih vsaj nekaj praktičnega znanja.

Naposled ne bi smeli biti mladi ljudje presenečeni nad nobeno tehnično pridobitvijo, ki jo bodo srečali v bodočem poklicu. Če bodo namreč otroci bolje seznanjeni s tehniko, bo pri njihovem poklicnem delu manj nesreč, večja produktivnost in več ambicij za samostojno raziskovanje.

Take ljudi pa hoče dati reformirana šola.

Slučajno srečanje

Se zdi, ko da Gombač tu Skofu nekaj pravi. Kaj takega! Kar bolje, da se ne objavi.

S polic študijske knjižnice

Batušić S.: Pregled povijesti umjetnosti. Zagreb 1959. S. 20182.
Croce S.: Estetika kao nauka o izrazu i opća lingvistika. Zagreb 1960. S. 20198.
Friedeman G.: Kuda ide ljudski rad. Beograd 1959. S. 20154.
Jovanović A. - V. Arsenijević - V. Rus: Indonezija. Beograd 1957. S. II 1944/2.
Kazenski zakonik. Ljubljana 1960. S. 20080.
Kerne L.: Temeljni nauki o aranžiranju in dekoriranju. Ljubljana 1960. S. 20200.
Kogan P. S.: Istorija stare grčke književnosti. Sarajevo 1959. S. 20079.
Lopašić R.: Psihijatrija. Beograd-Zagreb 1959. S. 20179.
Matheson A.: Das ganze Leica System. Düsseldorf ok. 1957. S. 20202.
Morača P.: Odbrana u NOR. Beograd 1959. S. 16136/13.
Pindič D.: Prošireni program tehničke pomoći Ujedinjenih nacija. Beograd 1957. S. II 1944/4.
Pomoč vlade SAD inostranstvu (:period od 1941 do 1957 godine:). Beograd 1957. S. II 1944/1.
Radonjič V.: Pedagoška funkcija razrednega starešine w procesu nastajanja skupnosti učencev. Celje 1959. S. II 1926.
Zbornik fotografij iz narodnoosvobodilnega boja slovenskega naroda 1941 do 1945. I. Ljubljana 1959. S. II. 1919/2.

Knjižnica je odprta vsak delavnik od 8. do 18. ure, ob sobotah pa samo od 8. do 13. ure.

Občinska ljudska knjižnica

S posebno odločbo občinskega ljudskega odbora bodo v Žalcu ustanovili občinsko ljudsko knjižnico, ki bo nudila strokovno, poljudnoznanstveno, politično in leposlovno literaturo. Poslovala bo za Žalec, Vrbje, Ložnico in Gotovlje. Študijsko literaturo bo posojala bratcem celotnega področja občine, s knjigami pa bo oskrbovala vaške ljudske knjižnice.

Knjižnico bo vodil knjižnični svet, ki ga bo imenoval svet za šolstvo in prosveto občinskega ljudskega odbor Žalec. Knjižnica bo naposled samostojna proračunska ustanova.

V tem letu

Pred dnevi je bila v Celju seja dramske komisije okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev, na kateri so obravnavali program dela za letošnje leto.

Člani komisije so se sporazumeli, da bi letos v začetku oziroma ob koncu aprila priredili dramski reviji za mladino in odrasle. Datum in kraj še nista določena. Da pa bi bili ti okrajni reviji čim vernejši odraz dejanskih zmogljivosti naših amaterskih odrov, je komisija že pričela z ocenjevanjem posameznih del. Tako si je v soboto ogledala v Vojniku gostovanje dramske družine Svobode iz Stor, ki je nastopila z delom M. Držića Tripče de Utolče, v Smartnem ob Dreti pa komedijo Klopčič, ki jo je uprizorilo prosvetno društvo »Zmavc« iz Gornjega grada.

Občinski dramski festival v Dobrni, ki je bil lani deležen velikega uspeha, je prerasel ozki okvir in ga bodo letos zamenjale amaterske letne igre, na katerih bodo sodelovale dramske skupine, pevski zbori, folklorne skupine in zabavni ansambli iz okraja, razen tega pa bodo povabili tudi amaterska gledališča iz drugih republik.

V smislu čim večjega uspeha okrajne revije kakor amaterskih letnih iger v Dobrni bo v kratkem sestanek občinskih dramskih sosvetov, da bi ti organizirali tudi občinske revije in tako prispevali svoj delež h končni manifestaciji dramske dejavnosti.

Dramska komisija je tudi predlagala, naj bi v Celju ustanovili okrajno dramsko šolo z več tečaji, ki bi se vsako leto ponavljali. Tečaji naj bi bili za igralce, režiserje in šminkarski tečaj. Prvi tečaj se bo pričel v zimskih počitnicah.

Na koncu so na seji razpravljali še o predlogu, da bi ob priliki dvajsete obletnice naše ljudske revolucije razpisali nagradni natečaj za celovečerno delo oziroma za enodejanke.

Razgovor z občinstvom

PRED PREMIERO SLG V CELJU

SLG v Celju posebej opozarja na razgovor z občinstvom ob priliki krstne uprizoritve Kališnikove drame »Ozka špranja za sonce«, ki je bila nagrajena ob lanskoletnem natečaju SLG za izvirna dramska dela. Razgovor, ki ga bosta vodila avtor in režiser, bo v četrtek, 9. februarja ob 16.30 uri v gledališču. Med pogovori bodo igralci demonstrirali odlomke iz posameznih prizorov.

Prosvetna dejavnost

Poročilo občinskega odbora Socialistične zveze na nedeljski konferenci v Žalcu je zajelo tudi vprašanja Svobod in prosvetnih društev. Društva, je bilo rečeno, preživljajo v zadnjem času določeno krizo. Ta se kaže tako na področju prosvetne dejavnosti kakor izobraževanja.

Potem, ko je bila ustanovljena delavska univerza, so posamezna društva opustila izobraževalno dejavnost, pri čemer se niso zavedala, da ena sama ustanova vendarle ne bo mogla uspešno uresničevati obsežnih nalog. Ponekod je bilo opaziti celo podcenjevanje prizadevanj ljudsko prosvetnih delavcev. Tudi občinski forumi kakor občinski odbor SZDL bi se moral v bodoče bolj zanimati za stanje v prosvetnih društvih, kajti ta društva niso tu zaradi društev, temveč zaradi svojega prosvetnega in vzgojnega poslanstva. Prav zato bi jim bilo treba posvetiti več pozornosti. Težišče vsega njihovega dela ne bi smelo biti le v dvoranah in še to le nekajkrat na leto, temveč predvsem v klubih. Da bi klubi zaživeli, bi bilo treba izkoristiti možnosti, ki z njimi že v veliki meri razpolagajo. Vsekakor pri tem ne gre za formiranje nekih čitalnic v starem preživelem smislu, temveč za obliko, ki bi s skrbno pretehtanim programom pritegnila v svoj krog čim več ljudi najrazličnejših teženj. V nove oblike ljudsko prosvetnega dela bo mogoče vključiti mnogo večje število članov, hkrati pa jim bo treba nuditi vso pomoč, da se bodo čim bolj vsestransko kulturno izživljali in vzgajali.

Poročilo je dalo vse priznanje tistim društvom in posameznim članom, ki že vrsto let neumorno delajo na kulturno prosvetnem področju, saj ni nobene proslave ali prireditve, kjer ne bi sodelovali.

Važni pomen pri prosvetljevanju in vzgajanju naših delovnih ljudi imajo tudi knjižnice. Vendar je stanje teh knjižnic v občini kritično, saj znaša število vseh knjig 17.000. Ker so v preteklem obdobju nabavili le malo novih knjig, je pri ljudeh padlo zanimanje za čitanje, kar je razumljivo. Razen tega mnoge knjižnice niso primerno urejene, saj jim primanjkuje najosnovnejši inventar. Vprašanje knjižnic bi bilo potrebno reševati hkrati z vprašanjem klubskih prostorov in klubskega življenja sploh.

Metodika poučevanja in stanovanja

V soboto so imeli občni zbor člani sindikalne podružnice prosvetnih delavcev na posebni šoli v Celju. Učitelji posebne šole so svoj sindikalni občni zbor pripravili tako, da so obravnavali strokovne in politične, šolske in osebne probleme učiteljstva na šoli.

Najprej so s hospitacijo v enem izmed nižjih in v višjem razredu in v debati analizirali in preizkusili novitete, ki so jih ob obisku v podobnih šolah videli na Hrvaškem. Živahna razprava po hospitaciji je pokazala, da je za to stroko pedagoškega dela bistveno tudi, da profesorji in učitelji vidijo in spoznajo tudi metode kolegov v drugih krajih in republikah; umestno pa bi bilo, če bi vsaj najboljšim in perspektivnim močem omogočili, da bi si ogledali podobne zavode v nekaterih drugih državah. Kajti gotovo je, da pri pouku v razredu, kjer so otroci s podpovprečno inteligenco, odpovedo klasične pedagoške metode. Zato je tudi razumljivo, da je prav metodika poučevanja na posebni šoli poseben problem. Iskanje najboljše poti, uporaba tujih pozitivnih izkušenj in nenehno dopolnilno izpopolnjevanje učiteljev na tej šoli mora zato biti še posebna skrb okrajnega sveta za šolstvo.

V nadaljevanju so obravnavali nekatere težave, s katerimi se srečujejo učitelji pri svojem delu in v zasebnem življenju. Kot najbolj pereč problem je tudi med učiteljstvom stanovanjsko vprašanje. Od 37 učiteljev živi skoraj polovica v neugodnih stanovanjskih razmerah. Po uveljavitvi načela, da tudi vsak interesent mora prispevati delež za novo stanovanje, je bilo med učitelji za to obliko pridobivanja stanovanj veliko zanimanje. Vendar se je pokazalo, da spričo neurejenih osebnih dohodkov v prosveti zadeva ni tako preprosta kot je sprva kazalo. Čisto umevno je, da je spričo teh pogojev stanovanjski problem učiteljev na posebni šoli vse težavnejši. Ob tem pa je tudi razumljivo, da bodo morali ustrezni občinski in okrajni organi z nekaterimi ukrepi skušati stanje vsaj do neke meje izboljšati.

Na občnem zboru sindikalne podružnice prosvetnih delavcev na posebni šoli pa je prišla do izraza tudi močna težnja in zahteva za utrditev sindikalne organizacije. Ta pobuda je toliko pomembnejša, ker izhaja od članov kolektiva, ki so spoznali, da je sindikalna organizacija tudi v prosvetni stroki pomembna in ker so spoznali, da kolikor bo sindikalna organizacija močnejša, toliko laže bodo lahko reševali nekatere probleme, ki so za posameznika skoraj nepremagljivi. Učitelji menijo, da bi razen tega morala sindikalna podružnica večkrat zbrati vse člane saj bi tako probleme, ki težijo posameznike, lahko sproti in hitreje reševali.

Stanovanja za učitelje

Medtem, ko so v šentjurski občini lani dogradili štiristanovanjski blok za učitelje na Planini in v Ponikvi, pa imajo letos v načrtu ureditev novih stanovanj za učitelje v Dramljah. To je lep primer skrbi ljudskega odbora za reševanje težkega stanovanjskega vprašanja.

DESET LET PLANINSKEGA DRUŠTVA V SENTJURJU

Letos praznuje agilno planinsko društvo v Sentjurju deseto obletnico svojega obstoja. V počastitev te obletnice nameravajo urediti na Resevni novo planinsko postojanko.

Izobraževanje v laški občini

Izobraževalna komisija pri občinskem odboru SZDL v Laškem, ki je prevzela vlogo delavske univerze, je izvedla prve tečaje. Hkrati s tem je pripravila vrsto predavanj za vse člane delovnih kolektivov, ob katerih so se ti seznanili s perspektivnim družbenim načrtom občine, s principi delitve dohodka in drugim.

Politično šolo obiskuje 25 članov ZK, študijski program pa obsega 28 tem.

Izobraževalna komisija je pripravila v zimskih mesecih še 22 predavanj z družbeno ekonomskega in poljudnoznanstvenega področja. Tako je pripravila za člane aktivov Ljudske mladine 7 predavanj iz zgodovine mladinskega gibanja, vloge SKOJ in podobno. Seminarje pa so izvedli tudi za predsednike aktivov LMS, predsednike svetov pri ObLO, za predsednike šolskih odborov, sindikalnih podružnic ter za sekretarje osnovnih organizacij ZKS.

Z delom je pričela tudi šola za starše, ki ima v programu 10 predavanj, po podjetjih pa so izvedli tečaje za visokokvalificirane, kvalificirane in polkvalificirane delavce.

Vsakdanjost v C-Duru

Tale zgodba nima ne začetka ne konca. V njej nastopa v glavni vlogi harmonika, tretja vaja iz prve harmonikarske šole, fantek in njegova mati, stransko vlogo si delita čas in kraj; sicer pa bi se lahko godila povsod tam, kjer je priganjanje močnejše od volje priganjanega.

Nekega dne je torej mati rekla sinku: — Učila se bova harmonike.

Sinko jo je topo pogledal, kajti v njem ni bilo ne želje ne veselja do harmonike.

— Tu imaš hamroniko, je rekla, — tu pa so note.

— Nas poznaš? so vprašale note.

Fantek je prikimal.

— No, potem me primi, je rekla harmonika.

— Tedaj nas odpri, so zagodrnjale note.

Fantek je storil kakor so mu veleli.

— Začni! je strogo rekla mati.

— Jaz sem dragocen, se je oglasil čas.

In fantek se je pričel učiti harmonike.

— Ej, ej, je zdihnila harmonika. — Nikar me ne drži tako plaho.

— In glej nas, dobro nas glej, so pripomnile note.

— Kaj ne gre! je zakričala mati.

— Raje bi delal kaj drugega, kaj bolj pametnega, jo pomislil fantek, toda rekel ni nič, zakaj njegova mati je bila zelo stroga.

No, pa se je nazadnje z muko pretolkel skozi dve vaji. Vadil je ure in ure, bil deležen vpitja in razburjanja, da so njegove oči pastale še bolj plašne in njegovo veselje do harmonike še manjše. Tako se je potem pred njim pojavila tretja vaja.

— Nič naj te ne bo strah, so rekle note.

— Le krepko me drži, je dodala harmonika.

— Dajmo! Dajmo! je vzkliknila mati.

Sinko je polskal tipke, pritisnil nanje, tedaj pa so se oglasile note: — Izpustil si četrtinko.

— Že spet ne gre! je vzrojila mati.

— Mene ne boš ukanil, je rekla tretja vaja, — tu ima vsaka nota svoj smisel.

— To ni moja volja, je pomislil fantek.

— Kolikokrat ti bom še rekla, da štej! je vzkliknila mati.

Sinko je štel, ne da bi vedel, zakaj je to potrebno.

— Spet sem tu jaz, tista četrtinka iz tretje vaje.

— Ne pritiskaj na več tipk istočasno, če tega ni v notah, je rekla harmonika

— Ne glej harmonike, pač pa nas, so se oglasile note.

— Ja tak otrok, kaj vendar počneš? se je zadrla mati. — Ko — li — ko — krat ti bom še pokazala! Ko — li — ko — krat! je z močnim poudarkom zategnila.

— Tri mesece za dve vaji, je pripomnil čas.

Tedaj pa je fantek rekel: — Ne morem. Ne znam. Nikoli ne bom znal.

Mati pa je vztrajala. In ker je vztrajala, je porabil še tri mesece za tretjo vajo. Kričala je nanj in se razburjala ter mu vedno znova ukazovala, naj vajo ponavlja in ponavlja; sinko jo je ponavljal, a je ni niti enkrat samkrat ponovil, ne da bi se priglasila kakšna nota, da jo je izpustil.

— Jaz pa sem tekel, je mislil čas, — še tečem in kdove kako dolgo bom še tekel.

— In kdove, kako dolgo se bo še ubijal z menoj, je pomislila harmonika.

Pisma iz Chicaga

Tukajšnja televizija prinaša dnevne novice. Primer: gangsterji so prerezali šipo v izložbi juvelirja in odnesli nakit katerega so tam našli. Vendar so bili razočarani, ker je bil ves nakit samo ponarejena kopija pravega nakita, ki je bil skrbno hranjen v železni blagajni. TV javlja tudi prometne nezgode. Tu pa sem presenečen, ker čitam v slovenskih časopisih dnevno več nezgod, kakor jih zmore ves Chicago, ki je po številu prebivalcev petkrat večji od Slovenije. Kako je to mogoče? Tukaj so ceste mnogo širše kot v Sloveniji. Manjše ceste imajo po štiri cestišča: na robu ceste parkirajo avtomobili, potem pa sta še vedno dve cestišči prosti za promet. Važnejše ceste, avenije pa imajo tudi po štiri cestišča na vsako stran. Na križiščih urejujejo promet semaforji. Pri vsem tem pa je cestna disciplina zelo stroga. Cim se prikaže rdeča luč, mora voznik takoj ustaviti in sicer še pred rumeno črto, ki je zarisana preko ceste. Takoj za rumeno črto sta dve beli črti za pešce. Gorje, če voznik zavozi na belo črto. Kazen mu ne izostane. In te kazni so zelo ostre, kaj šele če pride kljub temu do prometne nezgode. Umevno, da je krivec ostro kaznovan, če pa ugotovijo pri krivcu le en atom alkohola, potem je joj! Potem je kazen še višja in vozniška legitimacija je v nevarnosti, da jo izgubi za vedno ali pa vsaj za določeno dobo.

Znanec me je povabil z avtom v Libertyville, nekakih sto kilometrov iz mesta. Peljala sva se ob času, ko se delovni čas menja. To je bila strnjena povorka avtomobilov, na vsako stran po tri cestišča. Mnogo zaposlenih stanuje ob robu ali izven mesta. V Libertivylle sem naročil k prigrizku čašo vina. Nikakor pa ne moj znanec, ki pravi: kadar sem za volanom ne poznam alkohola!«

V Jugoslaviji sta dva činitelja, ki povzročata nezgode: ceste so ozke, in premajhna cestna disciplina. Po ozkih vijugastih cestah moraš voziti vedno s široko odprtimi očmi, ker ne veš, kje te čaka nezgoda. Tik za ovinkom naletiš z avtom na dva kolesarja, ki peljeta proti vsem pravilom vštric. Če zatrobiš, bo levi kolesar, ki vozi sredi ceste, zavrl, da bo prišel na rob ceste. Pri tem pa že trešči avto v njega, ker ni mogel tako naglo ustaviti. Prehiteti pa kolesarjev tudi ni bilo mogoče, ker je prihajal z nasprotne strani drug avto. Torej je nesreča neizogibna.

Poseben prestopek je, prehitevanje vozil ob nepravem času. Mnogokrat je temu vzrok sama baharija. Nekoč sem se vozil na cesti Ljubljana—Koper. Na ravni cesti je števec Mercedesu pokazal tudi sto kilometrov. Umevno, da smo prehiteli nekega »fičota«, ki je vozil bolj počasi kot mi. V tem se je zbudila častihlepnost voznika, pognal je, da bi nas prehitel. Ko je pridihal vštric nas, je naš Mercedes velikodušno zavrl, da nas je »ta mali« lahko prehitel. Ali je tega treba? Ceste niso dovolj ravne in pregledne, da bi se lahko spuščal v avanture. Da ne govorim o konjskih vpregah, katere vozijo najrajši po sredini cestišča. Koliko časa rabiš, da voznika vprege s sireno spraviš na desni rob ceste. In ko ga hočeš končno prehiteti, pridrvi nasproti drug avto. Karambol!

Kako te pomanjkljivosti odpraviti? Nezgode zaradi neprevidnosti, bi bilo treba kaznovati strožje. Proti alkoholu pa ni nobena kazen prestroga. Za vsak prekršek odvzem voznišk ega dovoljenja za določeno dobo. Pa še nekaj rado privede do prometne nezgode: preutrujenost šoferja. Kako je mogoče poslati na pot šoferja, če ima za seboj že sto in sto kilometrov in ki že 24 ur ni videl postelje? O tem pa naj premišljujejo delodajalci!

Brez besed

HUMOR

V Melbournu je neki trgovski zastopnik plačal novo zobovje s ponarejenimi bankovci. Ko so ga zaradi tega prijeli in zaslišali na sodišču, se je skušal izgovarjati s tem, da konec koncev tudi zobovje ni pravo.

— — —

Nikoles iz Tarasa v stari Grčiji je imel navado reči: »Kako srečni ljudje so zdravniki. Njihovi uspehi se bleščе v soncu, neuspehe pa jim pokriva zemlja.« Drugače pa je bilo takrat v stari cesarski Kitajski. Strog zakon je predpisoval, da mora pred vsako zdravnikovo hišo noč in dan goreti toliko svetilk, kolikor pacientov mu je umrlo. Kitajski zdravniki so dobivali sicer precej visoko državno plačo, toda zakon je zahteval, da se zdravniku zniža mezda pri vsakem bolniku, ki s svojo smrtjo izpade iz njegove prakse.

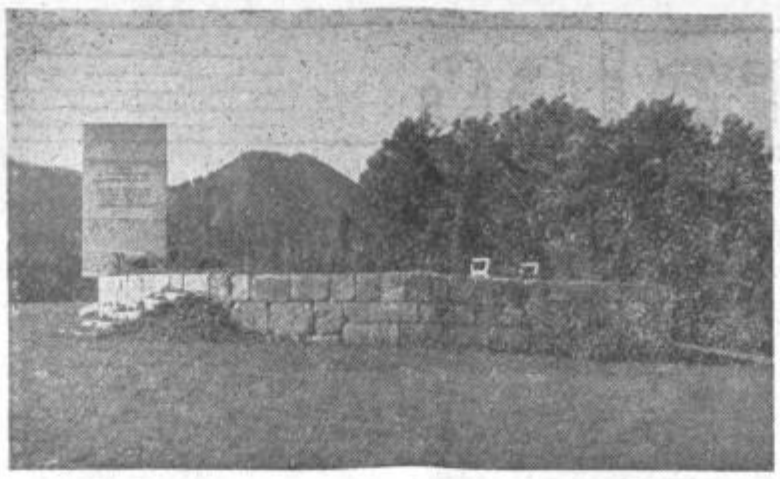

Spomenik padlim na Gorici pri Vranskem.

Kako je bil izdan

KAMNIŠKO-ZASAVSKI ODRED PRED ŠESTNAJSTIMI LETI?

Poleti sem obiskal kraje v okolici Vranskega v Savinjski dolini. Pot me je zanesla tudi v zakotno zelo raztreseno hribovsko vas Zaplanino pri Vranskem. Za počitek sem si izbral malo v hribu zelo lepo urejeno kmečko domačijo. Kmalu sva bila z gospodarjem in njegovo že prileto hčerko v živem razgovoru. Ker pa že od nekdaj zelo rad poslušam partizanske dogodivščine, sem jih po teh tudi povprašal.

Začela sta mi pripovedovati o izdaji Kamniško-zasavskega odreda 8. februarja 1945. leta. Odred se je v hudi zimi od 6. do 8. februarja 1945 zadrževal v domačijah Ivana Zajca in Ivana Učakarja v Zaplanini pri Vranskem. Zadrževanje odreda pri teh domačijah pa je opazil danes v tujini še živeči domačin Žitnik Anton iz Podlesa v Zaplanini. Žitniku vest ni dala miru, zato se je podal na pot zločina. Mimogrede se je oglasil tudi pri Dobrškovih, kjer pa zaradi prisotnosti partizanov ni dolgo ostal v hiši. Skozi kuhinjska vrata je odšel in se kmalu izgubil v gozdu. Fani Homšek, partizanska obveščevalka, je slutnjo o Žitnikovi nameri povedala prisotnim borcem v hiši, Žitnikova namera pa se je že korak za korakom bližala zločinu. Njegova roka je ponoči potrkala na vrata postojanke Vlasovcev pri Ceretu na Ločici. Že brni telefon — sledi pogovor s postojanko Vlasovcev na Trojanah, ki je štela približno osemdeset mož.

Hajka se je pričela še isto noč. Vlasovce iz postojanke pri Ceretu na Ločici je vodil sam Anton Žitnik skozi Zahomce, Crni vrh na Presedlje. Tu so postavili zasedo. Posadka Vlasovcev iz Trojan pa je prodirala v smeri Sentgotard — Zgornja Zaplanina v Spodnjo Zaplanino in napadla odred. Zaradi nenadnega in močnega napada so se edinice odreda začele hitro umikati v smeri Presedelj. Na edinskem kraju Hiterca na Presedlah je bil odred še skupaj. Tu pa je odprla ogenj na njih zaseda Vlasovcev iz Ločice. V hudi in nenadni borbi je na tem mestu padlo šestintrideset borcev. Iz zasede se jih je rešilo približno osemnajst, ki so se umaknili po dolini Zaplanine proti Ločici. V bližini Doberška pa so se porazgubili v gozdu.

Po končani borbi so našli domačini še partizana Kovačiča, ki je bil ranjen v trebuh in levo nogo. Domačini so ga prenesli nič hudega slutеč v hišo Ane Žitnik. Ranjenega borca je ta javila Vlasovcem na Ločici. Po treh dneh so Vlasovci zavlekli ranjenega borca za vogal hiše in ga tam ustrelili.

Padli borci so bili 10. februarja 1945 pokopani v skupen grob. Danes na tem mestu ni spomenika. Borce je pokopavalo osem domačinov, med katerimi je bil navzoč tudi danes še živeči Franc Doberšek iz Zaplanine pri Vranskem. Trije borci, ki so jih domačini poznali so bili pokopani v Tinčkovi kozici v Zaplanini pri Vranskem. Te so svojci padlih po osvoboditvi prekopali in jih odpeljali v svoj rojstni kraj.

Trupla ostalih triintrideset borcev je organizacija Zveze borcev na Vranskem po svoboditvi prenesla v skupen grob na Gorico pri Vranskem, kjer stoji spomenik 174 padlim borcem, ki so padli v borbi za svobodo na vranskem področju.

Lovska sreča

»Kam se je pa Vaš mož odpeljal danes z avtomobilom?«

»Na lov.«

»Na lov — pa brez puške?«

»Čemu naj mu bo puška? Če skozi dve, tri vasi dobro požene, prinese domov več perutnine kakor še tako spreten lovec divjačine!«

— — —

»Doktor,« je rekla gospa Brown, ko je stopila v sobo, povejte po pravici — kaj mi je?«

Premeril jo je od glave do peta.

»Gospa, tri stvari vam moram povedati: prvič, za petindvajset kilogramov ste pretežki, drugič, pridobili bi na lepoti, če bi uporabljali manj rdečila in pudra in tretjič, jaz sem slikar — zdravnik stanuje nameč v drugem nadstropju.«

— — —

»Tovariš profesor, že nekajkrat sem vas hotela vprašati, zakaj zleze vino mladini v glavo, starim pa v noge.«

»Alkohol si poišče zmerom najbolj šibko točko.«

CIRIL DEBELJAK

Iz himalajskega DNEVNIKA

14. 5.

Dopoldne v glavnem počivamo in pripravljamo opremo ter tovor za tabor I. Kosilo je izredno. Gobova juha s krompirjem in puding, poleg tega še sardine, rozine, bomboni, čoka, antipasta, pač stvari, ki jih vsakdo jemlje po svojem okusu in teku. Zaenkrat nosim zastavo med požeruhi in dobim tako brez besed vsak dan dvojno porcijo. Popoldne se vrne Tensing z baze I s sporočilom, da ostane Aleš še dva dni na filmskem sprehodu po dolini, ker zato opravilo na naši raziskovalni poti ni imel časa. To sporočilo spremeni naše načrte v toliko, da je ponovno na vrsti prva trojica, ki je poizkušala vzpon preko južne stene. Stane Kersnik, Ante Mahkota in jaz v spremstvu Ang Nime. Odločimo se, da gremo danes do taborišča I. Tensing in Marjan pa naj počakata Aleša, nakar krenejo jutri za nami. Odhod ob treh. Do tabora I nas spremljata s tovori Zoran in kapetan Badwar. Že pod ledenim slapom nas preseneti snežni vihar z gromom in s strahom čakamo, kdaj se posuje na nas z ledene barjere Trisula III. Srečno dosežemo taborišče I. Vse je ledeno, šotori so pod težko skorjo, vrvi napete kot strune, po nas teče od vsake sveče posebej. K sreči vetrovke dobro držijo. Zoran in kapetan odrineta takoj nazaj, srečno prebredeta plaznico in izgineta v megleni zavesi. Mokri in premraženi skuhamo večerjo in kavo za termos steklenico ter zlezemo z mrakom v šotore. Sneženje ponehava, grom se oddaljuje za Nanda Devi. Opažam že drugič, da spim na taboru I mnogo bolje kot v baznem taborišču, čeprav leži to 500 m nižje. Ob 8.45 vrže iz šotorov naenkrat vse, kar je živega v dolini Bidalgwar. Zgodilo se je tisto, česar smo se bali vsak dan. Ogromen bolvan vrhnjega ledenika Trisula II je izgubil ravnotežje in zgrmel čez ledeni slap v smeri taborišča I. Tresla se je zemlja, zamajalo je celo bazno taborišče, s strahom so tovariši na ledeniku gledali ogromen bel oblak, ki se je valil čez slap, pokril taborišče I in se ustavil šele na spodnjem ledeniku. Tokrat smo spoznali vrednost previsne stene nad šotori, ki je pobrala pritisk, tako da so se stene naših šotorov le narahlo stresale. Vse to, kar pišem, je vir pripovedovanja, kajti ta silni trušč sem edini blaženo prespal in me je z neusmiljenim butanjem zbudil šele Ante, ko je bilo vsega konec.

15. 5.

Ob pol ene ponoči je zaropotala Stanetova budilka. — Zunaj je enakomerno padal sneg. Zabubili smo se nazaj v spalne vreče in spali do 7. Vreme je postalo boljše, le megle so se preganjale po grapah in vrhovih. Sneg je bil južen, s tem pa tudi zaprt prehod proti sedlu. Pustili smo stvari v šotorih in sestopili v bazo. Sedaj smo šele videli razdejanje od včeraj. Ogromni ledeni kosi in plaznice so zorali celo dolino, zasuli pot, glavna smer plazu je tekla 30 m levo od taborišča. V bazi so nas pričakovali kot duhove. Verjeli so, da nas nihče več ne izkopije izpod včerajšnjega plazu. Se pred poldnem je padla megla, zapihalo je po dolini in začel se je pravi zimski metež. Vsako uro smo otresali šotore, da nas ne pomečka v tla, sanje o skorajšnjem naskoku na greben Trisula so izginjale v sneg. Vsaj za nekaj dni se pomakne delo naprej, ker bo treba čakati, da se uletijo plazovi in sneg zmrzne. Kuhamo jezo, poležavamo po šotorih in vsak po svoje preganjamo dolgčas. Pišem dnevnik, prebiram ženino pošto in poslušam radio. — Čudni smo ljudje. Ko je lepo vreme in sekamo led, občudujemo sami. Ni misli, ki bi šla preko tega, takrat dajemo samo sebi in jemljemo s polnim srcem vse, kar je tod na kupu, skoraj je vsega preveč. Ko obsedimo, in ne vemo kam s časom in samim seboj, šele pomislimo na druge in se zavedamo, da smo majhen del celote, od nje odvisni, in bi morali biti hvaležni njej, da smo tu. Prešerno veselje in otožnost v eni sapi, srečanje dveh občutkov, ki obračata vse, kar je človekovega. Mirno pada sneg, gledam skozi režo šotora beli ples, — saj prav tako pada doma, enak je duh po zimi in mrzla kepa v roki tam daleč, kot pod 7-tisočaki Himalaje. Daleč smo, tisoče milj od doma, odšli kot izbranci, velikani, tu pa smo majhni in čakamo, kaj nam nakloni narava, saj smo del nje, odvisni od tistega, v čemer živimo, dobimo pa to, česar smo sposobni.

Opoldanski obrok v bazi II.

Grenki spomini Slovenca

(Nadaljevanje)

Imel sem čas, sprehajal sem se po trgu, ki sem se ga komaj navadil, in opazil sem množico brezposelnih, ki so pohajali brezsmotrno po ulicah. Tedaj sem se šele dodobra zavedal, da sem tudi jaz postal njihov član. Brezposelnost v tujini je težka nesreča! Kaj naj storim? Domov ne morem, s tem bi priznal svoj poraz, a izgledi za drugo službo so bili slabi. Zaradi bližajoče se prve svetovne vojne so pričele tovarne omejevati delo in ljudi odpuščati.

Ko sem tako iskal izhoda iz zagate, sem se spomnil na Ameriko. Tja pojdem, tam je kruha dovolj, tam so široke možnosti. Takoj sem pričel urejati stvari. Brzojavil sem hranilnici v Gotovlje naj mi nakaže 800 kron od mojih prihrankov, poravnal članarino pri Delavski zvezi s prošnjo, da mi posreduje naslov izseljenca, ki je pred kratkem odšel v Ameriko. Nato sem pregledal vozni red parnikov in se odločil za Kurfürst Grosse. V treh dneh je bilo vse urejeno, prispel je denar, dobil sem tudi naslov svojega bodočega znanca »Ferdinand Sherber, Trenton Nev Yersaye. Se isto noč sem se odpeljal in po daljši vožnji prispel v Bremen. Zdravnik me je spoznal za zdravega, odhod iz »Starega sveta« je bil pred mano. Opazoval sem pristaniške delavce kako so nalagali prtljago na parnik, s sijajem bogastva se je družila revščina, ki mi je bila poznana iz otroških let.

Ob deseti uri smo se vkrcali, ob enajstih odpluli, o polnoči pa smo prispeli na odprto morje, kjer nas je že čakal parnik Kurfürst Grosse. Imel je dovolj prostora za vseh 2000 potnikov in je kmalu odplul. Ker sem bil truden, sem hitro zaspal. Drugo jutro po zajtrku sem se podal na krov, kjer je bila pisana množica ljudi vseh narodnosti, peli so, plesali, igrali in se veselili prijetne vožnje. Nisem se mnogo družil z njimi, bil sem zaskrbljen. Ugibal sem kaj mi bo usoda nudila v tej ogromni državi, kakšni so ljudje, od katerih imam naslov, in slednjič če bom tako srečen, da bom kmalu našel zaposlitev, kajti imel sem v žepu le še 45 dolarjev. Pri mizi sem bil z Nemci, ki so si priborili dobre prostore, hrana je bila dobra in obilna. Med vožnjo smo se vadili ravnanja z rešilnimi napravami, če bi se prepetila nesreča.

Ko smo po desetih dneh prijetne vožnje zagledali blesteče newyorške nebotičnike, smo malone ponoreli od veselja. Godba je igrala, plesali smo in peli. Parnik se je zasidral. Na krov je prišla zdravniška komisija in nas postavila v vrste za pregled. Sprva je šlo vse gladko, pregledali so polovico potnikov, ko je nastal zastoj. Kratek posvet, nato pa so hitro odšli. Čez eno uro se je podoben postopek ponovil. Tedaj pa se je razvedelo, da sta dva potnika zbolela na koleri. Na mah je vsa razgibanost prenehala, ljudje so postali resni in so ugibali, kaj nas čaka. V negotovosti smo prebili noč na parniku, opazovali smo milijone lučic na kopnem, kamor smo želeli, nismo pa vedeli, če nas bodo s parnika spustili.

Drugo jutro po zajtrku smo zopet kot izgubljeni tavali po krovu sem in tja, ugibajoč, če bo še v tretje prišla zdravniška komisija in kakšen bo izid, saj ni malenkost z zadnjimi parami pripluti tik do vrat v Ameriko, nato pa se brez vseh sredstev vračati nazaj v negotovost in bedo! Toda naše tiho upanje nas ni varalo. Ponovno je prispelo mnogo zdravnikov na krov in postavili so nas spet v vrstni red. Pregled je bil še strožji kot prva dva. Nato so se zdravniki posvetovali in odredili, da se bolnika pošljeta nazaj, bolehni v bolnico, ostali pa se bomo smeli izkrcati. Parnik je dvignil sidra, pomirjeni in veseli smo se podali v obednico in se pripravili za odhod na kopno, v New York, v mesto nebotičnikov.

Parnik je pristal. Položili so most na obrežje, počasi smo se pomikali naprej in dobil sem zagotovilo, da sem sprejet. Čez dve uri sem se že peljal na stanovanje mojih znancev. Stopil sem na verando, kjer sem našel moža, ki je bil očividno zelo slabe volje. Osorno je govoril, toda jaz ga nisem razumel, končno pa je prišla vsa njegova družina na verando in so me z združenimi močmi potisnili ven. Polno senzacije željnih se je nabralo okrog nas, zabavali so se, končno pa so le pogruntali, da sem tujec. Vpraševali so me v vseh jezikih, naposled tudi v polomljeni nemščini. Razložil sem jim vse in pokazal naslov človeka, ki ga iščem. Prepir je bil končan, gospodar je povedal, da se je moj znanec pred 14 dnevi odselil in bo poizvedel za njegovo novo bivališče. Tak je bil moj prvi doživljaj v Ameriki. Odšel sem v hotel.

Drugi dan sem našel svojega novega znanca, ki mi je preskrbel delo, hrano in stanovanje. V jedilnici sem našel še pet drugih fantov, ki so mi na moje začudenje zaradi bogato založene mize odgovorili, da bom tako bogato obedoval vsak dan. Po obedu so me hoteli pridržati, toda bil sem preutrujen od vožnje in sem se jim oprostil.

Dobil sem prijetno spalnico in predno sem zaspal sem še obvestil mamo, da sem srečno prispel, da imam delo in da sem z vsem preskrbljen. Drugi mesec sem prejel prvo plačo, žvenkljal sem z ameriškimi dolarji, jih prešteval in končno lepo porazdelil, toliko za hrano in razne potrebščine, to za mamo, ostanek pa mi bo g. Brinar vložil v banko. S tem je nastopila za mene nova doba, čez dan sem pridno delal, zvečer pa sem se sprehajal po mestu. Videl sem mogočne stavbe, skladišča, trgovine z bogatimi izložbami in si želel, da bi bil tudi sam nekoč deležen teh dobrot.

Sklenil sem varčevati in paziti na priliko, da bi si s prihranki in znanjem mizarske obrti nekoč sam postavil malo keramično tovarno. Leta so tekla, conto v banki se je dvigal, bil sem zadovoljen s svojim življenjem. Pričel sem preizkušati kemikalije za razne barve in glazure ter preizkušal razne vrste glin. Obratovodja je bil dober, ter mi je dovolil, da sem te poskuse žgal v tovarniških pečeh. Na hitro sem se odločil, da poizkusim srečo na lastno pest in nisem o tem nikomur govoril. Hranilnico v rojstnem kraju sem obvestil, da ne bom več pošiljal prihrankov, materi naj izplačujejo mesečni dodatek iz naloženih sredstev, sam pa se bom podal na potovanje.

Vedel sem, da je na vzhodu prevelika konkurenca za uresničevanje mojega načrta, zato nisem pristal niti v Chicagu, temveč sem se podal v Kolorado Springs, kjer sem vedel za dobro glino in tudi za najdišča zlata.

Bil je krasen dan, ko sem prispel na strmo Criple Crik in se nastanil v hotelu. Od tam sem šel raziskovat skalovje, kovinski blesk me je tako prevzel, da nisem opazil drobnih snežink, dokler me ni mrzla burja pognala nazaj v hotel. Zgodnja zima v tem kraju mi ni prijala in sklenil sem takoj drugi dan odpotovati nazaj v Kolorado Springs. To se mi je posrečilo šele tretji dan, ker je zapadel sneg meter na visoko in je bil promet ustavljen. Končno sem pristal na Foth Word Texas, to je približno 1000 km južno. Videl sem ljudi v poletnih oblekah, po vrtovih bujno zelenje, a žal tudi mnogo kač. Kljub temu sem se podal v predmestje, kjer me je ustavil neki trgovec in me vprašal, če bi hotel prt njem oskrbovati vrt, čez zimo pa bi me zaposlil v trgovini. Obljubil mi je dobro plačo. Razkazal mi je trgovino, mojo bodočo sobo, vrtnarijo in sadonosnik. Vse se mi je dopadlo in že sem hotel ponubo sprejeti, ko sva prišla do hleva. Trgovec mi je pokazal konja, s katerim bom vrtnaril. Ker še nikdar v življenju nisem imel opravka s konji, mi to ni prijalo in sem ponudbo zavrnil, ter se vrnil nazaj v Kolorado Springs upajoč, da tam ne bo več snega. Toda bridko sem se zmotil. Bilo je katastrofalno, na stotine glav živine je po planinah poginjalo od lakote, ker ji zaradi previsokega snega niso mogli dovažati hrane.

(Nadaljevanje sledi)

za male bralce

Tudi fotografije pošljite

V mapi z napisom »rubrika za male bralce« se vsak teden naberejo vaši najrazličnejši prispevki. Med njimi so pesmice, spisi, križanke, tudi nekaj rebusov (ki pa so več ali manj znani) je vmes, le fotografij naših malih fotoamaterjev še nismo dobili nikoli. Vemo, da je takih krožkov precej po vaših šolah in vabimo mlade fotografe, da nam kdaj pa kdaj pošljejo tudi kakšno fotografijo, ki pa seveda mora biti dobra in kontrastna.

Pred dnevi nam je Ludvik iz Laškega obljubil, da bo poslal tudi fotografije svojega lepega kraja. Če bodo lepe, mu jih bomo prav radi objavili. Mogoče bo to vzpodbudilo tudi druge fotoamaterje-pionirje. Iz najrazličnejših krajev nam pišete in vaši prispevki bodo bolj zanimivi, če boste kdaj pa kdaj priložili tudi kakšno prikupno fotografijo. Ne pozabite na to!

Osamljena gomila

Drejčev oče je bil partizan. Celo star partizan je bil in ni se bal — kakor se je sam rad pošalil — ne hudiča in ne biriča. Drejču je večkrat povedal kakšen doživljaj, pa se je sinu zdelo, da mu vsega le še ni povedal.

Nekega dne pa je dejal Drejču: »Veš kaj, Drejč, danes bova nekam šla!«

Zagledal se je v okno in začel: »Bilo je leta 1943. Z Nemci smo imeli hude borbe. Pa smo jim včasih krepko posvetili! Tu in tam je tudi nam trda predla. Ko smo se nekoč umikali in so okrog naših glav žvižgale svinčenke, smo utrpeli hudo izgubo. V snegu je obležal najboljši mitraljezec partizan Drejč. Ne morem ti povedati, kako hudo mi je bilo za tem fantom. Ko smo ga zagrebli v zmrznjeno zemljo, se mi je zdelo, da sem izgubil najboljšega prijatelja.

Takoj po osvoboditvi si se ti rodil. Ko sem prvič zagledal tvoje oči, so me spomnile na Drejčeve. Drejč in tisoči drugih so padli za to, da ti je lepše, lepše tebi in tvojim vrstnikom. Pa sem ti dal ime Drejč v spomin na mitraljezca in z željo, da bi mislil prav tako kot je mislil on. Danes bova poiskala njegov grob. Dovolj si že velik, da boš lahko čutil, kako veliko mi pomeni partizan v gomili in kako močno želim, da bi bil tudi ti tako hraber.«

Drejč je razumel očetove besede; vesel in ponosen je bil nanje. »Partizan Drejč«, mu je zvenelo po ušesih, »partizan Drejč je bil hraber in pošten fant. Želim, da bi bil tudi ti takšen.« Krepko je stisnil očetovo roko.

Na majhni jasi sta ob preprostem grobu stala oče in sin. Sveče so trepetale v vetriču in plamen se je vil proti nebu. Jelke so šumele nad gomilo partizana Drejča.

Milenko Strašek,
Celje, Maistrova 5.

Tečajnice iz Žalca.

Prve letošnje tečajnice

Pisali smo že o 6 tedenskem gospodinjsko-kuharskem tečaju centra za napredek doma in družine v Žalcu. Tečaj je obiskovalo 14 mladih gospodinj in deklet. Center ima sodobno urejeno kuhinjo z vsemi sodobnimi in tehničnimi pripomočki in moderno urejeno predavalnico, ki se da z malenkostnimi spremembami prilagoditi zahtevam moderne jedilnice. Na tečaju so si udeleženke pridobile dosti teoretičnega znanja o sodobnem prehranjevanju človeka glede na starost, razvojno dobo in specifičnost dela, ki ga opravljamo. Seznanile so se s sodobnimi načini pranja in vzdrževanja stanovanj, o opremi stanovanjskih prostorov, o delu in pomenu stanovanjske skupnosti, o tehnološkem procesu pri pripravljanju hrane, sploh o vsem, kar sodi k znanju sodobne gospodinje, ki je obenem zaposlena nekje na delovnem mestu.

Pri kuhanju so se omejevale predvsem na jedila, ki so zdrava in ki se dajo hitro pripraviti. Učile so se uporabljati tudi polizdelke, ki nam jih nudi naša prehranbena industrija. Pri delu so uporabljale sodobne pripomočke v kuhinji, kot so lonec ECONOM, ALU pekač jeusko posodo, kuhinjski strojček z mixerjem itd. Učile so se rokovanja s plinom in plinskim štedilnikom, seznanjale se z uporabljanjem zmrznjenih živil itd.

V razmeroma kratkem času so obdelali toliko koristnega za naše bodoče življenje. Center bo imel s tečajnicami še nadalje stike s tem, da jih bo skliceval občasno in jih sezonsko poučeval tako na primer spomladi in jeseni konzerviranje sadja in zelenjave, poleti pa pripravljanje jedil iz živil, ki niso bila na razpolago sedaj.

Center bo organiziral še več takih tečajev.

Moj prvi honorar

Pouk sem imel popoldne, pa sem dopoldne doma ponavljal fiziko. Nenadoma je zazvonil zvonec. Stekel sem k vratom in začuden zastrmel v poštarja. »Je morda paket?«, sem premišljeval, pa mi je že poštar pomolil pod nos listič, na katerega sem moral napisati svoje ime. Sprva sploh nisem vedel, za kaj gre. Pismonoša je nato pretrgal listič in polovico izročil meni. Povedal mi je, da mi je »Celjski tednik« poslal honorar za objavljen prispevek. Potem je odprl svojo veliko torbo in potegnil iz nje — pettisočak! Toliko, da bi dobil?! Kar verjeti nisem mogel.

Pismonoša mi je ukazal, naj mu vrnem 4.740 dinarjev. Kje pa jih naj vzamem? Naj bo tako ali drugače, končno sem le dobil svojih 260 dinarjev. Na tihem sem sklenil, da bom drugič napisal za »Celjski tednik« boljši prispevek, da ne bo tolikšnih »sitnosti« z menjavanjem denarja. Honorarja pa sem bil zelo vesel — tembolj zato, ker sem svoj »mesečni fand« že do kraja izčrpal. Na koncu meseca pa pride vsak dinar prav.

Potem sem stekel v šolo: prišel sem pet minut prepozno, toda v dnevnik me ni nihče zapisal, ker še tudi učitelja ni bilo. Dvojna sreča!

A. Arko,
Trubarjeva 13, Celje

Pripis: Dragi A. (imena nisi napisal), kljub Tvoji »tihi« obljubi, da nam boš poslal še kakšen prispevek, še tega nisi storil. Boš zdaj izpolnil obljubo? Le daj! Do takrat pa lepo pozdravljen.

PRIKUPNO

Tale posnetek nam potrjuje že večkrat postavljeno trditev, da se moda preko sezone prilagodi in izgubi malone vse značilne linije, ki so nas ob začetku modne sezone navduševale ali pa odvračale. Nasprotno skozi modnost opažamo spet značilno priljubljeno nošo posameznega kraja, ki se je z leti vedno bolj utrjala in je dala vsakokratni modni liniji še morda neko »krajevno« obeležje.

V Franciji, ki je sicer rojstna država mode in največjih mojstrov, srečamo precej manj modnih linij kakor v Italiji. Nasprotno, Francozinje so si za sezono izbrale takšnele lahke volnene obleke z drugobarvnimi paspuli. Obe obleki pa sta ohranili tipičen francoski kroj in »šik«. (ELLE, 20. januarja 1961.)

Naš pevski zbor

Zelo rada pojem in zato sem se vpisala v pevski zbor na šoli, ki šteje zdaj okoli 75 učencev in učenk. Že takoj v začetku šolskega leta smo se naučili štiri pesmice in tudi zdaj pridno pojemo. Pojemo troglasno, vaje pa imamo ob četrtkih in sobotah ob sedmih zjutraj. Prav rada malo bolj zgodaj vstanem, da le pravi čas pridem k vajam. Naš dirigent je tovariš Jože Kores, ki ga verjetno vsi dobro poznate. Najbolj prijetno je v zboru takrat, kadar je dirigent dobre volje in nam pove kakšno smešnico. Vsi pa se močno trudimo, da bi lepo peli, da bi nas poslušalci res radi poslušali.

Milena Košenina,
Cinkarniška 10

Vrabček

Bilo je mrzlo jesensko jutro. Sedel sem pri peči in se grel. Prav neprijetno mi je bilo, ko me je oče poklical ven. Toda, ko sem ga zagledal, me je kar hitro minil mraz. V roki je držal majhnega vrabčka. Bil je mrzel in le včasih je zamahnil s perutnicami. Vzel sem ga v roke in ga odnesel v kuhinjo. V košarico sem naložil kokošjega perja in vanj položil vrabčka. Ko si je malo opomogel, sem mu v kljunček vlival mleka. Moj varovanček si je kmalu opomogel in izpustili smo ga.

Poleti, ko smo sušili seno, nas je obiskoval in tudi v kuhinjo je včasih pokukal.

Franc Kramer,
Medlog 51

Sladke hruške

Bilo je lani, ko so hruške ravno začele zoreti. Pri nas imamo hruško, ki je precej visoka, pa tudi sadeži na njej najprej dozorijo.

Bil je lep dan in otroci smo si zaželeli sladkih hrušk. Šli smo v vrt, da bi nabrali sočnih sadežev. Toda na tleh ni bilo nobene hruške. Zato sem splezala na drevo, ga potresla in deklice so si nabrale polna naročja hrušk. Potem so odšle, jaz pa sem še vedno sedela na veji. Bila sem dobre volje in skočila sem z drevesa — pa tako nerodno, da sem si zvila nogo in obležala na tleh. Sladke hruške, grenak padec, sem si mislila potem, ko sem z obvezano nogo šepala okoli hruške.

**Tofant Anica,
Vrhe 48
Teharje**

ZVITOREPKA

S prijateljico sva odšli k teti pod Kopitnik. Tetina domačija leži blizu gozda na zelo lepem kraju. Prav prijetne počitnice sva tam preživeli. Sprehajali sva se, podili po gozdu in videli marsikaj lepega. Nekoč naju je na jasi presenetila — lisica. Oprezno je stopala po kolovozu mimo globokega brezna, na razpotju obstala in prisluhnila, nato pa stekla proti kmetiji, odkoder jo je vabilo petelinje petje. Toda bila je malce prestrahopetna. Nemir jo je prepodil in zvitorepka je ostala brez mastne pečenke.

Ida Kajtna,
Trnovlje 119

UBOGI JANEZ

Zimske počitnice so se pričele in z njim vred veselje. Pred dnevi smo se otroci zbrali ob veliki jami, ki jo čez in čez porkiva led. Lovili smo se in celo igrali »hokej«. Med napeto igro in smehom pa je začel led pod našimi nogami pokati. Nekako smo se rešili na rob in s strahom opazili, da je na razpokanem ledu ostal samo mali Janez, ki je z rokami obupano krilil okrog sebe, ko mu je zmanjkalo tal pod nogami. Ko smo ga, revčka, potegnili iz ledene vode je bil ves bled od strahu. In zdaj Janez leži v postelji, kajti januarska kopel mu je nakopala močan prehlad.

Milena Krajnc,
Trnovlje 125

Izlet na Šmohor

Pred dnevi se je skupinica mladih taborničkov odpravila na izlet na Šmohor. Bili so iz čete »Visokih Brez« iz Laškega. Hodili smo po lepi gozdni poti, ki jo je tu in tam pokrival sneg. Spotoma smo si ogledovali in spoznavali sledove divjadi.

Ko smo prišli na vrh in pogledali proti koči na zasneženi planoti, smo presenečeni obstali. Kaj tako lepega še nismo nikoli videli. Sončni žarki so se odbijali od zasnežene pokrajine in bilo je skoraj tako kot v pravljici. V koči smo gledali televizijo, kramljali, se igrali in ko smo se čez nekaj ur vračali proti Laškem, smo sklenili, da bomo na Šmohor še prišli. Taborniki »Visokih brez« iz Laškega priporočamo vsem mladim prijateljem, ki še niso bili na Šmohorju, da to čimprej store.

**Ludvik Bobnar,
Laško 153.**

Uri sta krivi

Učitelj: Janezek, zakaj pa vsak dan zamudiš pričetek pouka?

Janezek: Ja, ko pa se uri ne ujemata. Domača zaostaja, šolska pa prehiteva.

*Ludvik Bobnar,
Laško 153*

Najmlajši na ledu

Na drsališču v Mestnem parku je bilo pred dnevi zelo živahno. Odprto drsališče je dalo otrokom in starejšim obilo možnosti za zdravo in prepotrebno razvedrilo. Po nekaj sto otrok se je zbiralo na ledeni ploskvi. Veliko jih je bilo, ki so skušali premagovati osnovne like umetnega drsanja, dosti pa tudi onih, ki so stopali, padali, se pobirali in tako naprej. Zanje pa tudi za druge je Hokejsko drsalni klub organiziral posebno šolo, ki je imela štirideset vnetih učencev. Naša slika pa prikazuje skupino cicibančkov, ki se že krepko drži na drsalkah.

Zdaj ledu ni več, vzela ga je odjuga. Otroci pa še prihajajo v park in skoraj ne morejo verjeti, da se je tako kmalu končalo njihovo veselje...

ŽENA • DOM • DRUŽINA

POMISLIMO

Pred dnevi mi je znanka zaupala, da je kupila nov pralni stroj, pa da se nikakor ne more navaditi, da bi ga prav uporabljala. Takrat sem se spomnila svojega nedavnega obiska na Zavodu za pospeševanje gospodinjstva in pogovora, ki sem ga tam ujela.

»... in toliko sem dala zanj, zdaj pa opažam, da mi trga perilo. Kaj naj storim? Ali morda napak ravnam z njim?«, je gospodinja iz okolice Celja na zavodu povpraševala za nasvet. Odgovor pa bi lahko koristil tudi marsikateri drugi.

Pralni stroji so za gospodanje v velikih gospodinjstvih nedvomno precejšnja pridobitev. Toda le redkokatera se pohvali, da stroj dela brezhibno in skoraj vsaka doda še to, da ji trga perilo. Zato perejo v stroju le navadno perilo, nikakor pa ne tistega iz finih in tankih vlaken. Ker pa je pralni stroj povrhu vsega še precej drag, vnesejo vse te ugotovitve v dom precejšnje razočaranje. Toda tu ni pomoči. Takšna so dejstva.

Veliki pralni stroji v servisnih pralnicah pa delajo po drugačnem principu. V njih se perilo le rahlo premetava iz ene v drugo stran, veliki pralni stroji operejo perilo brezhibno, ne trgajo ga in pranje v velikih količinah je mnogo rentabilnejše. Danes dostikrat govorimo o servisnih pralnicah, krpalnicah itd. v stanovanjskih skupnostih pa gospodinje le še s prevelikim nezaupanjem gledajo na vse te ustanove. Dosti bolje bi bilo in precej manj hude krvi v naših gospodinjstvih, če bi se večkrat pogovorili o rentabilnosti te ali one sodobne naprave v individualnem gospodinjstvu.

Poleg tega tolikokrat razpravljamo o razbremenjevanju žene v njenem delu doma in v povezavi s tem o večjih možnostih za uveljavljanje žena kot proizvajalk. Pralni stroji, sesalci za prah in podobne naprave v individualnem gospodinjstvu pa nam tega ravno ne zagotavljajo. Res je, da bo žena delo doma tako opravila hitreje, toda še vedno ga bo opravljala sama in zato porabila precej časa.

O tem smo že mnogokrat pisali in morda se bo komu zdelo preveč ponavljanja. Toda ob takem drobnem srečanju, se človek vsega tega spet spomni. In takrat mu je žal, da se tako trdovratno oprijemamo starih, ustaljenih navad in z nezaupanjem gledamo na tisto, kar je dobro in našemu času primerno.

-ij

Jetrca, prosim

Pred dnevi sem v mesnici v Kolodvorski ulici kupovala svinjska jetrca, da bi jih zvečer s čebulo opražila. Ko sem mesarja prosila za približno pol kilograma, me je zelo začudilo, ko se je zadovoljil že z 40 dekagrami in mi je primaknil še precejšen košček vranice. Temu sem se seveda malo upirala in stranke pred menoj, ki so bile podobno obdarovane, tudi. Vendar to mesarja ni motilo. Dobrovoljno nam je zatrjeval, da je vranica za praženje še boljša in da je ima preveč, pa jo prodaja poleg jetrc.

Vprašujem se, ali ni mogoče vranice v hladilniku spraviti še do petka (kupovala sem v sredo), ko drobovine skoraj vsak teden zmanjka. In sprašujem se tudi, kako pride kupec do tega, da je oškodovan pri jetrcah, če ima mesar več vranice kakor jetrc na prodaj.

PONAREJENA TUNINA V HOLANDSKI OMAKI — tri četrt kilograma telečjega pleča stolčemo, osolimo, opopramo, zvijemo v rolado, povežemo in počasi kuhamo eno uro v marinadi (poldrugi liter vode, sol, kis, jušna zelenjava, lorber, poper). Skuhano, ohlajeno meso razrežemo in poljemo s holandsko omako (eno šestnajstinko litra marinade, stepemo z 2-3 rumenjaki, 10 dkg masla. Dodamo 1 pasirno sardelo, limonov sok po okusu- beli poper, sol nasekljan peteršilj).

Seminar na Zavodu za pospeševanje gospodinjstva

Pred dnevi je na Zavodu za pospeševanje gospodinjstva v Celju 23 tečajnic končalo tečaj za delavce v šolskih in mlečnih kuhinjah in drugih obratih družbene prehrane. Tečaj je pomenil prvo stopnjo izobraževanja za te poklice. Zavod za pospeševanje gospodinjstva je te tečaje priredil zato, da še izboljšajo dodatno prehrano naših otrok in tudi tistih, ki se hranijo v drugih obratih družbene prehrane; pa tudi zato, da tem požrtvovalnim delavcem nudijo znanje, s katerim si bodo zagotovili boljšo materialno osnovo.

Drugi seminar te dni še traja.

IZ NAŠIH KOMUN

Odbornik naj bo posrednik

Na nedavni seji občinskega ljudskega odbora v Šmarju je predsednik JOSKO LOJEN orisal nekaj slabosti, ki so jih pokazali ljudski odborniki pri svojem delu. Dejstvo je, da vsi niso izvrševali svojih nalog tako, kot bi to želeli volivci, ki so jih izvolili za svoje zastopnike. Ne moremo reči, da ljudski odbor ni zasedal. To je, saj je na svojih sejah v preteklem letu sprejel 54 odlokov, ki so urejevali družbeno življenje v občini. Vprašanje pa je, kako so odloke sprejemali občani, ki večkrat z njimi niso bili pravočasno seznanjeni. Prav gotovo bi bila prvenstvena dolžnost odbornika, ki je sodeloval pri sprejemanju odloka, da ga doma pojasni volivcem, obrazloži njegov pomen in namen. Ljudski odbornik naj bo posrednik med volivci in občino v obe smeri.

Dogajalo se je, da občani z določenimi ukrepi niso bili seznanjeni niti takrat, ko se je ukrep že izvajal, čeprav bi morali pri sprejemanju ukrepov sodelovati. Zaradi preslabega sodelovanja odbornikov z občani, pa večkrat tudi preskromnega sodelovanja družbenih organizacij, je prišlo v nekaterih krajih do zelo čudnih pojavov. V Bistrici ob Sotli so, lahko bi rekli, skoraj organizirano obšli odlok o skočnini. Celo sami občinski odborniki so bili proti, čeprav so sodelovali pri sprejemanju odloka in je po sprejemu z večino glasov ta odlok postal določen zakon tudi zanje. Bistričani gladko niso hoteli plačati predpisane skočnine, čeprav so tolmačenja o skočnini dokazala, da je ta uspešna. Nasedli so raje nestrokovnim mnenjem. Zadevo so preiskali strokovnjaki in ugotovili, da je umetna osemenitev bila uspešna v 80 odstotkih primerov, kar je odločno nad povprečjem. Na drugi strani pa lahko mirno trde prav na Šmarskem, da so v živinoreji dosegli skokovit napredek ravno pri uvajanju šimendolske pasme in to predvsem preko pretapanja z umetnim osemenjevanjem. Objektivno pa povzročajo take odstope tudi obmejne prilike, ker na Hrvaškem vprašanje umetnega osemenjevanja še ni urejeno. Podobne težave so bile tudi v okolici Rogatca.

To je samo eden izmed primerov. Res je, da ne bi bilo prav, če bi vsi odborniki ali vsi ljudje bili zmeraj enakega mišljenja, vendar pa od odbornikov lahko zahtevamo, da so prvenstveno zastopniki svojih volivcev, ki so jim dolžni posredovati sklepe občinskega ljudskega odbora točno in jasno. Prav zaradi slabe obveščenosti državljanov nastopajo večkrat težave, ki razburjajo kri.

Tudi nekateri sveti so šepali pri svojem delu. Ni pravilno, če na hitro tik pred sejo občinskega ljudskega odbora obravnavajo določene zadeve in jih nepremozgane, premalo obdelane predlagajo v dokončno rešitev. Pravilno bi bilo, če bi tudi družbene organizacije svoje člane, ki zastopajo volivce v različnih organih, morda v določenih primerih povprašale o njihovem delu. Tako je občinski odbor kritično ocenil svoje delovanje, da bi delo bilo boljše.

Prisrčna slovesnost

Pred dnevi je bila v partizanskem Jurkloštru prisrčna slovesnost. Občinski odbor Rdečega križa je pogostil vse nad 80 let stare občane. Na toplem sprejemu so se domenili, da jih bo občinski odbor Rdečega križa med letom še obiskal.

Zdravstveni domovi v Laškem

Na območju Laškega delata dva finančno samostojna zdravstvena domova: zdravstveni dom v Laškem z ambulanto v Hudi jami in Brezi ter zdravstveni dom v Rimskih Toplicah z ambulanto v Breznem in Jurkloštru. Na navedene zdravstvene domove je vezano 2650 socialnih zavarovancev ter 3646 kmetijskih zavarovancev.

Z občnih zborov gasilskih društev

Poročila letošnjih občnih zborov gasilskih društev laške občine so pokazala, da so nekatera dosegla prav lepe uspehe. Drugod pa so še vedno ponavljali probleme, o katerih so govorili že na prejšnjih občnih zborih. Opažamo, da se še vedno ustavljajo pri vprašanjih gasilskih domov, brizgaln, cevi in prevoznih sredstev. Društva v Laškem, Rečici in Rimskih Toplicah so to že rešila, na Vrhu pa se zavzemajo, da bi začeli z nabiralno akcijo za gradnjo prostorov za gasilsko in prosvetno društvo.

K. T.

Elektrifikacija v Solčavi

Pred dnevi je bil v Solčavi sestanek predstavnikov krajevnih političnih in društvenih organizacij, ki se ga je udeležil tudi predsednik ObLO Mozirje Hinko Cop.

Na sestanku so največ govorili o problemih obnove in o elektrifikaciji kraja. Solčava je bila med vojno požgana in kljub vsestranskim prizadevanjem so še vedno vidni sledovi vojne. Na sestanku so sklenili, da bodo še letos začeli urejevati fasade hiš in nekaterih komunalnih objektov. Na razpolago imajo že nekaj nad 2 milijona dinarjev od prodanega lesa iz vaške skupnosti. Določen del sredstev bodo prispevali tudi lastniki. Ureditev kraja je nujna tudi iz turističnih razlogov.

Solčava je sedaj edini kraj v občini, ki še ni elektrificiran. Lokalna elektrarna, ki je delovala več let, je dotrajana. Omeniti moramo, da ima kraj že daljnovod, potrebno je urediti le še krajevno omrežje. Vsi navzoči so sklenili, da je treba vprašanje elektrifikacije letos dokončno urediti. Računajo tudi na finančno pomoč, ker vseh stroškov ne bodo zmogli sami. Izrazili so tudi željo po ureditvi brezprašnega cestišča skozi naselje in govorili so še o pripravah za maloobmejni promet s sosednjo Avstrijo, ki ga bodo odprli letos spomladi.

-er

Več poudarka živinoreji

Na nedavni seji združene Kmetijske zadruge Laško so že izvolili nov zadružni svet, v katerem so zastopani zadružniki iz Laškega, Rimskih Toplic, Rečice in Jurkloštra. Svet šteje 46 članov, novi upravni odbor pa šteje 13 članov. Za predsednika zadružnega sveta je bil soglasno izvoljen Alojz Gunzek, za predsednika upravnega odbora pa Mirko Krajnc.

Obravnavali so tudi nova zadružna pravila, ki jih bodo predložili v potrditev na prihodnjem občnem zboru zadružnikov. Za čim uspešnejše delo glede izkoriščanja, nege in gojitve gozdov ter pravilnega izvajanja gozdnih komunikacij so izvolili komisijo za gozdarstvo.

Na seji so se tudi sporazumeli, da bo Kmetijska zadruga Laško prevzela kmetijsko gospodarstvo v Rimskih Toplicah, ki je bilo dosedaj v sklopu kmetijskega gospodarstva Planina pri Sevnici. To posestvo bo odslej obratovalo kot samostojen obrat.

Sklenili so tudi, da bodo posvetili glavni poudarek razvoju živinoreje in še bolj skrbeli za podmladek simentalske pasme, ki ga nameravajo nabaviti v področjih z razvito simentalsko pasmo. V svinjereji bodo stremeli za podmladkom žlahtne bele pasme. Za lastne potrebe zadružnikov pa prevladuje mnenje, da so najprimernejše svinje krškopoljske pasme, ker imajo velik odstotek masti. Za osvežitev te pasme pa bodo nabavili merjasce švedske pasme.

T. K.

Politična predavanja

Ta teden so pričeli v raznih krajih konjiške občine s političnimi predavanji po programu, ki ga je izdelala ideološka komisija pri občinskem odboru SZDL. Ta vsebuje glavni material iz V. kongresa SZDL, politične in gospodarske naloge na področju občine, poleg tega pa tudi naloge organov upravljanja. Predavatelji bodo večinoma domači politični delavci in funkcionarji, predavanja pa so v prvi vrsti namenjena političnemu aktivu v podjetjih, zadrugah in odborih SZDL.

IZ PROGRAMA DELA KONJIŠKE STANOVANJSKE SKUPNOSTI

Stanovanjska skupnost v Slovenskih Konjicah je izdelala plan svojega dela za bodoče leto. Razen rekonstrukcije vodovoda, ki je že v teku, so v programu še nekateri drugi komunalni objekti kot ureditev mrtvašnice, družbena prehrana itd. Za vodovod so sredstva v precejšnji meri že zbrana, za ostalo pa jih bo treba zbrati v prihodnjih letih, saj zajemajo nekaj desetin milijonov.

OBČNI ZBORI SINDIKALNIH PODRUŽNIC

Na področju konjiške občine so se že pričeli pripravljati na redne letne občne zbore sindikalnih podružnic. Po načrtu občinskega sindikalnega sveta bodo v teku tega meseca zbore opravili v podružnicah pri ustanovah in uradih, kasneje pa še v manjših podjetjih, medtem ko bodo v večjih gospodarskih organizacijah šele v drugi polovici februarja ter v marcu. Seveda bodo v teh kolektivih, pa tudi v ostalih, sindikalni zbori pregled enoletnega gospodarjenja.

POKRAJINA, KI JI MANJKA DOBRA CESTA

Pravijo, da je šmarska pokrajina lepa in privlačna. Mirno lahko pritrdimo, ker je res. Idilično je Šmarje z Jelšingradom, lepo je valovito Obsotelje in slovita je Rogaška Slatina, ki se je prav letos uvrstila med najbolj obiskana zdravilišča in letovišča v Sloveniji. V preteklem letu je imela preko 240.000 nočitev, kar je lep rekord.

Že samo ta podatek nas opozarja, kako velikega pomena je šmarska pokrajina za turizem in koliko skritih rezerv za občinsko gospodarstvo skriva v sebi. Vendar je odmaknjena, kot kakšna dežela. Posebno slabe ceste so s celjske in brežiške strani, pa tudi haloške. Če bi imeli boljšo cesto, bi se marsikaj zboljšalo v Obsotelju in na Šmarskem.

Trinajsta poslovalnica

Šmarsko naselje se naglo razvija. Odkar je upravno središče obsežne občine, so zgradili v kraju celo vrsto ljubkih stanovanjskih hišic, občinski dvanajsterec, pravkar pa grade še zdravstveni dom. Z novo obsotelsko progo je dobilo z občinskim središčem zvezo tudi globoko zaledje ob Sotli. Vse to je povzročilo porast šmarske trgovine, ki se vidno krepi. V preteklem letu so predvidevali 216 milijonov prometa, pa so ga nepričakovano presegli za 14 odstotkov. Ob otvoritvi trinajste poslovalnice je direktor Miloš Klanjšek skoraj razposajeno zadovoljno pripovedoval:

»Poslovalnica »Veriga«, to je naša trinajsta, pa sem prepričan, da ne bo nesrečna. Veste, pa je tudi prva! Da, prva specializirana prodajalna za železnino, električni material in keramiko na Šmarskem. Vedno večji promet, želje potrošnikov po čimvečji izbiri blaga so nas vodile, da smo uredili posebno poslovalnico. Zdaj imamo v Šmarju tri poslovalnice: špecerijsko, ki deluje non-stop, tekstilno in novo »Verigo«. Menim pa, da moramo misliti že na četrto. Samo pogejte, kako je proti celjski smeri? Novo Šmarje, kaj? Res je videti skoraj tako. Tam bo vsak čas potrebna četrta poslovalnica v kraju, in sicer za špecerijo.«

»Delavski svet? No, reči moram, da je z živim zanimanjem pri stvari. Dolgo smo razglabljali o nagrajevanju, ki naj bo vzpodbudno, da bo tudi promet v redu. Promet ni odvisen samo od cen, ki so tako skoraj povsod nekako enake, temveč v veliki meri od kakovosti blaga, od odnosa prodajalcev do strank; takorekoč od psihološkega učinka. Od zadnjega skoraj bolj kot od kakovosti. Kisel obraz in nergajoč odnos odvračata potrošnika. No, da se ne zlekepečem: pri nas nagrajujemo po enoti prometa, po poslovalnicah.

Za enkrat so povsod »na konju« in dosegajo predviden plan. Potrošniki so menda zadovoljni, sicer bi zaživel potrošniški svet in nam pomagal odkrivati pomanjkljivosti, ki gotovo tudi so. Mi bi radi videli, toda Šmarčani še potrošniškega sveta nimajo.«

Prisrčen je bil pomenek. Prisrčnost pa je lahko v trgovini dobro obrestovan kapital, toda povsod se tega ne zavedajo. Ni preveč smelo, če dodam, da je k uspešnemu prometu v šmarski trgovini pripomogla tudi prijazna postrežba v vseh šmarskih poslovalnicah. Željam potrošnikov so prisluhnili, sicer bi ne ušli kritiki.

S.

Nova vsebina - nove naloge

IZ POGOVORA S SEKRETARJEM OBČINSKEGA ODBORA SZDL ŠMARJE PRI JELŠAH TOVARIŠEM FRANCEM KOVAČIČEM

Včeraj je bila občinska konferenca SZDL v Šmarju. Naš dopisnik je v tej zvezi obiskal tovariša Franca Kovačiča, ki je o delu Socialistične zveze v občini takole dejal:

»Če pogledamo na pot, ki so jo organizacije SZDL na Šmarskem v zadnjem času opravile, moram reči, da je bila uspešna. Naj govore številke: v l. 1958 je bilo na našem območju vključenih v organizacijo samo 43 odstotkov vseh volivcev, danes jih je v vrstah SZDL že 69 odstotkov. Na območju občine deluje 27 krajevnih odborov. No, število članstva navsezadnje ni izkaznica o delu. Član, ki ima izkaznico in plača članarino, še ni aktiven član krajevne organizacije. Mirno lahko rečem, da smo v obdobju »osveščanja«. Delo krajevnih organizacij se je vsebinsko in oblikovno temeljito spremenilo. Tradicionalno sestankarstvo je praksa skoraj kruto ovrgla, ker je večkrat bilo za ljudi, vsaj v zadnjih letih družbenega razvoja, zelo togo. Krajevne organizacije se trudijo, da bi si uredile klubske prostore. Predvidevamo, da bo 19 organizacijam to uspelo. Neverjetno živalvo so n. pr. pristopili k zbiranju sredstev v odmaknjenem Zagorju, kjer so zbrali že precej sredstev za opremo prostora in televizijski sprejmnik. Krajevni odbori snujejo sekcije, kjer bodo člani delovali po svojih sposobnostih in nagnenjih, vendar menim, da bo prvenstvena dolžnost, pripraviti ljudi za zavestno sodelovanje v organizaciji, kjer bodo lahko konkretno delali in tudi dosegali določene upravičene zahteve in želje. Odločilna vloga je trenutno še na samih krajevnih odborih, menim odbornikih, ki bi morali biti predvsem organizatorji dejavnosti, dokler delo ne bo še širše steklo.«

Prav gotovo je organizacija SZDL na Šmarskem pognala globoke korenine v življenje občanov. Obraz kmečkega Šmarskega se temeljito spreminja: sanjavo gruntarsko zazrta preteklost se vsak dan očitneje spreminja v živahno delovno mravljišče, kjer ljudje hočejo čim hitreje dohiteti zamujeno. Perspektivni plan — jedro obravnavanega na konferenci, bo prav gotovo odraz tega splošnega hotenja, pri čemer imar organizacija SZDL zelo odgovoren delež.

S

VAŠE VRSTICE

Ali bom dobil pokojnino?

Šeško Rudolf iz Breze pri Laškem nam je poslal takle dopis:

Imam eno leto in devet mesecev poljskega dela, ki sem ga opravljal leta 1915 in 1916. Ko sem vložil prošnjo za upokojitev, mi je Okrajni zavod za socialno zavarovanje odgovoril, da mora poljsko delo trajati dve leti, da se šteje v dobo za pokojnino. Imam pa še štiri mesece poljskega dela pri nekem drugem gospodarju in me zanima, če bi te štiri mesece lahko vračunal v delovno dobo.

Povprašali smo na Okrajni zavod za socialno zavarovanje in dobili približno takle odgovor:

Po predpisih pred prvim januarjem leta 1938 se upošteva poljsko delo le, če je trajalo dve leti. Po prvem januarju, ko je začel veljati nov zakon, pa se poljsko delo upošteva, če je trajalo sedem mesecev na leto. V vašem primeru bi torej morali vedeti še to, kdaj je bil zahtevek za pokojnino vložen in ali ste zaprosili za invalidsko ali osebno upokojitev. Za omenjene štiri mesece je stvar po novih predpisih takale: če ste v enem letu delali vsaj sedem mesecev poljskega dela — ne glede na to, če ste menjali delodajalca, se vam doba računa. Če pa ste delali le štiri mesece, kot sklepamo po vašem dopisu, pa se vam štirje meseci ne bodo vračunali.

Svetujemo pa vam, da se še enkrat posvetujete na Okrajnem zavodu za socialno zavrovanje, ker vam iz skopih podatkov, ki ste nam jih poslali, res ne moremo bolje odgovoriti.

Akcija za pomoč alžirskim otrokom

V vseh osnovnih šolah laške občine se je pred dnevi pričela akcija za zbiranje pomoči alžirskim otrokom. Zbiranje finančnih sredstev je med učenci naletelo na ugoden odmev, najbolj pa so se odlikovale šole Rečici.

Prometna KRONIKA

Varujmo cestne naprave

V svetu ocenjujejo vrednost moderne ceste ne le po odlični kakovosti vozišča, temveč tudi po opremi ceste, ki v veliki meri vpliva na varnost na cestah. Prometni znaki, smerniki, ki v nočnem času kažejo pot, odbijači na ovinkih itd. zagotavljajo varnost prometa. Cestne uprave barvajo obcestna drevesa, drogove, vogale stavb ob glavni cesti, pozimi kaže več deset tisoč snežnih količkov varno pot itd.

Za takšno delo porabijo vsako leto več milijonov dinarjev in s tem odvrnejo marsikatero nesrečo. Cestne uprave se trudijo, da bi bile naše ceste sodobno opremljene, na žalost pa se nekateri ljudje, ki to uničujejo ne zavedajo, kaj vse lahko njihovo početje povzroči. Prepričani smo, da bi znane in neznane zlikovce, ki uničujejo ali poškodujejo cestno opremo, spreletelo po hrbtu, če bi zvedeli, da se je zaradi njihovega neodgovornega dejanja ubil ali teže poškodoval voznik kakršnegakoli vozila.

Uprava za ceste LRS nam je sporočila, da so lani zlikovci iztrgali sedem večjih odbojnih stekel na cesti I. reda proti Ljubljani in okoli 50 odbojnih ploščic, vdelanih v smernike na pravkar rekonstruirani cesti Sentrupert—Nazarje. Skoraj na vseh znakih so potrgali dele svetlečega papirja. Letno pogrešajo od 400 do 500 količkov. Lani je nastala škoda presegla 350 tisoč dinarjev. Tudi na upravi za ceste okrajnega ljudskega odbora imajo podobne probleme. Lani so jim zlikovci povzročili za 200 tisoč dinarjev materialne škode.

Občinska uprava Celje je na silvestrovo opazila na mostu pri Polulah skupino mladoletnikov, ki so odstranili vse znake in zaporne ograje ter povzročili za okoli osem tisoč dinarjev škode. Vse tri cestne uprave so lani porabile za cestno signalizacijo 4 milijone 750 tisoč dinarjev. Ljudje pa tega denarja ne znajo ceniti. Največ poškodb na cestni signalizaciji beleži uprava za ceste LRS v obsotelski in savinjski dolini, uprava za ceste okrajnega ljudskega odbora pa ima največ primerov v žalski in laški občini. Niso redki primeri, ko državljani opazijo več prevrnjenih, zvitih in poškodovanih prometnih znakov na najbolj prometnih ulicah. Ljudje, ki to počenjajo, kažejo svojo nizko kulturo.

Ponekod so precejšnje kazni pomagale, da takih pojavov ne zasledimo več, drugod pa je še vedno zelo slabo. Tudi v šolah bi lahko več govorili z otroki o pomembnosti prometnih znakov. Ugotavljamo namreč, da otroci mečejo kamenje, blato in snežne kepe v prometne znake. Treba bo še precej dela in poučevanja, da bo red na cestah. Pridružujemo se mnenju, da bi bilo prav, če bi vse namerne poškodbe cestne opreme smatrali za kaznivo dejanje in ne kot prekrške, pa da bi povzročitelje javno ožigosali v časopisju. Škodo, ki jo povzročijo, pa naj bi trikratno povrnili.

J. P.

TELESNA VZGOJA IN ŠPORT

Na novi poti?

Že več let nazaj ugotavljamo, da je namizni tenis, kot priljubljena športna panoga v Celju popolnoma zamrl. Poskusi nekaterih športnih društev, da bi vendarle postavili ta šport na tisto mesto, ki ga je nekoč v Celju imelo, so se izjalovili čim so se z dobro voljo po organiziranju sekcij pojavile zahteve po denarnih sredstvih. Namiznoteniška dejavnost je kot športna panoga čisto pasivna.

V zadnjem času so ta šport gojili le po delovnih kolektivih, za kar ima največ zaslug Občinski sindikalni svet v Celju, ki je skrbel za vsakoletna ligaška tekmovanja. Dlje od tega pa nismo prišli. V Ljudskem magazinu, kjer so pred leti imeli močno sekcijo in ne samo to, kjer so se izkazali tudi z izredno kvalitetnimi in lepo obiskanimi turnirji, so pozabili na tiste ure, ki so jim prinašale slavo in tudi razvedrilo. To je razumljivo — edini prostor, ki so ga imeli na razpolago za vaje, so morali silom prilik spremeniti v skladišče. Škoda, zares škoda, saj je bil prav ta kolektiv pobudnik izredno živahne dejavnosti med člani ostalih kolektivov.

Pri Olimpu je namiznoteniška sekcija povsem zaspala.

Zadnje okrajno prvenstvo pripadnikov partizanskih društev v ping-pongu pa je znova vlilo nekaj upanja, da se bodo dogodki vendarle obrnili na bolje. Udeležba na tem tekmovanju je namreč pokazala, da je mrtvilo na tem področju neopravičljivo in da se morajo pristojni športni činitelji zavzeti v največji meri, da se tudi ta športna panoga razvija in širi. Osnove so tu in to zelo široke. Na turnirju so sodelovali tekmovalci kar dvanajstih društev in to največ iz podeželja. To pa ni vse. Ping-pong igrajo še drugi. In teh ni malo. Zato bi bilo prav, če bi pri bodoči enotni okrajni zvezi za telesno vzgojo ustanovili tudi komisijo za to vejo športne dejavnosti in tako postavili telo, ki bo skrbelo za načrten in sistematičen razvoj namiznega tenisa. Tako, kot je šlo doslej, res ne more iti več naprej, saj je ruvno življenje na terenu pokazalo, da ta šport ni zamrl in da ima veliko mladih simpatizerjev.

—mb

Drugi v državi

V organizaciji celjskega Hokejsko drsalnega kluba je bilo v soboto in nedeljo na drsališču v Mestnem parku državno prvenstvo v hokeju na ledu za mlade nce. Nastopila so štiri moštva mladih igralcev: OHK Beograd, Partizan iz Beograda, Jesenice in domači HDK Celje. Če je bilo prvo mesto tega turnirja oddano že v naprej mladi ekipi iz Jesenic, pa je bilo vse do zaključka odprto vprašanje ostalih ekip. Moramo priznati, da je bil žreb zelo naklonjen celjskemu moštvu, ki mu je v izložilnem tekmovanju določil za nasprotnika slabšo ekipo Partizana. Sicer pa so celjski hokejisti tako v prvi kot tudi v finalni tekmi dokazali, da so častno drugo mesto na državnem prvenstvu pošteno zaslužili. To je doslej tudi največji uspeh celjskega hokeja, ki se je letos, prav po zaslugi mladih igralcev, afirmiral v državnem merilu in to v družbi ekip, ki so vsa navezana na umetna drsališča.

V prvi tekmi izločilnega dela prvenstva so imeli Jeseničani veliko dela, da so premagali Beograd s 6:3 (2:2, 2:1, 2:0). Bolj učinkovito pa so prvo igro končali Celjani, ki so premagali Partizana s 7:4 (5:2, 1:1, 1:1). V borbi za tretje mesto je Beograd premagal Partizana z 8:7 (5:3, 1:2, 2:2). Nekaj minut pred koncem tekme je kazalo, da bo Partizan zmagovalec tega dvoboja, saj je vodil s 7:6. Vendar so bili mladinci Beograda boljši v finishu in dosegli dva odločilna gola ter s tem tudi zmago.

Prizor s finalne tekme med mladimi hokejisti iz Jesenic in Celja. Gostje napadajo ...

Hokej na ledu

Zanimanje za finalno tekmo med Jesenicami in Celjem je bilo upravičeno. Domačini so se uspešno upirali samo prvi dve tretjini, pozneje pa jim je zmanjkalo sape in izgubili dvoboj s 5:0 (1:0, 0:0, 4:0). Že rezultat pove, da je odločilen vpliv na potek dvoboja imela boljša kondicija. Navzlic porazu je mlado moštvo Celja lepo zaigralo. Zlasti se je odlikoval vratar Peter Podsedenšek ter Ivan Ratej, ki je bil sploh najboljši igralec te igre. Mimo njiju sta se močno izkazala še Kolenc in V. Cretnik.

NOVO ŠPORTNO DRUŠTVO

Spet novo športno društvo!? Saj jih imamo že preveč ... bi mislil bralec ob naslovu članka. Gre le za novo športno društvo, ki ga je z velikim zanimanjem ustanovila mladina na tretji osnovni šoli v Celju. Ustanovna skupščina, ki jo je vodil tov. Tone Zorko je bila razgibana. V razpravo so posegli tudi pionirji iz nižjih razredov, ki so želeli imeti v upravnem odboru svoje zastopstvo. Pri tem so tudi uspeli in tako je morala kandidacijska komisija izpolniti svoj predlog in vanj vnesti tudi najmlajše.

Zagotoviti množičnost

Pred nekaj dnevi so se k rednemu letnemu zborovanju zbrali planinci Tovarne emajlirane posode. Prav tako kot je bil zanimiv njihov občni zbor, je bila zanimiva tudi razstava, ki je prikazovala nekatere dejavnosti planinske skupine »Emajl«. Poleg tega so razstavljali opremo gorske reševalne službe, opremo za planince in že v razstavi nakazali nekatere najvažnejše naloge v bodoče.

Kljub nekaterim velikim uspehom planinske skupine »Emajl« pa le še opažajo, da planinstvo ni tako množično kot bi moralo biti. Na občnem zboru so zato sprejeli sklep, da bodo v bližnji okolici Celja priredili v pomladanskih ali v poletnih mesecih tabor, ki bi se ga naj udeležili vsi planinci in njihove skupine s svojimi družinami. V načrtu imajo šest izletov z avtobusom, nameravajo tudi v Dolomite, pomagali pa bodo tudi vsem tistim, ki želijo prehoditi slovensko transverzalo. V Tovarni emajlirane posode imajo zdaj že pet tovarišev, ki so prehodili to veliko slovensko pot.

Premalo kegljaških stez

Preteklo soboto je bila letna skupščina Okrajne kegljaške zveze. Med gosti so se je udeležili tudi zastopnik republiške zveze kegljaških športov Emil Novak, sekretar Okrajnega odbora SZDL Stane Sotlar ter predsednik Okrajne zveze Partizan Franc Vitanc.

Iz obširnih in kritičnih poročil ter poznejše razprave smo razbrali, da je kegljaški šport sicer dosegel v lanskem letu lepe uspehe, ki pa bi lahko bili še večji, če bi celjski kegljači (okoli pet sto po številu) ne občutili tako zelo boleče pomanjkanje kegljaških stez. Edino štiristezno kegljišče Ingrada je za vse celjske kegljače premajhno. Pomanjkanje stez najbolj tare mladince in ženske, ki v našem okraju nikakor ne morejo priti iz začetnih težav.

Na občnem zboru so podelili tudi pokale okrajnim prvakom. Tako so bili v mednarodnem slogu najboljši uspešni kegljači Ingrada, oziroma pozneje tekmovalci ŽKK Celja. Tudi borbene partije so pripadle Ingradu. Med posamezniki pa je naslov okrajnega prvaka osvojil Ivo Krajnc, član Elektra

Uspehi, na katere so ponosni

Leto dni je kratko obdobje v življenju organizacij za telesno vzgojo. Da pa se tudi v tako kratkem času dajo doseči vidni uspehi, smo se prepričali na letni skupščini partizanskega društva »Kajuh« v Celju. Pred letom dni so gojenke Kajuhovega dijaškega doma ustanovile svoje telovadno društvo, v katerega je včlanjenih 92 mladink. Kljub pičlim finančnim sredstvom, so bili rezultati dela zadovoljivi. Z obiskom prednjaških tečajev so dobili ustrezen vaditeljski kader. Teden za tednom so vse gojenke doma obiskovale redno vadbo, vmesni čas pa izkoristile za posebno vadbo. V tem mladem društvu so navdušeni za rokomet, odbojko in namizni tenis. Med največje uspehe je pač šteti osvojitev občinskega in okrajnega prvenstva v odbojki, nadalje drugo mesto na občinskem prvenstvu v rokometu itd.

To so v kratkem uspehi, na katere bi lahko bila ponosna tudi močnejša društva. Zato pa imajo največ zaslug predsednica Remicova, načelnica Bantamova ter vaditeljice Tovornikova, Gabrškova in Podkrižnikova.

Partizan Kajuh je zgleden in edinstven primer telesnovzgojnega društva pri nas. Zato smo prepričani, da bo tudi nova uprava z mladinko Milko Pintaričevo kot predsednico društva v letošnjem letu pokazala še večjo razgibanost.

Tekači na smučeh

Zadnjo nedeljo je smučarsko društvo Celje izvedlo tekmovanje v teku in po terenih Vipote in Tovsta s startom in ciljem pri Celjski koči. Izredno lepo vreme in še kar dobre snežne razmere so privabile veliko izletnikov in smučarjev. Tudi udeležba nastopajočih v tej redki smučarski disciplini je bila zadovoljiva, saj je v vseh oddelkih nastopilo 23 tekmovalcev.

Moški so tekmovali na 6 km dolgi progi, mladinke pa na tri. V moški konkurenci je najboljši čas dosegel Ivan Runovc 15,13 minute, 2. Adolf Sumer 15,28; 3. Herman Koželj 15,44; 4. Jože Rozman 17,21; 5. Alojz Koren 18,26 itd.

Pri mladinkah je zmagala Cvetka Sajdlova v času 12,55 pred Hermino Skerlovnikovo 13,20 minute.

Šport v kratkem

KOSARKA. Zimsko košarkarsko prvenstvo Celja se bliža koncu. Zadnje tekme bodo v nedeljo, ko se bosta v borbi za prvo mesto srečali ekipi Šoštanja in Celja, v borbi za tretje pa Žalca in Velenja.

— — —

ROKOMET. Zadnji dan minulega tedna je končal instruktorski tečaj, ki ga je pripravila komisija za rokomet pri Okrajni zvezi Partizan. Vsi tečajniki so opravili instruktorski izpit, zraven tega pa postali sodniki-pripravniki. Tečaj je uspešno vodil Vlado Pocajt.

Mlada društva - veliki uspehi

Zadnje dni januarja so tudi člani društva Ljudske tehnike pri celjski Klimi podali obračun enoletnega dela. Čeprav dela društvo šele tri leta, so navzlic temu dosegli takšne uspehe, na katere so upravičeno ponosni. Pri izpolnjevanju nalog jih je vodilo načelo — skrb po strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju.

Svojo dejavnost so razvijali v štirih sekcijah. Od teh je največ članov združila strojna sekcija. Pa tudi sicer so strojniki pokazali največ uspehov, zlasti pri izdelavi prototipov. Najbolj ponosni pa so na krožno žago za rezanje pločevine, da ne omenjamo raznih grelnih aparatov, ventilatorjev, orodja ipd.

V avto-moto krožku so imeli 45 članov; vsi tečajniki so opravili izpit za voznike-amaterje. Zelo živahno je bilo tudi v foto krožku, kjer so med drugim izvedli A tečaj s trinajstimi kandidati.

Najmlajši krožek — elektro-radio — je šele v povojih. Zato tudi njegovi člani niso dosegli pomembnejših rezultatov. Del krivde za to pa nosi tudi pomanjkanje ustreznih prostorov. Pa tudi sicer so ostali prostori edini nerešeni problem društva Ljudske tehnike pri Klimi. S preselitvijo podjetja v nove prostore bo tudi društvo Ljudske tehnike dobilo ustrezne delovne prostore. Spričo tega so gledanja na nadaljnje delo te organizacije zelo optimistična.

Hvaležna je ugotovitev, da se člani društva Ljudske tehnike pri Klimi niso zaprli vase, temveč, da so pomagali tudi tistim, ki so bili njihove pomoči najbolj potrebni, to pa je učencem prve in pomožne šole. Medtem, ko so prvim uredili foto temnico so drugim pomagali z najrazličnejšim orodjem. -mb

REŠEVANJE KARAMBOLIRANIH VOZIL

V zadnjem tednu preteklega meseca gasilci celjske poklicne čete niso imeli dela na požariščih. Rdeči petelin se je skril pred mrazom. Da bi ga tudi dež pregnal ... Zato pa so bili bolj agilni pri reševanju karambeliranih vozil. Vse kaže, da je imela gladka cesta dosti vpliva na to, da so se zadevali avtomobili in da so traktorji drseli v obcestne jarke.

Tako so že 25. januarja reševali 7 tonski tovorni avto, ki mu je prikolica na gladki cesti ni sledila po pravih tirih. Dva dni za tem so morali posredovati dvakrat. Prvič pri Rimskih Toplicah, kjer so postavljali »na noge« prevrnjeni traktor, drugič pa pri Ivancih, kjer so morali naložiti Fiat in ga odpeljati v celjsko Avtoobnovo.

Predzadnji dan januarja pa so imeli polne roke dela še na Pračulah, kjer so vlekli poltovorni avto potem, ko se je zadel v avtobus. Tej nesreči je botrovala tudi ozka cesta.

BRANKO ZEMLJIČ

Dne 24. januarja smo v Ljubljani na viškem pokopališču spremili na zadnji poti Branka Zemljiča, moža, ki je z vso svojo življenjsko dejavnostjo pripadal deželi hmeljarjev in sajlavarjev. Kot šolnika se ga s hvaležnostjo spominjajo v Solčavi, Rečici, Bočni in Celju, saj je vestno vršil učiteljsko službo 38 let. Svoje učiteljsko poslanstvo je vsa ta leta pojmoval kot širok prosvetni aktivist in se kot tak uveljavil z neugnano vnemo in izrednim uspehom kot igralec, režiser, pevec, sadjar, čebelar in organizator. Bogato je bilo tudi njegovo publicistično delo, saj je sodeloval pri 19 revijah, listih in publikacijah.

Pokojni Zemljič je bil trideset let tajnik Savinjske podružnice Slovenskega planinskega društva. Štejemo ga med pionirje slovenske pokrajinske fotografije. Mnogi Celjani ga pomnijo kot duhovitega humorista. Planinska zveza ga je odlikovala s srebrnim znakom.

Pokojni je bil nadalje dober pevec, saj je bil kot mladenič angažiran v graški operi. Ustanovil in vodil pa je zlasti v Savinjski dolini vrsto pevskih zborov. Bil je 20 let član Celjskega gledališča.

Vredno je omembe, da je Branko Zemljič med vojno ohranil Logarski dolini njeno ljudsko ime.

Zadnji dve leti je bil v Ljubljani, čeprav ga je srce vleklo nazaj v njegovo ljubo Savinjsko deželico.

Z Zemljičem je odšel od nas lep del življenjskega utripa Savinjske doline.

Če je lepa ...

V trgovino »Center« je vstopila majhna punčka. Imela je štiri, največ pet let.

Kmalu je prišla na vrsto. Na prodajalčevo vprašanje, kaj želi, mu je izročila listič, na katerega je brižkone mamica napisala:

Prosim steklenico olja znamke Favorit.

Ko se je prepričal, da olja te znamke trenutno nimajo na zalogi, ji je rekel:

Favorita nimamo, ali hočeš Zvezdo?

Mala punčka je na široko odprla lepe oči. Nič ni dejala, samo gledala ga je. Kdo ve, kaj se je tisti hip godilo v njeni glavici in kakšne misli so se prepletale. Pa jo je prodajalec spet vljudno vprašal:

Ti dam Zvezdo?

Da, se je oglasila, samo če je lepa!

KRONIKA NESREČ

PONESREČENA OTROKA

Pri Kovačičevih, v Drveniku pri Lesičnem, so kuhali smolo, pomešano z bencinom. Nastala je eksplozija. Pri tem je 14 letna Dragica dobila opekline po glavi in nogah, njen 12 letni brat Jože pa po glavi in telesu. Oba so prepeljali v bolnišnico.

V PRETEPU ...

V Loki pri Zusmu so se stepli vročekrvneži. Ciril Penič jih je v pretepu dobil po glavi.

NESREČNI PADCI

Pri drsanju je padel Milan Zigon s Partizanske ceste. Dobil je pretres možganov. Franc Krajnc iz Višnje vasi pa je padel po stopnicah in si poškodoval nogo. — Srečko Šket iz Creta si je zlomil nogo pri sankanju. — Silva Domitrovič iz Gotovelj je padla s kolesom in si poškodovala nogo.

TOK GA JE POŠKODOVAL

Ivan Tkavc iz Podvina pri Polzeli je napeljaval električno žico. Pri delu ga je električni tok poškodoval po rokah.

Celjski TRG

Cene v oklepaju veljajo za državni sektor.

Krompir 20—22 (20), zelje v glavah — belo 40 (30—60), zelje v glavah — rdeče 60 (40—50), repa 30, kisla repa 40 (40), ohrovt 60 (40—60), pesa 50 (30—50), korenje 50—100 (46—50), koleraba 40 (30), peteršilj 150—200 (120—180), špinača (400), solata splitska 80—120 (90), motovilec 400, radič 350 (200—250), cvetača (100), hren 200, fižol 100—120 (115—135), fižol — visok 80—100 (100—115), por 80 (60), čebula 120 (78), česen 200—260 (160), jabolka 40—70 (40—80), pomaranče (200), limone (220), jajca 23—25 (22—24), mleko 46 (46), smetana 280, skuta 180, domače maslo 600—800, perutnina 400—900.

Trg je dobro preskrbljen. Špinače še vedno ni. Cene so ostale enake. Od srede, ko je popustil mraz, je na trgu tudi motovilec.

Gibanje PREBIVALSTVA

V času od 21. do 28. januarja 1961 je bilo rojenih 25 dečkov in 30 deklic.

Poročili so se:

Franc Mak, ključavničar iz Zagrada in Terezija Mlakar, delavka iz Ostrožnega. Janez Hajnšek, mizar iz Šmarjete in Jožefa Kukovič, delavka iz Celja. Ivan Lubej, livar iz Store in Ana Plank, gospodinja iz Kompol. Jožef Kotnik, delavec iz Levca in Rozalija Rihtar, bolniška strežnica iz Lave. Anton Rinaldo, zidarlivar in Alma, Ljudmila Ceh, tkalka, oba iz Žalca. Franc Kornik, kovinostrugar iz Zg. Hudinje in Milena Stritih, kuharica iz Celja. Dragutin Cvrtila, delavec iz Celja in Agata Grinžek, delavka iz Donjega Jesenja. Vincenc Arčan, uslužbenec iz Šmarjete in Justina, Helena Vrtačnik, uslužbenka iz Dobrne. Ivan Partlič, učitelj in Olga Frank, učiteljica, oba iz Makol. Slavko Šoštarič, delavec iz Trnovelj in Dolores Kidrič, uslužbenka iz Dolge gore. Franc Petrovič, dimnikarski pomočnik iz Tolmina in Jera Štefanič, gospodinja iz Celja.

Umrli so:

Modesta Kopriva, delavka iz Liboj, stara 50 let. Helena Gorenjak, vzdrževana oseba iz Celja, stara 73 let. Dragutin Premužak, upokojenec iz Des. Ivaniča, star 57 let. Marija Sernec, gospodinja iz Celja, stara 70 let. Franjo Govedič, oskrbovanec Doma onemoglih iz Slov. Konjic star 55 let. Dragonja Mratinković, gospodinja iz Celja, stara 66 let. Avguštin Zabovnik, rudar iz Zagorja ob Savi, star 44 let. Frančiška Drobne, gospodinja iz Zavodne, stara 84 let. Ana Gorjanc, gospodinja iz Celja, stara 73 let.

Olimpu bo treba pomagati

TEKMOVANJE JUDOISTOV V SPOMIN INŽ. IVA REYA

Bolj kot kdajkoli prej je zadnji občni zbor športnega društva Olimpa, v ponedeljek 30. januarja popoldne pokazal, da so v društvu napravili velik korak naprej, hkrati pa zašli v težave finančnega značaja, ki jih sami ne bodo mogli rešiti. Vanje pa so zašli ne zaradi slabega gospodarjenja, temveč edinole zavoljo tega, ker so hoteli čim bolj uresničiti svojo osnovno nalogo — in to nuditi industrijskemu delavcu čim več zdravega in potrebnega športnega užitka. Zaradi tega moramo napisati, da težave niso, ali naj bi ne bile samo njihove, temveč obveznost širše skupnosti. S tem pa hkrati trkamo na zavest in pripravljenost gabrskih in ostalih delovnih kolektivov, družbenih in političnih organizacij, da pomagajo plačati več milijonov dinarjev dolga. Upajmo, da ta klic na pomoč ne bo ostal brez odmeva.

V primerjavi s prejšnjim obdobjem so pri Olimpu povečali število aktivnih športnikov od 218 na 280. Kot so pokazala poročila, pa tudi zelo zanimiva razprava, je nogomet še zmeraj na prvem mestu. Ligaška enajstorica Olimpa tekmuje v slovenski conski ligi. Deseto mesto ob zaključku jesenskega dela tekmovanja je sicer lepo, navzlic temu, pa bodo morali napeti več sil, če bodo hoteli ostati v družbi najboljših slovenskih enajstoric. To je njihova želja in hkrati želja celjske športne javnosti. Zato ni naključe, da bodo v spomladanskem delu prvenstva posvetili temu cilju vso skrb. Bolje kot starejši so se izkazali mladinci, ki zavzemajo tretje mesto na lestvici republiškega tekmovanja. To je lep uspeh, ki je prišel pravzaprav nepričakovano. Kakor na občnih zborih ostalih celjskih nogometnih kolektivov, tako so tudi pri Olimpu grajali dejstvo, da je Celjska nogometna podzveza pozabila na pionirje in zanje ni pripravila tekmovanj. Tak odnos do najmlajših nogometašev se zna v prihodnosti hudo maščevati, saj mladina hoče tekmovati. V celoti so nogometaši Olimpa lani odigrali 75 tekem, od tega so dosegli 33 zmag, 11 neodločenih izidov ter 31 porazov. Dali so 215, prejeli pa 157 golov.

Z izgubo inž. Reya so judoisti Olimpa izgubili ne samo svojega voditeja, temveč tudi učitelja in najboljšega prijatelja. Z veliko bolečino so sprejeli vest, da so ga vzele planine. Da bi mu ohranili trajen spomin, bodo pripravili vsako leto odprto prvenstvo Jugoslavije v judu za pokal pokojnega ustanovitelja te dejavnosti v Celju. Zdaj je njegovo mesto zavzel Ivan Ratej. Sicer pa čaka letos Olimpove judoiste še tekmovanje v slovenski ligi.

Pomanjkanje finančnih sredstev je imelo svoj vpliv tudi na boksarje. Ker niso mogli nuditi niti minimalne odškodnine znanemu trenerju Karlu Cugliatiju, jih je slednji moral zapustiti, pa čeprav nerad. Ne glede na to, upajo, da se bodo razmere že v kratkem tako izboljšale, da se bo povrnil med svoje ljubljene učence. Sicer pa bodo morali pri Olimpu najti tudi sredstva za nabavo ringa in montažnega odra. Brez teh dveh rekvizitov si zadovoljivega dela sekcije za boks ne moremo zamišljati. Boks mora dobiti enakopraven položaj z nogometom. To tudi zaradi izrednega zanimanja tako aktivnih ljubiteljev te panoge, kot športnega občinstva. Trenutno pa je strokovno skrb v tej sekciji prevzel mladinec Trefalt.

Kegljači so bili tudi lani zelo pridni in dosegli nekaj lepih športnih rezultatov. Želja po lastnem kegljišču je upravičena. Sekcija za odbojko še ni dosegla zaželenega razmaha, pa čeprav ima vse pogoje za delo, zlasti pa za delo v poletnih mesecih, kajti prostora za zimsko vadbo nimajo. Škoda, da je namiznoteniška sekcija zaspala.

Medtem, ko je še v ponedeljek vladal na drsališču v celjskem mestnem parku pravcati živ-žav, pa se je zadnje dni gladka ledena ploskev spremnila v jezero. Prišla je otoplitev in z njo konec zimskega veselja.

Celjski mozaik

V aprilu obisk AUSCHWITZA

Sekcija internirancev in zapornikov pri Okrajnem odboru Zveze borcev v Celju pripravlja v mesecu aprilu skupaj s Kompasom v Celju 6-dnevno potovanje preko Madžarske in Čehoslovaške v Oswiecim na Poljskem, kjer je bilo zloglasno koncentracijsko taborišče znano pod imenom Auschwitz. V tem taborišču je bilo na stotine naših zavednih ljudi, mnogi med njimi pa so končali svoje življenje v plinskih celicah.

Ker bo obisk taborišča povezan z ogledom te mučilnice nemškega fašizma, bi bilo zaželeno, da bi se tega potovanja udeležili v čim večjem številu. Še posebej pa bodo prav gotovo za ta obisk zainteresirani nekdanji interniranci in svojci umrlih v tem taborišču.

Prijave sprejemajo sekcije internirancev pri občinskih odborih Zveze borcev, kjer bodo interesenti dobili tudi vsa potrebna navodila. Rok prijave je do 10. februarja 1961.

Ljudska knjižnica v Celju dobi nove prostore

Po številnih razpravah, analizah in pregledih prostorov ob gledališki stavbi v Celju, kjer ima sedaj svoje skladišče podjetje »Lesnina«, so se dokončno odločili, da bo te prostore dobila ljudska knjižnica. Glavni razlogi za tako odločitev so, da bi bilo potrebno za ureditev kavarne v teh prostorih okoli 40 milijonov dinarjev, kar bi bilo nerentabilno. Razen tega pa bi kljub temu morali še posebej od drugod dovažati razna jedila, pecivo in podobno. Gradbeniki so tudi opozorili, da notranjost prostorov ni primerno izolirana, tako da bi v tej kavarni tudi ne mogli pripraviti glasbenih programov.

Sodijo pa, da obstaja možnost za ureditev ustreznih kavarniških prostorov po preselitvi Narodne banke v novo poslopje, ki ga gradijo nasproti stavbe okraja. Ta prostor bi imel še to prednost, da bi ga lahko za kavarniške prostore priredil tako, da bi koristili kuhinjske kapacitete »Mignona«. Vendar velja pripomniti, da je to le predlog, o katerem bodo kasneje, ko se bo denarni zavod preselil, razpravljali ustrezni organi.

Čez prostrano MENINO

V šoskem aktivu Ljudske mladine v Gornjem gradu so se letos pojavile močne težnje po smučarskem tečaju v polletnih počitnicah. Zanj bi bila najprimernejša valovita Menina, s svojimi idealnimi smučarskimi tereni, so predlagali učenci. Zato je aktiv na svojem sestanku sklenil, da mora tečaj organizirati navzlic nekaterim predvidenim oviram. Rečeno, storjeno. Sicer se to ni tako hitro zgodilo kot napisalo, vendar pa so zamisel z iznajdljivostjo, požrtvovalnostjo in razumevanjem uresničili.

— Potrebna finančna sredstva smo dobili z nabiralno akcijo. Pri tem smo opazili, da so nam pomoč naklonila samo gornjegrajska društva in ustanove. Zelo radi bi se zahvalili Zvezi borcev in planinskemu društvu v Gornjem gradu, katerih podpora je bila največja.

Prvi dan počitnic se je dvajset tečajnikov, skupaj s tremi člani vodstva: tov. Tratnikom, Drčarjem in Ravnakom odpravilo na težavno pot. Visok sneg je predstavljal težko zapreko. Zato smo se šele po šesturni naporni hoji znašli v toplem zavetju planinskega doma. Spotoma smo peli »Oh, kako je dolga, dolga pot . . .«, v domu pa se je »Lepojdi zmano v planine . . .« kmalu umaknila globokemu spanju za kmečko pečjo.

Dnevi so minevali; vendar niso bili enolični. V koči smo se zabavali z igrami, pripovedovanjem in predavanji o smučanju. Sami smo skrbeli za dovoz hrane, pomagali smo v kuhinji in pospravjali. Zares nismo se dolgočasili.

Na Menini je padlo veliko število partizanov. Tega nas spominja tudi spomenik blizu planinskega doma. Na plošči pa so vklesane besede: Vsem mrtvim, a nesmrtnim borcem, ki jih v naročje vzela je Menina.

V tišino pogreznjena zasnežena narava, čudoviti tereni, ki so žal le malo znani in pa tovarištvo med nami je vzbujalo prijetno razpoloženje. V tečaju smo hitro napredovali, čeprav je snežna odeja trpela zaradi naših padcev.

Milan Mavrič

Občni zbor planinskega aktiva na gimnaziji

Pred dnevi je bil občni zbor planinskega aktiva na celjski gimnaziji. Iz poročila je bilo razvidno, da je gimnazijski aktiv med najmočnejšimi v celjski občini, saj vključuje okrog 250 mladincev, po novem letu pa se je vključilo še okrog 200 novih članov. Dosedanje delo planinskega aktiva je bilo zelo živahno. Gimnazijski planinci so se udeležili mnogih akcij planinskega društva, med drugim so dali tudi tri skupine na »Pohod po poti XIV. divizije«, dalje, udeležili so se »Pohoda ob žici okupirane Ljubljane« in nekaterih drugih akcij. V načrtu za naslednje obdobje pa imajo že organizacijo skupnih izletov in podobno.

Na občnem zboru so izvolili za novega predsednika planinskega aktiva tovariša **Staneta Plausteinerja.**

SE VEC MLADINE

Pred dnevi je bil redni letni občni zbor strelske družine na Polzeli. Navzlic lepim uspehom so ugotovili, da imajo še velike možnosti pri povečanju števila članov, zlasti pa, da zajamejo v svoje vrste še več mladine. Zaenkrat imajo 50 članov ter 30 pionirjev. V glavnem to članstvo predstavlja mladina iz tovarne nogavic.

Na zboru so sklenili, da bodo končali delo pri gradnji strelišča za malokalibrsko puško.

Zanimivo je, da je strelska družina ustanovila tudi orkester, ki skrbi za razvedrilo svojih članov.

Pri volitvah so predsedniško mesto zapali tov. Antonu Povšetu, za sekretarja pa so izbrali tov. Alojza Kronovška.

I. P.

RAZPIS
Okrajna zveza »Partizan« Celje
prosto delovno mesto
razpisuje
prosto delovno mesto
MOŠKEGA INSTRUKTORJA
za telesno vzgojo.
Pogoj: dovršena višja šola za telesno vzgojo ali prednjak I. razreda s prakso.
Pismene prošnje poslati do 15. II. 1961 na okrajno zvezo »Partizan« Celje, Titov trg 3/I.
Prejemki po pravilniku in sistematizaciji delovnih mest Partizana Jugoslavije.

CELJSKI tednik

Uredništvo Celje, Titov trg 5 — poštni predal 16 — telefon 25-23 in 24-23 — uprava: Celje, Trg V. kongresa 5 — poštni predal 152 — telefon 23-75 in 2089 — Tekoči račun pri Komunalni banki Celje 601-70-1-636 — izhaja ob petkih — letna naročnina 800, polletna 400, četrtletna 200 din — Inozemstvo 2.400 — posamezna številka 20 din — rokopisov ne vračamo.

Vse kmetovalce, ki so doslej direktno prejemali pivovarske tropine v Pivovarni Laško, obveščamo, da se s tropinami doslej oskrbujejo le preko kmetijskih zadrug.

za leto 1961 so sklenjene kupoprodajne pogodbe za vse razpoložljive količine.

ELEKTROPRENOS
Ljubljana
obrat Laško
razpisuje delovno mesto
elektrotehnika
Plača po tarifnem pravilniku.
Pismene prijave z opisom dosedanjih zaposlitev vložite do 15. 2. 1961 na goornji naslov.

SPREJMEMO
TRGOVSKEGA POMOČNIKA ZA POSLOVODJO IN TRGOVSKEGA POMOČNIKA(CO)
kot prodajalca-ko, za otvoritev nove poslovalnice VARTEKS OBLEKE, Slov. Konjice.
Plača po tarifnem pravilniku Varaždinske tekstilne industrije, trgov. mreža, Varaždin.
Nastop takoj oziroma po dogovoru. Ponudbe pismeno ali osebno do 10. februarja 1961 na poslovalnico VARTEKS OBLEKE, Celje, Prešernova ulica 8.

OKRAJNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE V CELJU
obvešča, da posluje od 1. februarja 1961 dalje tako:
Vsak ponedeljek, torek, četrtek, petek od 7—14;
vsako sredo od 7—12 in od 14—18;
vsako soboto od 7—12.
Vsak dan pa sprejema vloge na sobi 86 (sprejemna pisarna), prijave in odjave pa v sobi 93.
Za stranke bo posloval ob sredah, in to dopoldne in popoldne.
Izven tega časa strank ne bo sprejemal

RAZPIS
Komisija za razpis mest direktorjev pri ObLO Žalec razpisuje na podlagi 21. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRj, štev. 52/57) mesto
poslovodje
obrtne delavnice »MIZARSTVO« Žalec.
Pogoji: visokokvalificiran obrtni delavec v lesni stroki z vsaj 5-letno prakso v vodenju podjetja.
Kolkovane prošnje z dokazili strokovne izobrazbe in prakse je poslati Občinskemu ljudskemu odboru v Žalcu najkasneje do 15. februarja 1961.

Pri izbiranju kvalitetnega pralnega sredstva upoštevamo tudi vsestransko uporabnost.
OSKAR pere v pralnem stroju, enako uspešno, kot pri ročnem pranju. OSKAR torej v vsako gospodinjstvo!
Za belo in pisano perilo OSKAR, — za volno, svilo, nylon in perlon detergent »PERILO«.

»ALPOS« tovarna aluminijaste opreme Šentjur pri Celju
razpisuje prosto delovno mesto
1 administrativno uslužbenko
v splošnem oddelku
Pogoji: absolventka administrativne ali srednje ekonomske šole.
Prijaviti se osebno ali po pošti do 31. 1. 1961.
»ALPOS« Šentjur pri Celju

OBJAVE IN OGLASI

ZAHVALE

Ob prerani smrti našega dragega moža, očeta in tasta Ivana Pšek se zahvaljujemo vsem znancem in prijateljem, ki so sočustvovali z nami, ga spremili na njegovi zadnji poti ter darovali vence. Posebno se zahvaljujemo kolektivoma Apnenik Pečovnik in Avtomehanike Celje ter kolektivu Železniške postaje Grobelno.

Žalujoča žena
in otroci z družinami

Ob težki izgubi našega ljubega sinčka Herič Dušana izrekamo iskreno zahvalo zdravniškemu osebju infekcijskega oddelka Celjske bolnišnice za vso mu dano pomoč, darovalcem vencev in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti. Častiti duhovščini in za ganljive besede Elici.

Žalujoča mamica, ati,
omika, botra in teta Justi

Iskreno se zahvaljujem za požrtvovalnost pri uspešni operaciji na kirurgičnem oddelku bolnišnice v Celju dr. Arhu, dr. Strokolu in dr. Rojcu, sestram Elzi, Štefki in Heleni ter ostalemu strežnemu osebju.

Hvaležna pacientka
Majcen Angela
iz Vilharjeve ulice.

Za uspešno zdravljenje opeklin se prisrčno zahvaljujem dr. Pipu, primarju dr. Šušteršiču, sestram, posebno sestri Gabrijeli ter strežnemu osebju reparatornega oddelka bolnišnice v Celju.

Marovt Jože,
Podvrh 96, Braslovče

GLEDALIŠČE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE
Petek, dne 3. febr. ob 20. uri — Leslie Stevens: Zakonski vrtiljak. Gostovanje v Slovenskih Konjicah.
Sobota, 4. febr. ob 20. uri — Leslie Stevens: Zakonski vrtiljak. Gostovanje na Vranskem.
Nedelja, 5. febr. ob 15.30 — Leslie Stevens: Zakonski vrtiljak. Izven. Vstopnice so v prodaji.
ob 20. uri — O'Neill: Pesniška duša. Gostovanje v Zagrebu.
Torek, 7. febr. ob 20. uri — Leslie Stevens: Zakonski vrtiljak. Gostovanje v Velenju.
Četrtek, 9. febr. ob 16.30 — Razgovor z občinstvom pred premiero Kališnikove drame »Ozka špranja za sonce«. Vstop prost.
Petek, 10. febr. ob 19.30 — Štefan Kališnik: Ozka špranja za sonce. Krstna predstava. Premierski abonma in izven. Vstopnice so v prodaji.

KINO

KINO UNION
6.—9. 2. 1961 »POLIKARP«, italijanski film

KINO METROPOL
2.—5. 2. 1961 »RADOSTNA LETA«, ruski barvni film
6.—9. 2. 1961 »LASTOČKA«, ruski film

MATINEJA
5. 2. 1961 »VOLČJA JAMA«, češki film

DPD SVOBODA CELJE — MLADINSKI KINO
Dne 4. in 5. 2. 1961 »POKORNO JAVLJAM«, češki film

GIMNAZIJA CELJE
Dne 4. in 5. 2. 1961 »SEN MALE MEI« — »SIVI RAZBOJNIK«, ruski film
Predstave so vsako soboto ob 16. uri ter vsako nedeljo ob 10. in 16. uri. Vstopnina enotna 20 dinarjev.

KINO DPD SVOBODA ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI
3. 2. 1961 »AVTOBUS, KI JE ZASEL, ameriški barvni Csc film
4. in 5. 2. 1961 »ZBOGOM OROŽJE«, ameriški barvni Csc film
8. in 9. 2. 1961 »PONOS IN STRAST«, ameriški barvni film

STANOVANJA

MLADA zakonca iščeta prazno sobo ali stanovanje. Naslov v upravi lista.

RAZPISI

DELAVSKA UNIVERZA IN DRUŠTVO STENOGRAFOV IN STROJEPISCEV OKRAJA CELJE
razpisujeta vpis
V NADALJEVALNI STENOGRAFSKI TEČAJ.
Pismene prijave naj vložijo le absolventi začetnih stenografskih tečajev iz prejšnjih let na tiskovini, ki jo dobe v upravi Delavske univerze Celje, Malgajeva 2. Vpisovanje bo 6. februarja 1961 od 14. ure dalje na Ekonomski šoli v Celju, drugo nadstropje (strojepisnice), kjer dobite tudi navodila o začetku tečaja.

RAZNO

ZAMENJAM eno in pol sobno stanovanje za slično ali večje proti nagradi. Naslov v upravi lista.
OSKRBUJEM starejšo osebo, če mi odda stanovanje. Naslov v upravi lista.
INSTRUIRAM angleščino. Naslov v upravi lista.
IŠČEM honorarno zaposlitev za delo mandatnih tožb in razčiščevanja dolžnikov pod šifro »Zanesljiv« Celje.
UPOKOJENEC išče upokojenko z lastnim domom za skupno življenje pod šifro »Pomlad«.
IZGUBILA sem denarnico na cesti od gostilne Belej do mesta. Poštenega najditelja prosim, da jo vrne na naslov »Upravi lista«.

Vojna pošta 1695 Celje razpisuje
LICITACIJO
za prodajo
1. Pomije,
2. Odpadne moke iz pekarne.
Licitacija bo ustmena dne 6. februarja 1961. leta ob 9. uri v prostorih Doma JNA.
Interesenti naj se javijo ob določeni uri v Domu JNA, kjer dobijo potrebne podatke.
Iz pisarne V. P. 1695 Celje

ZAMENJAM hišniško stanovanje, 2 sobi in kuhinja, za enako v Celju, Zidanškova 13.

PRODAM

RABLJENO SPALNICO prodam. Černelc, Cankarjeva 13/II.
JABOLKA (bobovec) prodam. Naslov v upravi lista.
PRODAM vinograd z gospodarskim poslopjem, novo strešno opeko (zarezno), nova garažna vrata 3×3 m. Naslov v upravi lista.
SAMSKO sobno pohištvo prodam. Naslov v upravi lista.
TELEVIZOR, ekran 53, prodamo iz osnovnih sredstev gospodarski organizaciji, če ne bo interesentov ga pa 8 dneh prodamo tudi privatniku. »Slovenski dom« Rogaška Slatina.

Živinorejsko-veterinarski zavod Celje,
Lava št. 26,
KUPUJE
večje količine sena in slame po najvišjih dnevnih cenah

Dražbeni oklic

Občina Celje bo po predlogu Komisije za popis osnovnih sredstev prodala na javni dražbi dne
15. februarja 1961 od 8—14
in po potrebi tudi naslednjih dni ob istem času razne premičnine, zlasti nakit, srebro, jedilni pribor, gostinski pult — ter pisarniško in stanovanjsko opremo in drugo.
Dražba bo v kletnih prostorih občine Celje, Gregorčičeva ulica št. 5.
Predmete se lahko ogleda eno uro pred dražbo in za časa trajanja dražbe.
Občinski ljudski odbor v Celju, dne 1. februarja 1961

ČITAJTE Celjski tednik

Na obisku PRI KENNEDYJEVIH

Pred dnevi je bilo v Washingtonu eno najsvečanejših ustoličenj predsednika ZDA v zadnjih sto letih. Mnogi imenujejo to ceremonijo kot eno »največjih predstav« na svetu. No, vzrokov za to ni malo in Amerikanci, ki ljubijo ob takih prilikah obilo pompa, so te vzroke s pridom izkoristili. Kennedy nosi s seboj celo vrsto superlativov: Doslej najmlajši predsednik ZDA, po Rosseweltu prvi izvoljen demokrat na krmilu, med najmlajšimi suvereni sveta. Celo kopico teh nadimkov pa mu je prinesla njegova Jacky, ki jo upravičeno smatrajo za lepo, najelegantnejšo in kot kaže tudi precej razgledano ženo.

Poslužimo se torej zadnjih vrat in se »prek tujih virov« dokopljimo do avdience pri družini Kennedy. Prišli smo prezgodaj. Stanovanje blizu Washingtona je prazno. Ne, ni. Mala Karolinca in šele po volitvah rojeni Jack sta doma z varuhi. Premrzlo je, da bi mogla prisostvovati kronanju svojega »daddyja«. Ko smo že tu, poglejmo malo po tej hiši. Vse je urejeno zelo sodobno z vidnim francoskim poudarkom. V kuhinji se mota francoski kuhar, postrežba je preprostejša in živahnejša od nekdanjih vladarskih komornikov z obrazi mumij in besednjakom, ki obsega »yes sir« ali pa »no sir«.

Pobrskajmo malo po družinskem albumu. Na hitro, da nas ne zalotijo. Kaže, da hišnima gospodarjema ni nikoli slabo odrezalo. Lepa Jackie Bouvier, hči francoskih aristokratov, pač ni danes pomela oči kot v sanjah. Njen konjiček je bil od malega politika, brezskrbno življenje njen stalni spremljevalec in bistra pamet nagrada narave za »povrhu«. Studirala je na sorbonski univerzi, se posvetila novinarstvu, potem pa se srečala s prikupnim Johnom, ki je mnogo obetal. Sicer pa tudi današnji 35. prezident ZDA ni začel kot recimo Washington, ki je bil spočetka drvar in se naposled znašel na krmilu države. Živahen harwardski študent ni zapravljal svoje inteligence z mučnimi vprašanji, kako se bo pretolkel skozi življenje. Očetove dividende so ga obvarovale tega. Kot poročnik mornarice se je tolkel v drugi svetovni vojni. Vojaška slava Amerikancem ni puhlica. Čvrsta ekonomska podstava, talent in ambicija sta ga pripeljali na politično pot, med opozicijske demokrate in pot navzgor je bila čvrsto začrtana.
Laga, slava borca pod zvezdnato zastavo.

Bodimo prizanesljivi in izognimo se garderobi prve dame, okoli katere so dvignili toliko prahu med volitvami, češ da se luksuz kosa daleč pred madam Nixon. Nekaj menda drži. Lepa »first lady« ima mnogo tistega okusa, ki bolda »tipizirani Ameriki« dela največ zgage med mondenskim svetom. Kakorkoli že, pri Kennedyjevih je zastopano 20. stoletje v polni meri. Bo to svetu kaj v korist?

Po to vprašanje je treba iti v Belo hišo, kjer je v tem času našega obiska prisegel John Kennedy. Če je bilo vsem prav, ko je izjavil, da prevzema oblast generacija 20. stoletja, da je treba začeti iskati stične, ne pa razdiralne točke, to bi med prisotnimi tisoči težko uganili.

Vendar nekaj drži. Medtem ko lady Jacky nadzoruje selitev v Belo hišo, je Kennedy že pokazal, da kljub mladim letom ni preveč »sramežljiv«. Prepovedal je prelete ruskega ozemlja, izdal nalog za podporo ubožnim družinam, se pokazal pristopnejšega za pereča mednarodna vprašanja. In prva žetev? Revni volivci so ugotovili, da zna držati besedo. Hruščev pa se mu je »olajšano nasmehnil« z izpustitvijo dveh pilotov, ki sta bila sklatena pred meseci nad polotokom Kolo.

John Kennedy s soprogo Jacky in podpredsednikom Johnsonom na svečanem plesu

Zlato sonce je posijalo skozi kopreno zaves. V posteljici se nekaj premika, preteguje in na drobno zeha. Naš Mihec se je izvolil zbuditi iz sladkega sna.

Ne, ne! Ne bom še vstal! Samo malo bom še mižal; samo majčkeno. Saj je menda še noč, ali pa se je sonce zmotilo. Ej, kako težko je življenje ljudi!

Dobro jutro mamica! Kaj je res že tako pozno? To mi je moral škodovati sinočnji puding, da sem navsezgodaj tako omotičen. Kot ti očka, katerikrati?

DOBRO JUTRO!

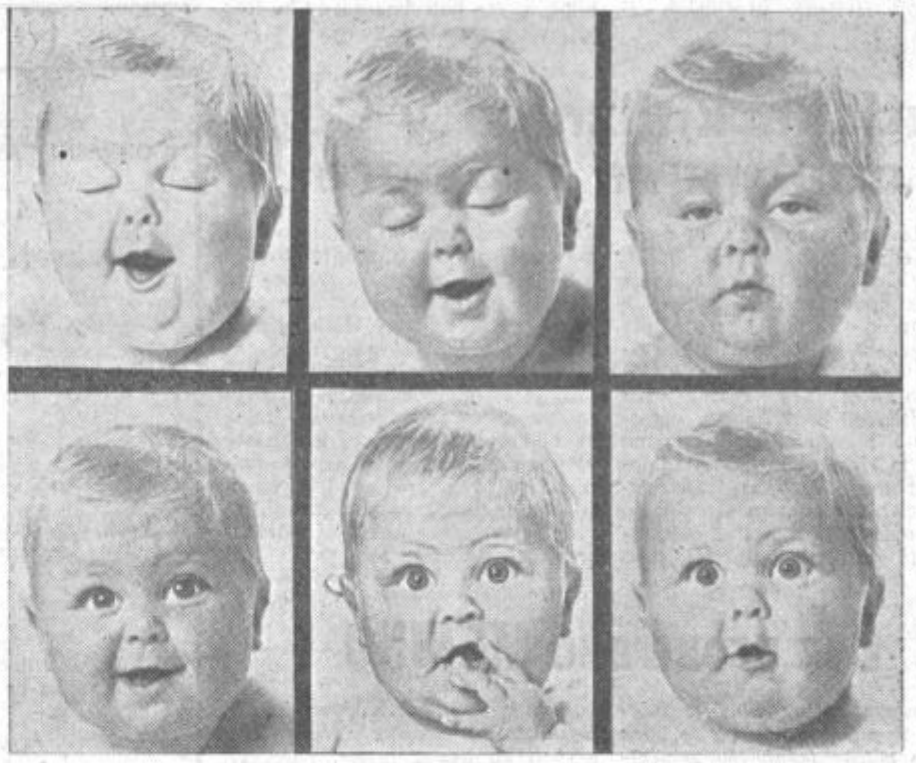

In kaj bo za zajtrk, če smem vprašati? Jajček? Hm. Boljše bi bilo, če bi bila klobasa. Ali pa recimo kar pošten kos jabolčnega zavitka. Dober zajtrk — dober dan!

Ojoj, mamica, nikar. Teh ovsenih kosmičev mi je že čez glavo. Praviš, da je to hrana za športnike. Prav, sem za to, da ne bom športnik, si tudi ti mamica?

Kdaj bo že enkrat tudi kaj po mojem. No navsezadnje kosmiči niso bili tako napak. Kako prijetno de, če je trebušček lepo napet. Do malice bom že zdržal.

DOMISELNO - DONOSNO

Poslovna domiselnost na Zapadu včasih doseže prav neverjetne okvirje, ki za naše pojme vključujejo tudi del neumnosti. Temu je vzrok prebilna konkurenca med začetniki in stabilnost utrjenih monopolov. Zapadna Evropa ima s svojim gostim cestnim omrežjem prav tako na gosto pretkano servisno službo. Mi si tega ne znamo prav predstavljati, kajti pri nas so servisne postaje še vse preredke, medtem ko nekje v gosto naseljenih področjih na Zapadu najdete celo po dve servisni postaji tudi eno poleg druge.

Nek danski lastnik servisne postaje v Kopenhagenu si je belil glavo o tem, kako naj se zoperstavi svojemu konkurentu v soseščini, ki je bil le za toliko cenejši, kolikor mu je omogočala prednost, da je zaposloval družinske člane. Naposled se mu je pobliskilo:

Najel je mlada dekleta, ki so morala znati vse posle okoli avtomobilov, od pranja, tankanja pa vse do manjših popravil. Morale so se znati voziti na kotalkah, da bi vzbujale vtis hitrosti in popolne mehaniziranosti, in kar je glavno, imeti so morale lepe noge in prikupne postave.

Posli so začeli cveteti, da je kaj. V kratka baletska krila opravljena dekleta so bila boljša vaba kot drobiž, ki so ga lahko vozniki prihranili pri sosedu. Toda vsa stvar ima tudi slabo plat. Danska je nordijska dežela. Zdajle v tem času dekleta gotovo ne drvijo golih nog naokrog?

Poznaš svoj kraj?

Katera šola v Celju je okupatorju služila kot zbirna baza za izseljevanje? Prva osnovna šola? Gimnazija? Druga osnovna šola?

Kdaj je bila ustanovljena Prva celjska četa. 27. aprila 1941? 29. novembra 1943? 20. julija 1941?

Kje je XIV. divizija prekoračila železnico Zidani most—Maribor med prihodom na Štajersko? Pri Rimskih Toplicah? Pri Storah? Pri Grobelnem?

Kaj je bil slavni rojak iz Ponikve Tomaž Kocen? Pesnik? Zgodovinar? Kartograf?

Kje je bil rojen pisatelj in prevajalec Vladimir Levstik? V Celju? Na Vranskem? V Smihelu nad Mozirjem?

Kateri spomenik v Celju je delo kiparja Ciril Cesarja? Trubarjev? Aškerčev? Spomenik NOB?

Katera izmed celjskih tovarn je bila zgrajena med vojno? Metka? Tovarna organskih barvil? »Tovarna perila«?

PRAVILNI ODGOVORI

Prva osnovna (okoliška) šola, — 29. julija 1941. — Nad Storami. — Svetovno znan kartograf (Kocenov atlas). — V Smihelu nad Mozirjem. — Aškerčev spomenik. — Tovarna perila »TOPER«. —

Predmet razprave v parlamentu

Lani je živahnim razpravam o prednosti Rusov v znanosti v Ameriki sledila sodobna razprava tudi v angleškem parlamentu. Resnejši možje na Zapadu radi očitajo, da »zapadna demokracija« vsebuje tudi kupe neumnosti, ki odvračajo ljudi, zlasti pa mladino, od resnejšega zavzemanja za odločilne probleme našega časa.

Najbolj drastično je ta problem orisal bivši britanski minister za delo Harold Vilson, ki je dejal:

— Medtem ko se Rusi zanimajo za zadnjo stran Lune, posvečamo pri nas toliko več pozornosti zadnji plati Jayne Mansfield! —

Smeh, ki je tedaj izbruhnil v avditoriju, je odkrik, da izgovorjene besede niso tako nepomembne.

Toda nemška revija, ki je to vest skupaj s sliko (na naši sliki manjka zadnja stran Lune) objavila, si je privoščila še bolj neumno pripombo, ki je tipičen odraz sodobnosti.

— Tudi Rusi, meni revija, bi se zanimali bolj za Jayne Mansfield kot za Mesec, če bi se jim sex bomba iz Anglije postavila pred oči. —

Kako čudno, da se Nemci v zadnji vojni niso bolj zanimali za kakšno polnokrvno zvezdnico kakor za, recimo, morilsko konstrukcijo V 2?

PRED TRIINŠTIRIDESETIMI LETI V RUSIJI

Batjuška Nikolaj II. NA HLADNEM

Carska Rusija je kljub nadimku »žandar Evrope« bila v Antantni zvezi zelo rahel člen. Nikolaj II. Romanov je bil zvest naslednik politike in razmer, ki so Rusijo že leta 1905 dvignile k uporu. Na dvoru je vladal carjev absolutizem, Rusija ni poznala niti sledu demokratičnosti, ki se je na Zapadu že globoko uveljavila tudi v državah ustavnih monarhij. Vojna s centralnimi silami v Evropi in druga fronta na Daljnem Vzhodu proti Japoncem, sta bili za trhli carizem pretrd oreh. Tako se je v februarskih dneh 1917 carizem v Rusiji sesul kot hiša iz kart.

Kako se je to razvijalo? Bil je to splet kopice računov brez krčmarja, ki je spravil v osuplost zdaj te, zdaj one silnice, a naposled ves svet.

Sile Antante: Anglija, Francija in Amerika so bile vedno bolj v skrbeh. Nemci in Avstrijci so vedno bolj prodirali v Rusijo, na Vzhodu pa so Japonci napredovali kolikor se jim je zahotelo. Petrograjska vlada je bila nesposobna, v deželi so bili nemiri, ljudstvo brez vsake morale v težkih dneh. Prihajale so vznemirljive vesti, da se ruski vojaki mestoma bratijo s sovražnikom in terjajo mir. Zvedelo se je, da so na delu boljševiki, ki so poleg srbskih socialistov bili edini zvesti načelom II. internacionale, s katerimi delavski razred odreka podporo v imperialistični vojni.

Tako so sile Antante naredile križ čez carja Nikolaja in tajno pripravljale puč, po katerem naj bi za carjem prevzel krmilo Rusije veliki knez Mihajlo z modernejšimi in prozapadnimi nazori.

Toda ušteli so se, ko so se preveč obotavljali. Voda v loncu je privrela do roba. Tradicije iz revolucije 1905 niso zamrle kljub desetletnem terorju. Že leta 1905 zasnovani sovjeti so zaživeli. Tudi buržoazija, ki ji je bil carski absolutizem v napoto, se je pripravljala za svoj nastop. Čakala je, kako so delovni ljudje šli v ogenj po kostanj. Prve dni februarja so v Petrogradu in Moskvi, kjer je bilo nekaj industrije, začeli stavkati. Množice, izčrpane od vojne, so šle na ulice in zahtevale naj car takoj preneha z vojno pustolovščino. Edini jezik, ki ga je Nikolaj II. znal govoriti z množicami, je bila oborožena sila. Toda moral je biti hudo presenečen, ko je videl z oken svoje Zimske palače, da se vojaštvo ne pokori in da je stopilo na stran nezadovoljnega ljudstva. V nekaj dneh je pred vladarja »po milosti božji in volji ljudstva« stopila oborožena skupina in zahtevala da takoj odstopi ter se vda njihovemu vodstvu. Z družino vred so ga odpeljali v pregnanstvo, v Carskoje selo.

Car Nikolaj II. v Carskem selu kot interniranec po februarski revoluciji

Buržoazno-demokratična revolucija je bila pri kraju. Na oblast so prišli buržoazni elementi — konstitucionalni demokrati ali na kratko Kadeti, ki so v revoluciji 1905 odigrali napredno vlogo kot stranka kmečkih množic, pozneje pa so se pomeščanili pod vplivom zemljiške gospode.

Antanta sicer ni uspela s pučem in veliki knez Mihajlo je bil s carjem vred v pregnanstvu. Toda to Ameriko, Anglijo in Francijo ni zmedlo. Začasna vlada se je popolnoma podredila Antanti. Ljudstvo ki je z revolucijo zrušilo carizem, je doživelo le menjavo garniture. Začasna vlada ni dala Rusiji miru, niti kruha. Delavski razred je bil opeharjen. Toda ne za dolgo.

Iz Švice se je v Rusijo vračal Vladimir Iljič Lenin, ki je bil v tujini še pred vojno kot boljševiški zastopnik II. internacionale. Njegova ohrabrujoča »pisma od daleč« je zdaj zamenjal s svojo prisotnostjo. Rusija se ni pomirila. Vrelo je še naprej in Lenin je v »aprilskih tezah« napovedal boj buržoaziji, ki je ogoljufala ljudstvo. Majske demonstracije so pripeljale v vlado menjševike in esere, katerih glavni predstavnik in revolucionarni frazer Kerenski je postal predsednik vlade. Tudi ta vlada je nadaljevala vojno začela odkrito nastopati proti boljševikom, ki so dosledno zahtevali uresničitev vseh teženj ljudskih množic. Pod vodstvom Lenina se je delavski razred ob podpori kmečke revščine dokončno zbral za svoj odločilni udar, ki je sledil z veliko oktobrsko revolucijo. Zgodilo se je to, kar niso pričakovali imperialisti, združeni v Antanti, ruska buržoazija, najmanj pa car Nikolaj II., ki je še pred meseci verjel v svojo neomajno moč v največji državi na svetu.

Predsednik začasne vlade Kerenski, zastopnik kmečke buržoazije. Možak še živi v Sant Paolu v Kalifornij.